

ผลงานหรือผลสำเร็จของงานที่เกิดจากการปฏิบัติงาน
ในตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

เรื่อง

แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ
ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

จัดทำโดย

นางสาวญาณกัญญา นุ่มบุญแก้ว
ตำแหน่งวิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ขอรับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ
ระดับเชี่ยวชาญ (สายงานวิทยากร)

มีนาคม ๒๕๖๘

คำนำ

ผลงานหรือผลสำเร็จของงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ของคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์” จัดทำขึ้นเพื่อ ๑) ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ๒) เพื่อจัดทำเอกสารวิชาการ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ของการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Study) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ ตำราทางกฎหมาย รายงานผลการศึกษา บทความทางวิชาการ และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) ซึ่งมุ่งเน้นที่การศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และข้อเท็จจริงด้านการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

จากผลการศึกษาของผู้ขอรับการประเมินพบว่า ๑) ทำให้ทราบปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ๒) มีเอกสารวิชาการ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ของการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ ๓) ทำให้ทราบแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการพิจารณาศึกษาการจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาผู้คดี เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ๔) คณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีรายงาน เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้ความเห็นชอบก่อนเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบและดำเนินการส่งรายงานดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา โดยคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาและเห็นชอบส่งรายงานฉบับดังกล่าวไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ กระทรวงพาณิชย์โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเพื่อพิจารณาต่อไป

ผู้ขอรับการประเมิน ต้องขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องคือ กัลยาณมิตรในกลุ่มงานคณะกรรมการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา ผู้บังคับบัญชา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑ (นางสาวปรียาภรณ์ แก้วโยน) ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา (นางสาวพัชรี สรวมประคำ) รวมทั้งคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และหวังว่าเอกสารวิชาการฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาทุกท่าน

ญาณกาญจน์ นุ้ยบุญแก้ว
มกราคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ค
สารบัญแผนภาพ	ง
บทสรุปผู้บริหาร	จ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๘
๑.๓ ขอบเขตและวิธีการศึกษา	๘
๑.๔ นิยามศัพท์เฉพาะ	๙
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๙
บทที่ ๒ กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท	๑๐
๒.๒ กฎหมายองค์การธุรกิจกับกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัด	๑๑
๒.๓ ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑	๑๔
บทที่ ๓ วิธีการศึกษา	
๓.๑ วิธีการศึกษา	๑๖
๓.๒ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๗
๓.๓ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	๑๗
๓.๔ ขั้นตอนการศึกษา	๑๘
๓.๕ กรอบแนวคิดในการศึกษา	๒๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔ ผลการศึกษา	
๔.๑ ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียน ในหนังสือบริคณห์สนธิ	๒๒
๔.๒ ผลการจัดทำเอกสารวิชาการ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์ม การจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ	๓๙
บทที่ ๕ สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
๕.๑ สรุปผลการศึกษา	๖๘
๕.๒ การอภิปรายผล	๗๐
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๗๑
บรรณานุกรม	๗๔
แบบขอรับการประเมิน (แบบ ว.๑)	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑	๔๔
เปรียบเทียบการจดทะเบียนแบบเดิม และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการจดทะเบียนธุรกิจ	
ตารางที่ ๒	๔๖
โครงสร้างการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรม (ประเทศไทย) ปี ๒๕๕๒	
ตารางที่ ๓	๔๗
ตัวอย่างโครงสร้างการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรม (ประเทศไทย) ปี ๒๕๕๒	

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ ๑	๒๑
แผนภาพที่ ๒	๔๙
แผนภาพที่ ๓	๕๐
แผนภาพที่ ๔	๕๑
แผนภาพที่ ๕	๖๗

บทสรุปผู้บริหาร

ชื่อเรื่อง	: แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ของคณะกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์
ชื่อผู้ขอรับการประเมิน	: นางสาวญาณกาญจน์ น้อยบุญแก้ว
ตำแหน่ง	: วิทยากรชำนาญการพิเศษ
สังกัด	: กลุ่มงานคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สำนักกรรมการ ๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผลงานหรือผลสำเร็จของงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ของคณะกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ๒) จัดทำเอกสารวิชาการ เรื่องแนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ของการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิซึ่งนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในงานวิชาการสำหรับสนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Study) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ กฎหมาย ตำรา รายงานผลการศึกษา บทความทางวิชาการ และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) ซึ่งมุ่งเน้นที่การศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และข้อเท็จจริงด้านการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ แบบฟอร์มหนังสือบริคณห์สนธิของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระบวนการที่มีการระบุวัตถุประสงค์ไว้แบบกว้าง ๆ และมีจำนวนหลายข้อ ทำให้ผู้ประกอบการที่ขอจดทะเบียน ประกอบธุรกิจเกิดความสับสน เข้าใจผิด ในการกรอกข้อมูล และการกำหนดรายละเอียดประเภทกิจการยังไม่ครอบคลุมธุรกิจแบบใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างนวัตกรรมของสินค้าและบริการ ทำให้ไม่สามารถระบุรายละเอียดข้อมูลที่ครบถ้วนในแบบฟอร์มดังกล่าวได้ ดังนั้น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า จึงควรปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนโดยจัดทำรายการธุรกิจ (Shopping List) ลงในแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการที่ขอจดทะเบียน ประกอบธุรกิจให้มีความชัดเจนมากที่สุด และควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันให้ทั่วถึง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อลดข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูล รวมทั้งรณรงค์ให้ลดการใช้กระดาษในการทำนิติกรรมต่าง ๆ ให้น้อยลง (Paperless) ด้วย

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

๑.๑.๑ ความเป็นมา

หนังสือบริคณห์สนธิ (Memorandum of Association) คือ หนังสือที่แสดงวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งบริษัทและกำหนดรายละเอียดอื่น ๆ ที่สำคัญของบริษัท การจดทะเบียนบริษัทมีข้อดีสำหรับธุรกิจหลากหลายประการ เช่น เป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับธุรกิจและคู่ค้าจ่ายภาษีได้ถูกกว่าหรือหากธุรกิจเกิดการขาดทุนก็จะต้องเสียภาษีประจำปี นอกจากนี้ ยังได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐ เงินช่วยเหลือเยียวยาต่าง ๆ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน และยังสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อขอสินเชื่อประกอบธุรกิจได้ง่ายขึ้น หนังสือบริคณห์สนธิประกอบไปด้วยเอกสารทั้งหมดจำนวน ๒ หน้า ประกอบด้วยข้อมูลสำคัญของกิจการ ได้แก่ ๑) ชื่อบริษัทตามแบบจองชื่อนิติบุคคลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ๒) จังหวัดที่สำนักงานของบริษัทจะตั้งอยู่ ๓) วัตถุประสงค์ของบริษัทตามแบบ ว. หรือ แบบรายละเอียดวัตถุประสงค์ ๔) ทุนเรือนหุ้นที่จดทะเบียน ๕) ทุนจดทะเบียนของบริษัท ๖) รายละเอียดของผู้เริ่มก่อการ ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ให้ประกอบด้วยบุคคลอย่างน้อย ๒ คน ได้แก่ ชื่อ อายุ หมายเลขโทรศัพท์ เลขที่บัตรประชาชนหรือบัตรอื่น ๆ ที่อยู่ อาชีพ และจำนวนหุ้นที่ถือ^๑ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาถือหุ้นหรือผู้ที่มาติดต่อกับบริษัทที่จัดตั้งขึ้นได้ทราบว่า บริษัทมีกรอบและขอบเขตของธุรกิจอย่างไร ผู้ใดเป็นผู้ดำเนินการก่อตั้ง มีเงินทุนจำนวนเท่าใด และหนังสือบริคณห์สนธิยังเป็นการแสดงเจตนาต่อคนทั่วไปในการจัดตั้งบริษัทด้วย โดยผู้ก่อตั้งบริษัทจะแจ้งวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งให้ครอบคลุมกิจการแบบกว้าง ๆ เช่น ในเอกสารการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิในส่วนของ “แบบ ว.๑” ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับ “รายละเอียดวัตถุประสงค์ประกอบพาณิชย์กรรม” คือ การประกอบกิจการเชิงพาณิชย์ทั่วไปที่เขียนวัตถุประสงค์รวม จำนวน ๒๒ ข้อ เพื่อให้ผู้จดทะเบียนใช้เป็นแบบในการขอจัดตั้งบริษัท เช่น ในข้อ ๑ ประกอบกิจการ ชื่อ จัดหา รับ เช่า เช่าซื้อ ถือกรรมสิทธิ์ ครอบครอง ปรับปรุง ใช้ และจัดการโดยประการอื่น ซึ่งทรัพย์สินใด ๆ ตลอดจนดอกผลของทรัพย์สินนั้น และในข้อที่ ๑๗ จะเป็นการประกอบกิจการค้า เช่น กระจาย เครื่องเขียน แบบเรียน อุปกรณ์การพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์^๒ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าในแบบฟอร์มทั้ง ๒๒ ข้อ นั้น มีการเขียนวัตถุประสงค์ไว้ครอบคลุมกิจการที่หลากหลาย ทำให้ผู้ที่ไปขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำนวนมากได้เลือกวัตถุประสงค์ไว้หลายข้อ เนื่องจากคิดว่าอาจมีการเปลี่ยนแปลงแผนการทำธุรกิจ และถ้ามีการเลือกวัตถุประสงค์ในข้อ ๑๗ ทำให้อาจเกิดเป็นเงื่อนงำ และปัญหาในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจาก

^๑ KMCP ACCOUNTING, “หนังสือบริคณห์สนธิ สำคัญยังไงต่อการจดทะเบียนบริษัท” เว็บไซต์, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕, <https://www.kmcpaccounting.com/>.

^๒ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, “เอกสารประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์” (การประชุมพิจารณาศึกษาผู้ติดเชื้อ การปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ครั้งที่ ๒๓ วันอังคารที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ (สผ.) ๓๑๔ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา).

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ”^๓ ... และในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ ก็ได้บัญญัติไว้ในลักษณะเช่นเดียวกัน^๔ ดังนั้น หนังสือบริคณห์สนธิที่มีวัตถุประสงค์การประกอบกิจการแบบกว้าง ๆ ตามแบบฟอร์มนั้นจึงเป็นปัญหากับผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑.๑.๒ ความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๘ (๓) ได้กำหนดว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้น ในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ” ต่อมาได้ปรากฏว่ามีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากถูกร้องว่าขาดคุณสมบัติเพราะถือหุ้นสื่อและผู้ถูกร้องดังกล่าวได้ต่อสู้ในประเด็นนี้ว่า ได้ขายหรือโอนหุ้นสื่อไปแล้ว หรือต่อสู้ว่าไม่ได้ทำสื่อแต่หนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทได้ระบุว่าทำสื่อด้วยเท่านั้น เนื่องจากแบบฟอร์มหนังสือบริคณห์สนธิของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้มีการระบุวัตถุประสงค์ไว้แบบกว้าง ๆ และมีจำนวนหลายข้อ รวมถึงหนังสือบริคณห์สนธิยังได้กำหนดกรอบวัตถุประสงค์ของบริษัท และกำหนดรายละเอียดอื่น ๆ ที่สำคัญของบริษัทไว้ด้วย จึงทำให้เกิดประเด็นที่เป็นข้อถกเถียงกันเป็นอย่างมาก ประกอบกับ วัตถุประสงค์บางข้อไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่จะประกอบกิจการค้า จึงทำให้เกิดความสับสนและเกิดความไม่ชัดเจนในการลงข้อมูลของผู้ที่จะประกอบธุรกิจการค้า นอกจากนี้ การถือหุ้นสื่อตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีความแตกต่างจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยได้มีการบัญญัติกำหนดโทษเพิ่มขึ้น และยังได้มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๔๒ (๓) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดไว้ว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” และใน (๓) กำหนดไว้ว่า “เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ” จะเห็นได้ว่าการถือหุ้นในทางการเมืองเป็นสิ่งที่ไม่พึงกระทำ และผู้ใดถือหุ้นแล้วย่อมถูกระงับสิทธิในการลงรับสมัครเลือกตั้ง

จากกรณีตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ได้ปรากฏมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ถูกร้องว่าขาดคุณสมบัติเพราะถือหุ้นสื่อจำนวนมาก โดยเฉพาะกรณีของนายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยในคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๖๒ ว่า นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท วี - ลัค มีเดีย จำกัด ซึ่งประกอบกิจการสื่อมวลชนอยู่ในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่พรรคอนาคตใหม่ยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง อันเป็นลักษณะต้องห้ามมิให้นายธนาธรใช้สิทธิรับสมัครเลือกตั้ง

^๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพฯ: สำนักงานพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, มกราคม ๒๕๖๒), ๖๗ - ๖๘.

^๔ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑, มาตรา ๔๒, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๖๘ ก (๑๒ กันยายน ๒๕๖๑): ๕๘.

เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) ทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายธนาธรสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓)^๕ ซึ่งมติของศาลรัฐธรรมนูญครั้งดังกล่าวได้อาศัยความตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในส่วนที่ ๒ ว่าด้วยเรื่องสภาผู้แทนราษฎร มาตรา ๙๘ ลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้อ (๓) ระบุว่าผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้อง “ไม่เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ” ประกอบมาตรา ๑๐๑ ที่ระบุว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะสิ้นสุดลง เมื่อมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ ซึ่งหมายความว่าสมาชิกภาพของสภาผู้แทนราษฎรจะสิ้นสุดลงเมื่อพบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท่านนั้นเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด นอกเหนือจากเรื่องของการถือหุ้นสื่อจะส่งผลโดยตรงต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แล้ว ในส่วนที่ ๓ ว่าด้วยเรื่องวุฒิสภา ยังระบุไว้ในมาตรา ๑๐๘ ถึงลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเป็นสมาชิกวุฒิสภา โดยอ้างกลับไปถึงมาตรา ๙๘ (๓) นั้นย่อมาหมายความว่า สมาชิกวุฒิสภาเองก็ถูกห้ามมิให้ “ถือหุ้นสื่อ” เช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งหากฝ่าฝืนย่อมมีโทษถึงพ้นจากสมาชิกภาพในลักษณะเดียวกัน^๖

จากกรณีของนายธนาธร ส่งผลให้มีการตรวจสอบการถือหุ้นสื่อของทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคอนาคตใหม่ได้เข้าชื่อเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรให้วินิจฉัยคุณสมบัติของสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓๒ คน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคพลังประชารัฐได้เข้าชื่อเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรให้มีการตรวจสอบคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคอนาคตใหม่ ในฐานความผิดการถือหุ้นสื่อตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๘ (๓) ซึ่งต่อมา ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๐/๒๕๖๓ โดยได้มีการพิจารณาจากเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (๑) หนังสือรับรองของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (๒) คำขอจดทะเบียนบริษัทจำกัด (แบบ บอจ.๑) (๓) หนังสือบริคณห์สนธิ (แบบ บอจ.๒) (๔) รายการจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม และ/หรือมติพิเศษ (แบบ บอจ.๔) (๕) สำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ.๕) (๖) แบบแสดงรายการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของห้างหุ้นส่วนบริษัท ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ ๘๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ยื่นต่อนายทะเบียน (แบบ สสช.๑) (๗) แบบนำส่งงบการเงิน (แบบ ส.บช.๓) (๘) งบการเงิน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน (๙) แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (ภ.ง.ด.๕๐ หรือ ภ.ง.ด.๕๑) (๑๐) แบบยื่นรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลรัษฎากร (แบบ ภ.ง.ด.๓) และ (๑๑) หลักฐานการขออนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และได้มีคำวินิจฉัยให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายธัญญ์วาริน สุขะพิสิษฐ์ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) นับแต่วันสมัคร

^๕ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๔/๒๕๖๒, *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ ๑๓๖ ตอนที่ ๑๓๖ ก (๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒): ๑๒ - ๑๓.

^๖ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, “ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎร ตั้งคณะกรรมการการศึกษาการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ” ๓ - ๒.

รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และส่วนผู้ถูกร้องอื่น จำนวน ๒๘ คน วินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องไม่สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓)

จากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ศาลได้มีการพิจารณาจากพยานเอกสารหลักฐานที่สำคัญ คือ หนังสือบริคณห์สนธิ (แบบ บอจ.๒) รายการจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม และ/หรือมติพิเศษ (แบบ บอจ.๔) สำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ.๕) และแบบแสดงรายการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของห้างหุ้นส่วนบริษัท ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ ๘๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ยื่นต่อนายทะเบียน (แบบ สสช.๑) เป็นพยานเอกสารหลักฐานที่สำคัญเพื่อแสดงว่า บริษัทดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งบริษัทขึ้นเพื่อประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอันเป็นกิจการตามนัยความหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๘ (๓) ถึงแม้ผู้ถูกร้อง จำนวน ๒๑ คน ได้ให้การว่าแบบฟอร์มของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เป็นแบบฟอร์มสำเร็จรูปสำหรับจดทะเบียนนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด โดยระบุขอบเขตวัตถุประสงค์ไว้ตามลักษณะการประกอบกิจการ หากผู้ใดประสงค์จะจดทะเบียนนิติบุคคลเพื่อประกอบกิจการประเภทใดต้องเลือกใช้แบบฟอร์มแบบใดแบบหนึ่งตามที่กำหนดไว้ ซึ่งทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการจดทะเบียนนิติบุคคลดังกล่าว มิได้เป็นสิ่งที่แสดงหรือยืนยันว่านิติบุคคลดังกล่าวประกอบกิจการเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ อีกทั้งผู้ขอจดทะเบียนจะแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อความในแบบฟอร์มดังกล่าวไม่ได้ หากประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมวัตถุประสงค์นอกจากฟอร์มที่กำหนดไว้ ผู้ขอจดทะเบียนจะต้องขอจดวัตถุประสงค์ที่นิติบุคคลจะประกอบกิจการโดยแท้จริงขึ้นใหม่ โดยใช้แบบฟอร์มอีกประเภทหนึ่งซึ่งเป็นแบบฟอร์มเปล่าที่ไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ใด ๆ ไว้

สำหรับกรณีการดำเนินคดีอาญาของนายธนาธร ภายหลังจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ยื่นดำเนินคดีนายธนาธร เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบัญชีรายชื่อ อดีตหัวหน้าพรรคอนาคตใหม่กับสถานีตำรวจนครบาลทุ่งสองห้อง ในความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๕๑ ประกอบ มาตรา ๔๒ (๓) ต่อพนักงานอัยการ สำนักงานคดีอาญาได้รับสำนวนการสอบสวนคดีอาญาที่ ๔๖๗/๒๕๖๓ ในข้อหา รู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้สมัครรับเลือกตั้งหรือทำหนังสือยินยอมให้พรรคการเมืองเสนอรายชื่อของตนเพื่อสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ กรณีถือหุ้นของบริษัท วี - ลัค มีเดีย จำกัด และพนักงานอัยการ สำนักงานคดีอาญา ได้พิจารณาแล้ว มีคำสั่งทางคดี คือ สั่งไม่ฟ้องนายธนาธร ผู้ต้องหา แล้วจึงส่งสำนวนไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕/๑ ต่อมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตร.) ได้มีความเห็นแย้ง แล้วส่งสำนวนมายังอัยการสูงสุด เพื่อพิจารณาชี้ขาดความเห็นแย้งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕/๑ วรรคสอง จากนั้น อัยการสูงสุดได้พิจารณาคดีดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า การดำเนินคดีดังกล่าวเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาจำต้องพิจารณาจากพยานหลักฐานทั้งปวงว่าผู้ต้องหากระทำความผิด

ตามข้อกล่าวหาจริงหรือไม่ ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และไม่ปรากฏข้อเท็จจริง และหรือพยานหลักฐานอื่นใดที่แสดงให้เห็นว่าผู้ต้องหาที่มีพฤติกรรมการเกี่ยวข้องกับบริษัท วี - ลัค มีเดีย จำกัด ภายหลังจากวันที่ระบุว่ามีการโอนหุ้นไปแล้วที่จะทำให้มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ต้องหา ยังคงถือหุ้นอยู่ ในขณะที่เกิดเหตุหรือมิได้โอนหุ้นของตนให้แก่นางสมพร จึงรุ่งเรืองกิจ แต่อย่างใด ทั้งผู้ต้องหา มิได้เป็นผู้อำนวยการแทนบริษัท วี - ลัค มีเดีย จำกัด จึงไม่มีอำนาจหรือหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการแจ้งการเปลี่ยนแปลงรายชื่อผู้ถือหุ้น ตามแบบ บอจ.๕ ให้นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทฯ ทราบ การที่ผู้มีอำนาจจัดการแทนบริษัท วี - ลัค มีเดีย จำกัด เพิ่งแจ้งการเปลี่ยนแปลงรายชื่อผู้ถือหุ้นต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทล่าช้า จึงยังไม่อาจนำมารับฟังให้เป็นผลร้ายแก่ผู้ต้องหาได้ ประกอบกับคดีนี้มีผู้ต้องหาให้การปฏิเสธตลอดมา จึงเห็นว่าพยานหลักฐานยังไม่มีน้ำหนักมั่นคงเพียงพอที่จะฟ้องและพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาได้ ดังนั้นอัยการสูงสุดจึงมีคำสั่งชี้ขาดไม่ฟ้อง นายธนาธร ความผิดฐานรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้สมัครรับเลือกตั้งหรือทำหนังสือยินยอมให้พรรคการเมืองเสนอรายชื่อของตนเพื่อสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๕๑ ประกอบ มาตรา ๔๒ (ก)^๗ ประเด็นปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทที่ใช้ในปัจจุบันที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้มากเกินไป และวัตถุประสงค์บางข้อไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่จะประกอบกิจการค้า ทำให้เกิดความสับสนและเกิดความไม่ชัดเจนในการลงข้อมูลของผู้ที่จะประกอบธุรกิจการค้า รวมถึงกรณีต้องการนำหนังสือบริคณห์สนธิไปใช้เป็นหลักฐานในการทำนิติกรรมใด ๆ จะใช้เพียงหน้าแรกซึ่งระบุกรรมการผู้มีอำนาจ และหน้าสุดท้ายของหนังสือบริคณห์สนธิซึ่งระบุวัตถุประสงค์ที่ดำเนินการจริง อีกทั้งพบว่า แบบฟอร์มการจดทะเบียนที่มีจำนวนแผ่นกระดาษมากเกินไปเป็นการใช้ทรัพยากรกระดาษที่สิ้นเปลือง และทำให้ภาครัฐมีต้นทุนในการจัดเก็บเอกสารอีกด้วย

นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี จึงได้ยื่นญัตติต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้มีมติเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๔ ส่งเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญาเป็นผู้พิจารณาศึกษา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๙ เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิให้มีความชัดเจนต่อไป ภายหลังจากนั้น คณะกรรมการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา ได้มีมติมอบหมายให้คณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์พิจารณาเพื่อหาแนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิให้มีความชัดเจนต่อไป ผู้ขอรับการประเมินได้ปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนงานวิชาการให้กับคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในคณะกรรมการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา

^๗ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๔/๒๕๖๒, *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ ๑๓๖ ตอนที่ ๑๓๖ ก (๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒): ๑๒ - ๓๗.

สภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนงานวิชาการซึ่งเป็นการกิจที่มีความสำคัญถือได้ว่าเป็นหัวใจของภารกิจการศึกษาของคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เนื่องจากงานวิชาการเป็นข้อมูลความรู้ให้กับผู้บริหารนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ และนำไปสู่การรายงานผลการพิจารณาการศึกษาของคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา ได้พิจารณาดำเนินการต่อไป ซึ่งได้นำหลักวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น การศึกษา การค้นคว้า การรวบรวม การวิเคราะห์ การประมวลผล และเรียบเรียงรายละเอียดทางวิชาการ ตลอดจนการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือความรู้ใหม่นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งงานวิชาการสามารถสนับสนุนภารกิจของคณะอนุกรรมการได้อย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ทำให้ภารกิจงานด้านนิติบัญญัติได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องตามวิสัยทัศน์ขององค์กรคือ “สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็น SMART Parliament”

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นได้ว่า จากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจการค้า การลงทุนของโลกไร้พรมแดน สภาพการค้าการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศต่างมีการแข่งขันรุนแรงมากขึ้น ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนจาก Industry Economy มาเป็น Creative Economy ที่มีความรู้และเทคโนโลยีระดับสูงเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยประเทศต่าง ๆ ได้มีการออกนโยบายและมาตรการหลายอย่างเพื่อสนับสนุน ดึงดูด และสร้างแรงจูงใจให้เกิดการประกอบธุรกิจและการลงทุนภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการออกมาตรการส่งเสริมการลงทุน การยกเว้นภาษีต่าง ๆ การลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจ การพัฒนาระบบการให้บริการ และการแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ เป็นต้น^๘ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐบาลไทยได้มีนโยบายให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงคุณภาพการให้บริการเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่สะดวกและรวดเร็วขึ้น อีกทั้งเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการภายในประเทศและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนต่างประเทศที่จะเข้ามาประกอบธุรกิจในไทยจึงมีการส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงคุณภาพการให้บริการประชาชนโดยลดขั้นตอนการปฏิบัติงานมาอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการดังกล่าวสอดคล้องกับการจัดทำรายงานการจัดอันดับความยาก - ง่าย ในการเข้าไปประกอบธุรกิจต่าง ๆ ทั่วโลกหรือ Doing Business ของธนาคารโลกหรือ The World Bank ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดเห็นของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอน ระยะเวลาการให้บริการ ค่าใช้จ่าย ระบบอำนวยความสะดวกของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ของรัฐ ว่ามีส่วนสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการหรือไม่อย่างไร โดยในรายงานผลการวิจัย Doing Business มีตัวชี้วัดในการสำรวจทั้งหมด ๑๐ ด้าน ได้แก่ การเริ่มต้นธุรกิจ (Starting a Business) การขออนุญาตก่อสร้าง (Dealing with Construction Permits) การขอติดตั้งระบบไฟฟ้า (Getting Electricity) การจดทะเบียนทรัพย์สิน (Registering Property) การได้รับสินเชื่อ (Getting Credit) การคุ้มครองผู้ลงทุน (Protecting Investors) การชำระภาษี (Paying Taxes) การค้าระหว่างประเทศ (Trading Across Borders) การบังคับตาม

^๘ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ๑๑๑ ปี หุ่นส่วนบริษัทไทย, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ๒๕๕๕), ๑๙๐ - ๒๐๗.

สัญญา (Enforcing Contracts) และการปิดกิจการ (Resolving Insolvency) ด้วยเหตุดังกล่าว คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการปรับปรุงบริการด้านการเริ่มต้นธุรกิจ (Starting a Business) ตามรายงาน Doing Business ของธนาคารโลก เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากรมพัฒนาธุรกิจการค้ามีแนวนโยบายในการปรับปรุงและพัฒนาการจดทะเบียนธุรกิจให้ทันสมัยและมีอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ยังเป็นกรมทะเบียนการค้าเพื่อให้บริการผู้ประกอบการเป็นไปโดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว เช่น ได้จัดทำแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการที่มาขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท แต่แบบฟอร์มดังกล่าวอาจมีปัญหาในการดำเนินการหลายประการ เช่น ๑) การระบุวัตถุประสงค์ไว้แบบกว้าง ๆ และมีจำนวนหลายข้อทำให้ผู้ประกอบการที่ขอจดทะเบียนเกิดความสับสน ไม่ชัดเจน ในการกรอกข้อมูล และ ๒) การกำหนดรายละเอียดประเภทกิจการยังไม่ครอบคลุมธุรกิจแบบใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างนวัตกรรมของสินค้าและบริการ ทำให้ไม่สามารถระบุรายละเอียดข้อมูลที่ครบถ้วน ในแบบฟอร์มดังกล่าวได้ จะเห็นว่าในแต่ละประเด็นของการศึกษามีเนื้อหาข้อมูลที่มีรายละเอียดและมีประเด็นความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงระหว่างกัน ซึ่งนับว่าเป็นการศึกษาตามภารกิจที่มีความสำคัญและท้าทายในการปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนงานด้านวิชาการ

ดังนั้น ผู้ขอรับการประเมินได้มีความสนใจที่จะศึกษา วิเคราะห์ และติดตามประเด็นการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่อนำข้อมูลความรู้จากการศึกษา วิเคราะห์นำมาใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนงานด้านวิชาการให้กับคณะอนุกรรมการ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ของคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่อให้เห็นถึงปัญหา ข้อจำกัด ของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ และศึกษาวิเคราะห์แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ของการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ โดยสามารถนำข้อมูลการศึกษาครั้งนี้มาใช้ประโยชน์เพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการให้กับคณะอนุกรรมการ และคณะกรรมการทั้งในชุดปัจจุบันและในอนาคตซึ่งสามารถนำข้อมูลการศึกษาไปประกอบการตัดสินใจกระทำการ พิจารณาขอหาข้อเท็จจริง หรือพิจารณาศึกษาตามหน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สภาผู้แทนราษฎร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และบรรลุเป้าหมายตามกระบวนการนิติบัญญัติ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนและประเทศชาติ ตลอดจนผู้ที่สนใจศึกษาในเรื่องดังกล่าว สามารถนำข้อมูลไปศึกษาต่อยอดการเรียนรู้ได้ต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- ๑.๒.๑ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ
- ๑.๒.๒ เพื่อจัดทำเอกสารวิชาการ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ของการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ

๑.๓ ขอบเขตและวิธีการศึกษา

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งเน้นในการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ที่มีการระบุวัตถุประสงค์ไว้แบบกว้าง ๆ และมีด้วยกันจำนวนหลายข้อ ทำให้เกิดความสับสนและเกิดความไม่ชัดเจนในการลงข้อมูลของผู้ที่จะประกอบธุรกิจการค้า การศึกษาในครั้งนี้ได้สนับสนุนงานด้านวิชาการให้แก่คณะอนุกรรมการ และปัญหาข้อกฎหมาย เสนอข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบการจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา โดยมีกรอบการพิจารณาศึกษาในหลักการของแนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ซึ่งประกอบด้วย

๑.๓.๑.๑ แบบวัตถุประสงค์ที่ใช้ในปัจจุบันจะปรับอย่างไร

๑.๓.๑.๒ ถ้อยคำหรือรายการในวัตถุประสงค์ต้องปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน และ

๑.๓.๑.๓ วิธีดำเนินการของภาครัฐเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงต่อไปในอนาคต

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านเวลา

ผู้ขอรับการประเมินได้ศึกษา วิเคราะห์ ในช่วงการปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนภารกิจการค้าและการทางด้านวิชาการในการจัดทำข้อมูลประกอบการพิจารณาการศึกษาของคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ระหว่างวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญาได้นำเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ต่อสภาผู้แทนราษฎร ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๔ ได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้

๑.๓.๓ วิธีการดำเนินการ

การศึกษา เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิของคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในครั้งนี้ โดยมุ่งเน้นการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ และการปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนงานด้านวิชาการและกฎหมายของคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในการจัดทำเอกสารวิชาการประกอบการพิจารณา เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ซึ่งผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Study) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่

กฎหมาย ตำรา รายงานผลการศึกษา บทความทางวิชาการ และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) ซึ่งมุ่งเน้นที่การศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล และข้อเท็จจริงด้านการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

๑.๔ นิยามศัพท์เฉพาะ

นิติบุคคล หมายถึง กลุ่มบุคคล องค์กร หรือทรัพย์สินที่จัดสรรไว้เป็นกองทุนเพื่อดำเนินกิจการอันใดอันหนึ่ง ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้เป็นบุคคลอีกประเภทหนึ่งที่มีใช้บุคคลธรรมดา นิติบุคคลจะมีขึ้นได้ก็แต่ด้วยอาศัยอำนาจแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่น นิติบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่นภายในขอบแห่งอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ที่ได้บัญญัติหรือกำหนดไว้ในกฎหมายข้อบังคับหรือตราสารจัดตั้ง นอกจากนี้ นิติบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ซึ่งโดยสภาพจะพึงมีพึงเป็นได้เฉพาะแก่บุคคลธรรมดาเท่านั้น เช่น กระทรวง ทบวง กรม องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรการบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา บริษัท จำกัด มูลนิธิ เป็นต้น

ห้างหุ้นส่วน หมายถึง สัญญาซึ่งบุคคลตั้งแต่ ๒ คน ขึ้นไป ตกลงเข้าชื่อกันเพื่อกระทำการกิจการร่วมกันด้วยประสงค์จะแบ่งปันกำไรอันจะพึงได้แต่กิจการที่ทำนั้น

บริษัท (บริษัทจำกัด) หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ ๒ คน ขึ้นไป ร่วมกันทำกิจการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรจากการดำเนินกิจการนั้นมาแบ่งปันกัน

คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา

คณะอนุกรรมการ หมายถึง คณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ทำให้ทราบปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ

๑.๕.๒ มีเอกสารวิชาการ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ของการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ

๑.๕.๓ ทำให้ทราบแนวทาง และข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบการพิจารณาศึกษาการจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาสถิติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ

๑.๕.๔ คณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีรายงานเรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้ความเห็นชอบก่อนเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป

บทที่ ๒ กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ประมวลความรู้จากกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ขอรับการประเมินจะนำเสนอกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

๒.๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วน และบริษัท

๒.๒ กฎหมายองค์กรธุรกิจกับกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัด

๒.๓ ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน และบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท เป็นกฎหมายแม่บทและกฎหมายลูกที่กำหนดหลักการทั่วไปเกี่ยวกับการจัดตั้งห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท จำกัด และการดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียน^๑ โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนี้^๒

มาตรา ๑๐๙๗ บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สองคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัด ก็ได้ โดยเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิ และกระทำการอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้

มาตรา ๑๐๙๘ หนังสือบริคณห์สนธินั้น ต้องมีรายการดังต่อไปนี้ คือ^๓

- (๑) ชื่อบริษัทอันคิดจะตั้งขึ้น ซึ่งต้องมีคำว่า "จำกัด" ไว้ปลายชื่อนั้นด้วยเสมอไป
- (๒) ที่สำนักงานของบริษัทซึ่งบอกทะเบียนนั้นจะตั้งอยู่ ณ ที่ใดในพระราชอาณาเขต
- (๓) วัตถุประสงค์ทั้งหลายของบริษัท
- (๔) ถ้อยคำสำแดงว่า ความรับผิดชอบของผู้ถือหุ้นจะมีจำกัด
- (๕) จำนวนทุนเรือนหุ้นซึ่งบริษัทคิดกำหนดจะจดทะเบียนแบ่งออกเป็นหุ้นมีมูลค่ากำหนดหุ้นละเท่าไร

(๖) ชื่อ สำนัก อาชีวะ และลายมือชื่อของบรรดาผู้เริ่มก่อการ ทั้งจำนวนหุ้นซึ่งต่างคนต่างเข้าชื่อซื้อไว้คนละเท่าใด

^๑ โสภณ รัตนกร, *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์: หุ้นส่วนและบริษัท*, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ, ๒๕๔๘), ๒๕๔ - ๒๕๖.

^๒ ราชกิจจานุเบกษา, *พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๖๕*, (กรุงเทพฯ: ๒๕๖๕), ๒.

^๓ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, "ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท," เว็บไซต์, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๘, จาก <https://www.dbd.go.th/data-storage/attachment/08ddad103b31082ad6b329e9a9.pdf>.

มาตรา ๑๐๘๙ หนังสือบริคณห์สนธินั้น ให้ทำเป็นต้นฉบับไว้ไม่น้อยกว่าสองฉบับ และให้ลงลายมือชื่อของบรรดาผู้เริ่มก่อการ โดยมีพยานลงชื่อรับรองด้วยสองคน และให้นำฉบับหนึ่งไปจดทะเบียน

ถ้าการจดทะเบียนบริษัทมิได้ทำภายในสามปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ ให้หนังสือบริคณห์สนธินั้นสิ้นผล

กล่าวโดยสรุป ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท ได้กำหนดให้ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะจัดตั้งบริษัทต้องมีการจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิซึ่งถือเป็นตราสารจัดตั้งนิติบุคคลชนิดหนึ่ง และหนังสือบริคณห์สนธิดังกล่าวต้องมีรายการประกอบด้วยชื่อบริษัท ที่ตั้ง วัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจ ทุนจดทะเบียน ชื่อและที่อยู่ของผู้เริ่มก่อการผู้ขอจดทะเบียน

๒.๒ กฎหมายองค์กรธุรกิจกับกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัด

๒.๒.๑ ความหมายและแนวคิดขององค์กรธุรกิจ^๔

วิสาหกิจเป็นหน่วยของกิจกรรมทางเศรษฐกิจทำหน้าที่ผลิตและจำหน่ายสินค้าหรือบริการในสังคมทุกระดับ วิสาหกิจจึงเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นของระบบเศรษฐกิจ วิสาหกิจทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ วิสาหกิจทำให้เกิดเจ้าของผลประโยชน์ที่หลากหลาย หากเป็นวิสาหกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ รัฐเป็นผู้ลงทุนโดยมีมหาชนเป็นเจ้าของผลประโยชน์ วิสาหกิจที่รัฐเป็นเจ้าของอาจมีเจ้าของผลประโยชน์เป็นเจ้าหน้าที่ด้วยก็ได้ วิสาหกิจที่เอกชนเป็นเจ้าของผลประโยชน์ประกอบด้วยผู้ลงทุน (เจ้าของทุน) เจ้าหน้าที่การค้า (ผู้ให้เครดิตทางการค้าหรือผู้ให้กู้ยืมเงิน) ลูกจ้าง (ผู้รับค่าจ้างจากบริษัท) และรัฐ (ผู้เก็บภาษีอากร) เกณฑ์การแบ่งประเภทวิสาหกิจมีอยู่หลากหลาย เช่น หากใช้เกณฑ์รัฐและเอกชนเป็นเจ้าของย่อมแบ่งวิสาหกิจออกเป็นวิสาหกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ (Publicly Owned Enterprises) เรียกว่า รัฐวิสาหกิจหรือเรียกชื่ออย่างอื่นกับวิสาหกิจที่เอกชนเป็นเจ้าของ (Privately Owned Enterprises) เรียกว่าวิสาหกิจเอกชน หากใช้เกณฑ์จำนวน บุคคลผู้เป็นเจ้าของ ย่อมแบ่งวิสาหกิจออกเป็นวิสาหกิจที่มีบุคคลคนเดียวเป็นเจ้าของกับวิสาหกิจที่มีบุคคลหลายคนเป็นเจ้าของ เป็นต้น รูปแบบของวิสาหกิจย่อมมีทั้งที่มีสภาพเป็นนิติบุคคล และไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคล แนวคิดดั้งเดิมของวิสาหกิจที่มีสภาพเป็นนิติบุคคลจะต้องมีบุคคลหลายคนเป็นเจ้าของหรือสมาชิก เช่น ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือบริษัทต้องมีบุคคลสองคนขึ้นไป เป็นสมาชิกหรือเจ้าของ เป็นต้น การจัดรูปแบบการดำเนินธุรกิจเป็นวิธีการจัดองค์กรธุรกิจ (Business Organization)

๒.๒.๒ กฎหมายองค์กรธุรกิจยุคใหม่

หลังจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมในภาคพื้นยุโรปและเกาะอังกฤษในต้นศตวรรษที่สิบเก้า ทำให้รูปแบบของธุรกิจและอุตสาหกรรมยุคใหม่ปรากฏขึ้นโดยมีกฎหมายรองรับอย่างชัดเจน กฎหมายที่ใช้บังคับ (Governing Law) แก่ห้างหุ้นส่วนและบริษัทเรียกโดยรวมว่ากฎหมายองค์กร

^๔ เสถียรภาพ นาหลวง, “แนวทางการปฏิรูปกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัดเพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นประเทศเศรษฐกิจพัฒนา” (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๙), ๑๑ - ๑๖.

ธุรกิจ (Business Organization Law) ห้างหุ้นส่วนถือว่าเป็นองค์กรธุรกิจพื้นฐานที่มีโครงสร้างไม่สลับซับซ้อน เพราะพัฒนามาจากวิสาหกิจครัวเรือน (Household Enterprises) และวิสาหกิจรายบุคคล (Sole Traders) กฎหมายห้างหุ้นส่วนจึงออกมาเพื่อใช้กับกิจการขนาดเล็กดังกล่าว แต่กฎหมายบริษัทร่วมทุน (Joint – Stock Company Law) ออกแบบมาเพื่อใช้กับวิสาหกิจขนาดใหญ่ (Large Scale Enterprises) ซึ่งมักเป็นวิสาหกิจที่ประกอบกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐ เช่น การรถไฟ การผลิตไฟฟ้า การขุดคลอง เป็นต้น ผู้ประกอบกิจการรายย่อย ไม่สามารถตั้งบริษัทได้ จึงมีการหลีกเลี่ยงกฎหมายบริษัทด้วยวิธีการสร้างผู้ถือหุ้นเทียม (Dummy Shareholders)

เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งบริษัท SMEs ที่มีแพร่หลายอยู่ในยุคปลายศตวรรษที่สิบเก้า เยอรมนีจึงได้ตรากฎหมายบริษัทเอกชนความรับผิดจำกัด (Private Limited Liability Companies: PLLCs) ออกมาใช้บังคับเพื่อเป็นองค์กรทางเลือกสำหรับผู้ประกอบการรายย่อยที่ไม่ต้องการประกอบกิจการในรูปห้างหุ้นส่วนและบริษัทร่วมทุน

แนวคิดกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัดเกิดจากการนำเอาหลักการของห้างหุ้นส่วนและบริษัทร่วมทุนมาผสมกัน รูปแบบของบริษัทเอกชนจำกัดปรากฏขึ้นเป็นแห่งแรกในสหรัฐช่วงกลางศตวรรษที่สิบเก้า แต่ไม่เป็นที่แพร่หลาย ปลายศตวรรษที่สิบเก้าเยอรมนีได้ตรากฎหมายบริษัทเอกชนจำกัดและได้กลายเป็นแม่แบบของกฎหมายบริษัทของอังกฤษและฝรั่งเศสในต้นศตวรรษที่ยี่สิบ

๑) กิจการเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorships)

กิจการเจ้าของคนเดียว (Sole Traders) เป็นองค์กรธุรกิจพื้นฐานซึ่งมีบุคคลคนเดียวเป็นเจ้าของ (Single Owner) แนวความคิดดั้งเดิมวิสาหกิจเจ้าของคนเดียวจะมีได้แต่เฉพาะบุคคลธรรมดา แต่แนวคิดยุคใหม่วิสาหกิจเจ้าของคนเดียวมีสภาพเป็นนิติบุคคลก็ได้ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ปรากฏแพร่หลายในภาคพื้นยุโรปแล้วแพร่หลายไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ตั้งแต่ช่วงปลายศตวรรษที่ยี่สิบ เป็นต้นมา ทำให้เกิดบริษัทผู้ถือหุ้นคนเดียว (Single Member Companies) หรือบริษัทบุคคลคนเดียว (One Man Companies)

๒) ห้างหุ้นส่วน (Partnerships)

กิจการที่มีผู้ประกอบการเจ้าของรายเดียวตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาร่วมกันประกอบกิจการและบริหารกิจการ ก็เรียกกองค์กรธุรกิจนั้นว่าห้างหุ้นส่วน (Partnerships)

๒.๑) ความหมายและประเภทของห้างหุ้นส่วน ห้างหุ้นส่วนคืออะไรและมีการแยกประเภทไว้อย่างไร แยกพิจารณา ดังนี้

๒.๑.๑) ความหมายของห้างหุ้นส่วน ในทางกฎหมายห้างหุ้นส่วนเป็นความสัมพันธ์ทางสัญญาระหว่างบุคคลสองคนขึ้นไป ตกลงกันลงหุ้นเพื่อประกอบกิจการร่วมกัน ด้วยประสงค์จะนำกำไรที่ได้จากกิจการนั้นมาแบ่งปันระหว่างกัน ดังนั้น จึงทำให้ห้างหุ้นส่วนประกอบด้วยลักษณะทั่วไปสามประการ คือ

- เป็นสัญญาร่วมลงทุนระหว่างบุคคลสองคนขึ้นไป
- เป็นสัญญาที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อแบ่งปันกำไรที่ได้จากกิจการ
- เป็นองค์กรธุรกิจที่ผู้เป็นสมาชิกหรือหุ้นส่วนทุกคนมีสิทธิดำเนินกิจการ

๒.๑.๒) ประเภทของห้างหุ้นส่วน กฎหมายองค์กรธุรกิจทุกระบบแบ่งห้างหุ้นส่วนออกเป็นสองประเภท คือ ห้างหุ้นส่วนสามัญ (General Partnership) และ

ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership) ซึ่งมีหลักการและวิวัฒนาการทางกฎหมายแตกต่างกัน แนวคิดห้างหุ้นส่วนมิใช่เป็นเรื่องใหม่ เพราะปรากฏแนวคิดตั้งแต่ยุคโรมันโบราณ (Ancient Roman) แบ่งห้างหุ้นส่วนเป็นสองประเภท คือ Societas และ Societas Publicanorum โดย Societas มีสภาพเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญแต่ Societas Publicanorum มีลักษณะเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด และในยุคกลางก็ปรากฏรูปแบบของห้างหุ้นส่วนจำกัด เรียกว่า Commenda รูปแบบของห้างหุ้นส่วนมีความสำคัญต่อการก่อให้เกิดแนวคิดบริษัทเอกชนจำกัดเพื่อหลีกเลี่ยงข้อด้อยของห้างหุ้นส่วน คือ ผู้เป็นหุ้นส่วนสามัญมีความรับผิดชอบไม่จำกัด และผู้เป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบไม่มีสิทธิร่วมจัดการห้างหุ้นส่วน

๒.๑.๓) แนวคิดทั่วไปของกฎหมายห้างหุ้นส่วนสามัญและห้างหุ้นส่วนจำกัด ตามแนวความคิดของระบบซีวิลลอว์ และคอมมอนลอว์มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ในระบบซีวิลลอว์แบบเยอรมันถือว่าห้างหุ้นส่วนเป็นนิติบุคคลเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ขณะที่แนวความคิดของคอมมอนลอว์ มีแนวคิดที่ว่า ห้างหุ้นส่วนเป็นนิติบุคคลเมื่อจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายแล้ว เหตุผลที่แนวความคิดทางกฎหมายแตกต่างกันเพราะยึดถือทฤษฎีกฎหมายแตกต่างกัน ในระบบวิลลอว์ยึดถือทฤษฎีตัวตน (Entity Theory) แต่ระบบคอมมอนลอว์ยึดถือทฤษฎีรวมกลุ่ม (Aggregate Theory)

๒.๒) ความเป็นมาของกฎหมายห้างหุ้นส่วนจำกัด กฎหมายห้างหุ้นส่วนเกิดขึ้นจากความต้องการของผู้ประกอบการรายบุคคลที่ต้องการจำกัดความรับผิด แนวคิดห้างหุ้นส่วนจำกัดเกิดขึ้นในยุครอมันในรูปของ Societas Publicanorum ซึ่งแบ่งผู้ลงทุนออกเป็นสองกลุ่ม คือ ผู้ลงทุนที่มีได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจการห้างหุ้นส่วน (Non-Active Partners) จำพวกหนึ่ง กับผู้ลงทุนที่เป็นผู้ดำเนินกิจการห้างหุ้นส่วน (Active Partners) อีกจำพวกหนึ่ง ผู้ลงทุนที่มีได้เป็นผู้ดำเนินกิจการเป็นเพียงผู้ลงทุนที่อยู่เฉย (Passive Investors) ผู้ลงทุนจำพวกนี้มีความรับผิดชอบจำกัดเพียงทรัพย์สินที่นำมาลงทุน ขณะที่ผู้ลงทุนที่เป็นผู้ดำเนินกิจการ (Managing Partners) เป็นผู้รับผิดชอบจัดกิจการของห้างหุ้นส่วน มีลักษณะเป็นผู้ลงทุนที่มีการเคลื่อนไหว ผู้ลงทุนประเภทนี้มีความรับผิดชอบไม่จำกัด ต่อมาในยุคกลางได้เกิดห้างหุ้นส่วนจำกัดเรียกว่า Commenda มีผู้เป็นหุ้นส่วนสองจำพวก เช่นเดียวกับ Societas Publicanorum แต่ Commenda มีวัตถุประสงค์เฉพาะการค้าระหว่างประเทศทางทะเล ผู้เป็นหุ้นส่วนจำกัด ความรับผิดลงหุ้นด้วยเงินหรือสินค้ำมิได้เดินทางไปกับเรือขนส่งสินค้าทางทะเล แต่ผู้เป็นหุ้นส่วนที่ลงทุนด้วยแรงงานเป็นผู้เดินทางไปกับเรือเดินทะเล (Ship Traveler) และติดต่อค้าขายกับคู่สัญญาในต่างแดน ผู้เป็นหุ้นส่วนประเภทนี้จะลงทุนด้วยทักษะด้านแรงงาน (Labor Skills) เช่น ทักษะในการเดินเรือ การค้าขาย เป็นต้น และจะเป็นผู้เสี่ยงภัยในการเดินทาง

๒.๓) บริษัทเอกชนจำกัด (Private Limited Companies)

บริษัทเอกชนจำกัดเป็นองค์กรธุรกิจที่เป็นระบบมากกว่าองค์กรธุรกิจประเภทผู้ประกอบการรายบุคคล (Individual Entrepreneurs) และห้างหุ้นส่วนเพราะการจัดตั้ง การดำเนินกิจการ และการเลิกกิจการจะมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจนเป็นระบบ ทำให้การดำเนินกิจการในรูปของบริษัทเป็นไปตามระบบที่กฎหมายกำหนดไว้ จึงทำให้บริษัทเป็นองค์กรธุรกิจที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั่วโลก เพราะมีข้อดีกว่ากิจการเจ้าของรายเดียวและห้างหุ้นส่วนสามประการ คือ ๑) ความเป็นนิติบุคคลต่างหากมีผลให้บริษัทตั้งอยู่อย่างต่อเนื่องแยกต่างหากจาก

ผู้ถือหุ้นและกรรมการ (Continuity of Fife and Legal Entity Separate From Its Members) และมีผลให้บริษัทมีสิทธิและหน้าที่แยกต่างหากจากผู้ถือหุ้น โดยมีกรรมการซึ่งมีสภาพผู้แทนนิติบุคคลเป็นผู้แสดงเจตนา ๒) ผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบจำกัด ทำให้ผู้ถือหุ้นไม่ต้องรับผิดชอบด้วยทรัพย์สินของตนเอง ๓) ผู้ถือหุ้นมีสิทธิควบคุมบริษัทโดยยังคงมีความรับผิดชอบจำกัดอยู่

กล่าวโดยสรุป บริษัทเอกชนจำกัดเกิดขึ้นเพื่อสนองตอบความต้องการของประกอบการรายเล็ก มีสภาพเป็นองค์กรธุรกิจทางเลือก (Alternative Business Organization) ของผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ไม่ประสงค์จะดำเนินกิจการในรูปของห้างหุ้นส่วนและบริษัทมหาชน เพราะองค์กรธุรกิจทั้งสองรูปแบบดังกล่าวไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการได้ครบถ้วน แต่บริษัทเอกชนจำกัดมีประโยชน์ทำให้รัฐสามารถจัดระบบข้อมูลธุรกิจได้ง่าย เนื่องจากกฎหมายบริษัทบังคับให้การตั้งและเลิกบริษัทต้องจดทะเบียน ทำให้รัฐสามารถมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีอื่น ๆ จากบริษัท และมีประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ คือ บริษัทมีสภาพนิติบุคคลแยกต่างหากจากผู้ถือหุ้น ทำให้กิจการดำรงอยู่ได้แม้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผู้ถือหุ้นหรือกรรมการบริษัท

๒.๓ ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๑๘ คำขอจดทะเบียน รายการจดทะเบียน เอกสารประกอบรายการจดทะเบียน และเอกสารประกอบคำขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท ให้ทำตามแบบพิมพ์ที่นายทะเบียนกำหนดรูปแบบ แบบท้ายระเบียบ

การยื่นคำขอจดทะเบียนให้ยื่นคำขอจดทะเบียนและเอกสารประกอบจำนวนหนึ่งชุดตามประเภทการจดทะเบียนแบบท้ายระเบียบนี้

รายละเอียดวัตถุประสงค์ที่ประสงค์ที่จะจดทะเบียน ผู้ขอจดทะเบียนจะจัดพิมพ์ขึ้นโดยใช้แบบ ว. หรือใช้แบบ ว.๑ - แบบ ว.๕ แบบใดแบบหนึ่งที่กำหนดไว้แบบท้ายระเบียบนี้ก็ได้อัตโนมัติ หรือแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความในแบบ ว.๑ - แบบ ว.๕ ไม่ได้ หากประสงค์จะกำหนดรายละเอียดวัตถุประสงค์เพิ่มเติม หรือแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความให้แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในแบบ ว.๑ - แบบ ว.๕ ผู้ขอจดทะเบียนจะต้องจัดพิมพ์ขึ้นโดยใช้แบบ ว.^๕

ข้อ ๔๔^๖ วัตถุประสงค์ของห้างหุ้นส่วนและบริษัทจะต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือขัดต่อรัฐประศาสนโยบาย

(๒) ใช้คำหรือข้อความที่มีความหมายไม่ชัดเจน หรือไม่กำหนดขอบเขตให้ชัดเจนแน่นอน

^๕ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑, สืบค้นเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๖, https://www.dbd.go.th/download/article/article_20210427153630.pdf.

^๖ ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๓, สืบค้นเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๖, https://www.dbd.go.th/download/article/article_20201225165341.pdf

(๓) ธุรกิจประกันภัย ธุรกิจธนาคาร ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

(๔) กิจการแชร์

(๕) ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจข้อมูลเครดิต ธุรกิจจัดหางาน กิจการซื้อขายสินค้าล่วงหน้า (คอมโมดิตี) กิจการไปรษณีย์ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจดังกล่าวจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๖) กิจการนายหน้าประกันภัย เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

(๗) ธุรกิจขายตรง หรือธุรกิจตลาดแบบตรง เว้นแต่จะได้รับการจดทะเบียนให้ประกอบธุรกิจดังกล่าวจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

(๘) กิจการนายหน้า ตัวแทน และตัวแทนค้าต่างในธุรกิจต่าง ๆ เว้นแต่จะได้รับการขออนุญาตจากสำนักงานประกันภัย การหาสมาชิกให้สมาคม และการค้าหลักทรัพย์

(๙) กิจการเกี่ยวกับการรับจ้างนองทรัพย์สิน เว้นแต่จะระบุไว้โดยชัดแจ้งว่า “โดยมิได้รับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชนและใช้ประโยชน์จากเงินนั้น”

(๑๐) กิจการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การศึกษา โรงเรียน สถาบันการศึกษา เว้นแต่จะระบุข้อความว่า “เมื่อได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว”

กล่าวโดยสรุป ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑ มีรายละเอียดวัตถุประสงค์ที่จะจดทะเบียนให้ผู้ขอจดทะเบียนเพิ่มขึ้น โดยใช้แบบ ว. หรือใช้แบบ ว.๑ - แบบ ว.๕ แบบใดแบบหนึ่งที่กำหนดไว้แนบท้ายระเบียบนี้ก็ได้ แต่จะเพิ่มเติม หรือแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความในแบบ ว.๑ - แบบ ว.๕ ไม่ได้ หากประสงค์จะกำหนดรายละเอียดวัตถุประสงค์เพิ่มเติม หรือแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความให้แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในแบบ ว.๑ - แบบ ว.๕ ผู้ขอจดทะเบียนจะต้องจัดพิมพ์ขึ้นโดยใช้แบบ ว.

บทที่ ๓ วิธีการศึกษา

ผลงานหรือผลสำเร็จของงาน เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียน
ในหนังสือบริคณห์สนธิของคณะกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์
ผู้ขอรับการประเมินมีวิธีการศึกษา ดังนี้

- ๓.๑ วิธีการศึกษา
- ๓.๒ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๓ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๔ ขั้นตอนการศึกษา
- ๓.๕ กรอบแนวคิดการศึกษา

๓.๑ วิธีการศึกษา

การศึกษา เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ
ของคณะกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ผู้ขอรับการประเมินใช้วิธี
การศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Study)
จากเอกสารต่าง ๆ ดังนี้ ๑) จากรายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง การยกระดับ
การให้บริการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน – บริษัททางอิเล็กทรอนิกส์ โดยสถาบันการต่างประเทศ
เทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ ๒) การค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผู้เริ่มก่อการจดทะเบียน
จัดตั้งบริษัทจำกัด โดยมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ๓) เอกสารประกอบการพิจารณาญาติ เรื่อง ขอให้
สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาการศึกษาการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียน
ในหนังสือบริคณห์สนธิ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ๔) ประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท และที่แก้ไขเพิ่มเติม ๕) กฎหมาย
องค์กรธุรกิจกับกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัด ๖) ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วย
การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑ และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยวิเคราะห์ข้อมูล
ด้วยหลักการศึกษาระดับเอกสารเพื่ออธิบายรายละเอียด เนื้อหา และสาระสำคัญในการสนับสนุนงานด้าน
วิชาการและกฎหมายโดยใช้เทคนิคการรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายวิธีการ
และขั้นตอนในการวิเคราะห์เพื่อจัดทำเอกสารวิชาการประกอบการพิจารณาศึกษาของคณะอนุ
กรรมการเพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย
สังเคราะห์ข้อมูลที่สามารถกระทำได้ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การวิเคราะห์เนื้อหาและ
การวิจัยเอกสาร โดยแต่ละวิธีดำเนินการตามที่กำหนดในวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อวิเคราะห์
ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยใช้หลักในการคิด
วิเคราะห์ประมวลผลเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิเพื่อ
แสวงหาคำตอบในส่วนของการปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนงานด้านวิชาการและกฎหมายในการพิจารณา
ศึกษาญาติ ดังนี้

- ๓.๑.๑ กำหนดปัญหา และหัวข้อประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๑.๒ กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการข้อมูล
- ๓.๑.๓ สร้างกรอบแนวความคิด และวางแผนการจำแนกประเภทข้อมูล
- ๓.๑.๔ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๑.๕ บูรณาการข้อมูลและจัดการข้อมูล

๓.๒ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ขอรับการประเมินดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขอบเขตการศึกษา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เอกสารการประชุมคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาจัดทำเอกสารวิชาการ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิของคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการทั้งในงานด้านวิชาการและกฎหมาย เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการให้สามารถปฏิบัติภารกิจสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ โดยการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และให้ได้มาซึ่งแนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Document) ได้แก่ กฎหมาย กฎ ระเบียบ และเอกสารงานวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารหลักฐานของทางราชการ ทั้งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท และที่แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑ กฎหมายองค์การธุรกิจกับกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัด โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis) เน้นการพรรณนา (Descriptive)

๓.๓ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

จากวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้ขอรับการประเมินใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยใช้วิธีการจัดการข้อมูล วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและประมวลผล เพื่อวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และเพื่อค้นหาแนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ โดยใช้วิธีการสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนา (Descriptive) เน้นการพรรณนาและการประมวลผลข้อมูลตามวัตถุประสงค์บนพื้นฐานของกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องและความเป็นไปได้ในการศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา โดยผู้ขอรับการประเมินได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis) ได้นำข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์ ประมวลผลสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับงานด้านวิชาการและกฎหมายในการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุง

แบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิของคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๓.๔ ขั้นตอนการศึกษา

๓.๔.๑ ดำเนินการศึกษาประวัติ ความเป็นมา และสาระสำคัญของ ๑) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ เอกเทศสัญญา ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท และที่แก้ไขเพิ่มเติม ๒) ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑ และ ๓) กฎหมายองค์การธุรกิจกับกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัด โดยศึกษารวบรวมสภาพปัญหาข้อกฎหมาย ปัญหาข้อเท็จจริงทั้งในอดีตและปัจจุบันของการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ

เมื่อได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการในคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหาแนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ และรับผิดชอบเรื่องการสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและข้อมูลด้านกฎหมายในการพิจารณาจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาปฏิบัติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ผู้ขอรับการประเมินได้เริ่มปฏิบัติหน้าที่โดยการวางแผนงานในการศึกษาวิเคราะห์ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ เอกเทศสัญญา ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท และระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด พ.ศ. ๒๕๖๑ และแนวคิด กฎหมาย กับกรณีการถือหุ้นสื่อ โดยได้ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ติความเพื่อค้นหาเจตนารมณ์ความมุ่งหมาย รูปแบบ และสาระสำคัญ ความเห็นของนักกฎหมาย ปัญหาทางกฎหมาย และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ ... (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ผู้ขอรับการประเมินได้นำหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และข้อบังคับการประชุมดังกล่าว มาใช้เป็นองค์ความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมและการลงมติของคณะอนุกรรมการให้เป็นไปอย่างถูกต้อง และได้นำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑ และกฎหมายองค์การธุรกิจกับกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัด มาศึกษา วิเคราะห์เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการสนับสนุนงานด้านวิชาการและกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดทำรายงานดังกล่าวที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง และมีองค์ประกอบครบถ้วนสมบูรณ์ตามที่ข้อบังคับกำหนดไว้

๓.๔.๒ การรวบรวมข้อมูลและประมวลผลการพิจารณาจากเอกสารที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว การศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Study) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งต้องมีการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา ตลอดจนผลงานวิจัยประเภทต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลจากการค้นคว้าทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือข้อมูลที่ได้มาจากเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต โดยมีข้อมูลในการศึกษา ดังนี้

๓.๔.๒.๑ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรง

๓.๔.๒.๒ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งจากข้อมูลจากภายในองค์กร (Internal Data Sources) และข้อมูลจากองค์กรภายนอก (External Data Sources) ที่ได้เก็บรวบรวมไว้เพื่อใช้ในการศึกษา เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ เอกเทศสัญญา ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท และที่แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑ และกฎหมายองค์กรธุรกิจกับกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัด และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ รวมทั้งการรวบรวมและประมวลผลการพิจารณาจากเอกสารที่มีผู้ศึกษาไว้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งดำเนินการจัดทำเอกสารทางวิชาการสำหรับใช้ประกอบการพิจารณาการศึกษาของคณะอนุกรรมการจะต้องมีการรวบรวมประมวลผลข้อมูล และข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายจากเอกสารที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการให้เป็นไปโดยรอบคอบในทุกด้าน ผู้ขอรับการประเมินได้ทำการรวบรวมผลการศึกษา คือ รายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง การยกระดับการให้บริการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัททางอิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องเป็นการรวบรวมและค้นคว้าข้อมูลเอกสารทั้งที่เป็นข้อกฎหมาย ข้อเท็จจริง รวมทั้งสอบถามข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นต้น

๓.๔.๓ กำหนดประเด็นการศึกษา วิเคราะห์ เพื่อกำหนดกรอบการศึกษาแนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ดังนี้

๓.๔.๓.๑ แบบวัตถุประสงค์ที่ใช้ในปัจจุบันจะปรับอย่างไร

๓.๔.๓.๒ ถ้อยคำหรือรายการในวัตถุประสงค์ต้องปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน

๓.๔.๓.๓ วิธีดำเนินการของภาครัฐ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงในอนาคต โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis) เน้นการพรรณนา (Descriptive) และการประมวลผลข้อมูลตามกรอบแนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ พร้อมทั้งนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงกับข้อกฎหมาย เป็นการนำกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องมาประมวลผล จัดลำดับความสำคัญความคิด และวิเคราะห์ข้อเท็จจริงกับหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๔.๓.๔ การจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาปฏิบัติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ และรายงานต่อคณะกรรมการพิจารณาการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา มีรายละเอียด ดังนี้

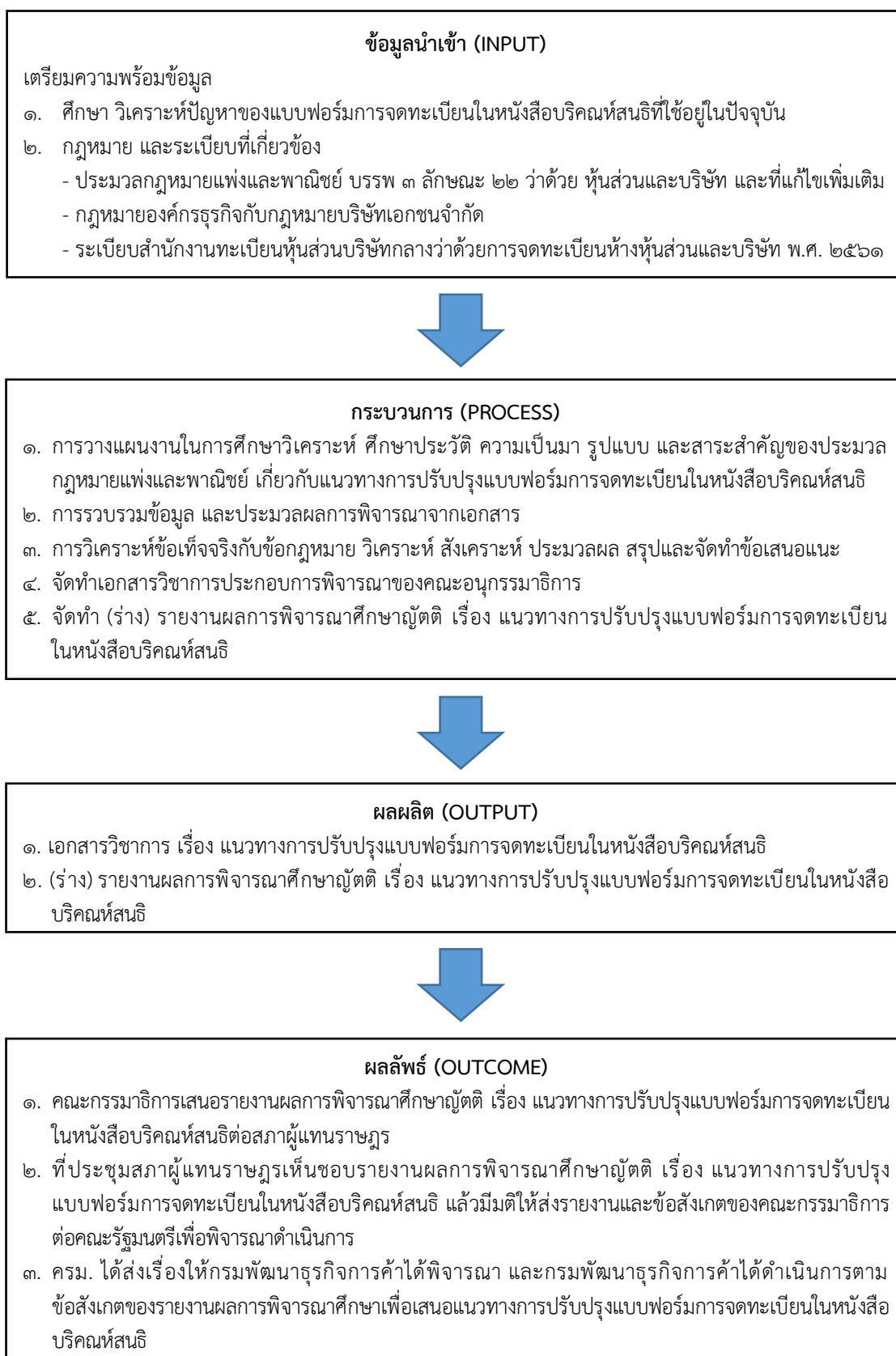
๑) กำหนดกรอบ แนวทาง และรูปแบบในการจัดทำรายงานผลการพิจารณา

๒) ดำเนินการจัดทำรูปแบบรายงานผลการพิจารณา โดยดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งหมด นำมาเรียบเรียงตามกรอบแนวทางและรูปแบบที่ได้กำหนดไว้ จากนั้นดำเนินการตรวจสอบต้นฉบับการตรวจทานความสอดคล้องของเนื้อหา รวมทั้งการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหา

๓.๔.๔ ดำเนินการจัดทำหนังสือส่งรายงานผลการพิจารณาต่อคณะอนุกรรมการ
ทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพาณิชย์และทรัพย์สิน
ทางปัญญา เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔ โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบรายงานฉบับดังกล่าว
และนำกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๓.๕ กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษา เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ
ของคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้กำหนดกรอบแนวคิด
ในการศึกษาโดยการศึกษา วิเคราะห์จากกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท และที่แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบ
สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑
และกฎหมายองค์กรธุรกิจกับกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัด เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในการศึกษา
โดยผู้ขอรับการประเมินได้กำหนดกรอบแนวคิด มีรายละเอียดดังแผนภาพที่ ๑ ดังนี้

แผนภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ ๔ ผลการศึกษา

การศึกษา เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือ
บริคณห์สนธิของคณะกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีวัตถุประสงค์
ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ
๒) เพื่อจัดทำเอกสารวิชาการ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือ
บริคณห์สนธิ ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ของการ
จดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ปรากฏ
ผลการศึกษา ดังนี้

๔.๑ ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ

บริษัทจำกัด เป็นนิติบุคคลประเภทหนึ่งที่มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยโรมัน ซึ่งปรากฏ
ในกฎหมายศาสนา (Canon Law) และกฎหมายพาณิชย์ในสมัยแรกเริ่มตามทฤษฎีว่าด้วยความ
เป็นนิติบุคคลของบริษัท โดยความเป็นนิติบุคคลจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่ออาศัยอำนาจตามกฎหมายเท่านั้น
โดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๖๕ ได้กำหนดไว้ว่านิติบุคคลจะมีขึ้นได้ก็แต่ด้วยอาศัย
อำนาจแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้กำหนดให้
นิติบุคคลจะมีสิทธิหน้าที่ภายในขอบอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ และมีสิทธิและหน้าที่โดยสภาพ
จะพึงมีพึงเป็นได้เฉพาะแก่บุคคลธรรมดา เช่น สิทธิในการมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน สิทธิที่จะได้รับความ
คุ้มครองไม่ให้ใครมาทำละเมิด และหน้าที่ในการเสียภาษี เว้นแต่สิทธิหน้าที่บางประการที่มีได้
เฉพาะในบุคคลธรรมดาเท่านั้น เช่น การสมรส การรับราชการทหาร และสิทธิทางการเมือง เป็นต้น
แต่เนื่องจากนิติบุคคลเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นตามกฎหมาย ไม่มีชีวิตจิตใจ ไม่อาจแสดงเจตนาหรือ
กระทำการใด ๆ ด้วยตนเองได้ จึงต้องมีผู้แทนคอยดำเนินการให้ ซึ่งผู้แทนนิติบุคคลอาจมีคนเดียวหรือ
หลายคนก็ได้ตามที่กฎหมาย ข้อบังคับ หรือตราสารจัดตั้งจะกำหนดไว้ โดยการดำเนินการของผู้แทน
จะต้องกระทำไปภายในขอบเขตของวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้นเท่านั้น จึงจะมีผลผูกพันนิติบุคคล
ดังนั้น ในการจัดตั้งบริษัทจำกัด จึงจะต้องมีการดำเนินการตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๑๐๙๗
ได้กำหนดว่า บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สองคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดก็ได้ โดยเข้าชื่อกัน
ทำหนังสือบริคณห์สนธิ (Memorandum of Association) โดยหนังสือบริคณห์สนธิเป็นตราสาร
จัดตั้งนิติบุคคลชนิดหนึ่ง เป็นเอกสารที่กำหนดกรอบวัตถุประสงค์ที่ประสงค์ของบริษัท และกำหนด
รายละเอียดอื่น ๆ ที่สำคัญของบริษัท ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาถือหุ้นหรือผู้ที่จะมาติดต่อกับบริษัทที่จะ
จัดตั้งขึ้นนั้น ได้รู้ว่าบริษัทมีขอบเขตธุรกิจแค่ไหน เพียงใด ใครเป็นผู้ก่อการ มีเงินทุนเป็นจำนวนเท่าใด
และหนังสือบริคณห์สนธิยังเป็นการแสดงเจตนาต่อคนทั่วไปในการจัดตั้งบริษัทด้วย

นอกจากนี้ หนังสือบริคณห์สนธิยังเป็นเสมือนธรรมนูญของบริษัท และเป็นแม่บท
ในการจัดการงานของบริษัทในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกด้วย ซึ่งรายการของหนังสือบริคณห์

สนธิ์นั้น เป็นไปตามมาตรา ๑๐๙๘ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ เอกเทศสัญญา ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท^๑

หนังสือบริคณห์สนธิ์ต้องมีรายการตามมาตรา ๑๐๙๘ กล่าวคือ ชื่อบริษัทต้องไม่ซ้ำหรือคล้ายคลึงกันกับชื่อของห้างหุ้นส่วนบริษัทอื่นที่ได้จดทะเบียนไว้ก่อนแล้ว สำนักงานใหญ่จะตั้งที่ใดให้ระบุไว้ วัตถุประสงค์ต้องชอบด้วยกฎหมาย ความรับผิดชอบของผู้ถือหุ้นมีจำกัดให้ระบุไว้ เพราะผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบไม่เกินจำนวนที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้น แต่ผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นกรรมการบริษัทจะขอรับผิดชอบโดยไม่จำกัดยอมทำได้ ตามมาตรา ๑๑๐๑ กล่าวคือ บุคคลซึ่งเป็นกรรมการของบริษัทจำกัดจะรับผิดชอบโดยไม่จำกัดก็ได้ ถ้ากรณีเป็นเช่นนั้นไซ้ ท่านว่าต้องจดทะเบียนความรับผิดชอบเช่นนั้นลงไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ์ด้วย อันความรับผิดชอบโดยไม่จำกัดของผู้เป็นกรรมการยอมถึงที่สุดเมื่อล่วงเวลาสองปีนับแต่วันที่ตัวเขาออกจากตำแหน่งกรรมการ บริษัทจำกัดต้องแบ่งทุนออกเป็นหุ้นมีมูลค่าละเท่า ๆ กัน จึงต้องกล่าวไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ์ตลอดจนชื่อ ที่อยู่ อาชีพ ลายมือชื่อจำนวนหุ้นของผู้เริ่มก่อการด้วยโดยเฉพาะเรื่องหุ้น กฎหมายบังคับไว้ในมาตรา ๑๑๐๐ กล่าวคือ ผู้เริ่มก่อการต้องลงชื่อซื้อหุ้น ๆ หนึ่งเป็นอย่างน้อย ส่วนการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ์ให้เป็นไปตามมาตรา ๑๐๙๙ กล่าวคือ หนังสือบริคณห์สนธิ์นั้น ท่านให้ทำเป็นต้นฉบับไว้ไม่น้อยกว่าสองฉบับและให้ลงลายมือชื่อของบรรดาผู้เริ่มก่อการ และลายมือชื่อทั้งปวงนั้นให้มีพยานลงชื่อรับรองด้วยสองคน หนังสือบริคณห์สนธิ์ซึ่งได้ทำนั้น ท่านบังคับให้นำฉบับหนึ่งไปจดทะเบียนและมอบไว้ ณ หอทะเบียนในส่วนพระราชอาณาเขตซึ่งบ่งไว้ว่าจะบอกทะเบียนตั้งสำนักงานของบริษัทนั้น

๔.๑.๑ การศึกษากฎหมายบริษัทของต่างประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวกับเอกสารการจัดตั้งบริษัทจำกัด

ผู้ขอรับการประเมิน ได้ศึกษากฎหมายบริษัทของต่างประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เอกสารการจัดตั้งบริษัทจำกัด โดยจะทำการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายบริษัทจำกัดใน ๓ ประเทศ ได้แก่

๔.๑.๑.๑ ประเทศอังกฤษ ซึ่งกฎหมายบริษัทของประเทศไทยได้รับอิทธิพลมาจากประเทศอังกฤษ และกฎหมายบริษัทจำกัดของประเทศไทยก็ได้มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและทันสมัย^๒

ประเทศอังกฤษได้ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทจำกัดสามารถทำได้รวดเร็วและสะดวกขึ้น ในระบบกฎหมายบริษัทอังกฤษการจัดตั้งบริษัทต้องจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิ์ พระราชบัญญัติฉบับต่าง ๆ ที่ตราขึ้นใช้บังคับก่อนปี ค.ศ. ๒๐๐๖ กำหนดให้หนังสือบริคณห์สนธิ์ต้องมีรายการที่จำเป็น แต่ตามพระราชบัญญัติบริษัทปี ค.ศ. ๒๐๐๖ มาตรา ๘ กำหนดไว้เพียงว่า หนังสือบริคณห์สนธิ์ สภาพเป็นเอกสารที่กล่าวว่าผู้เข้าชื่อเป็นสมาชิก (Subscribers) ประสงค์ที่จะจัดตั้งบริษัทตามพระราชบัญญัตินี้ตกลงว่าจะเป็นผู้ถือหุ้นและในกรณีตั้งขึ้นโดยมีทุนเรือนหุ้นแต่ละคนต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น หนังสือบริคณห์สนธิ์จะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร (Prescribed Form) และจะต้องรับรองความแท้จริงถูกต้องโดยผู้เข้าชื่อซื้อหุ้น

^๑ อ้างแล้ว เชนอร์รที่ ๓, หน้า ๑๐

^๒ ณัฐพัชร สุกุลเจียมใจ, “ผู้เริ่มก่อการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัด” (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, ๒๕๖๐), ๒๗.

หนังสือบริคณห์สนธิรูปแบบใหม่ใช้บังคับทั้งบริษัทที่จดทะเบียนแล้ว และบริษัทที่จะจดทะเบียนใหม่ สำหรับบริษัทเก่าถ้าหนังสือบริคณห์สนธิมีรายการนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิรูปแบบใหม่ให้ถือว่าข้อความหรือรายการเหล่านั้น เป็นส่วนหนึ่งของข้อบังคับ โดยบทบัญญัตินี้ทำให้หนังสือบริคณห์สนธิได้เป็นตราสารกำหนดโครงสร้างบริษัท (Constitution) ของบริษัทที่จะเป็นเครื่องกำหนดอำนาจหรือความสามารถของบริษัทอีกต่อไป แต่มีสถานะเป็นเพียงตราสารที่แสดงประวัติย่อของบริษัท (Historical Snapshot) เท่านั้น^๓

๔.๑.๑.๒ ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐเดลาแวร์ (Delaware) ซึ่งกฎหมายของเดลาแวร์นั้นได้รับการยอมรับว่าเป็นกฎหมายมีความก้าวหน้าและความยืดหยุ่นอย่างมาก โดยมากกว่าร้อยละห้าสิบของบริษัทที่ประกอบธุรกิจในสหรัฐอเมริกาได้จดทะเบียนที่รัฐเดลาแวร์ จนเกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า Delaware Effect กฎหมายบริษัทของเดลาแวร์จึงเป็นต้นแบบให้หลาย ๆ มลรัฐ รวมทั้งประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก นำแนวความคิดต่าง ๆ ไปศึกษาเพื่อปรับใช้กับระบบกฎหมายของตน^๔

เอกสารการจัดตั้งบริษัท ในระบบกฎหมายบริษัทอเมริกัน การตั้งบริษัทไม่ต้องมีหนังสือบริคณห์สนธิเหมือนระบบกฎหมายบริษัทอังกฤษ แต่จะทำข้อตกลงตั้งบริษัทจำกัด ความรับผิด (Limited Liability Company Agreement) ข้อตกลงของบริษัทจำกัดความรับผิดเป็นเอกสารที่กำหนดเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของบริษัทตามมาตรา ๑๘ - ๑๐๑ (๗) ตราสารชนิดนี้น่าจะเทียบได้กับข้อบังคับบริษัท (Bylaw) ของบริษัทจำกัด ซึ่งมาตรา ๑๘ - ๒๐๑ บัญญัติว่า “บุคคลที่มีอำนาจคนเดียวหรือหลายคนต้องจัดทำเอกสารจัดตั้งบริษัท (Certificate of Formation)”

การจัดตั้งบริษัทนั้นผู้เริ่มก่อการจะต้องนำเอกสารการจัดตั้งบริษัท (Certificate of Formation) หรือที่อาจเทียบได้กับข้อบังคับของบริษัทจำกัดไปจดทะเบียนต่อสำนักงานทะเบียนบริษัทตามมาตรา ๑๐๓ ลักษณะ ๘ หมวด ๑^๕

๔.๑.๑.๓ ประเทศเยอรมนี สหพันธรัฐเยอรมันก่อตั้งเมื่อ ค.ศ. ๑๘๗๐ หลังจากนั้นเยอรมันได้ตรากฎหมายบริษัทของสหพันธรัฐเยอรมัน (เยอรมนี) ใช้กับรัฐสมาชิกของสหพันธรัฐ และได้พัฒนาจนกลายเป็นระบบกฎหมายบริษัทหลักระบบหนึ่งของโลก ระบบกฎหมายเอกชนจำกัดของเยอรมนี ได้กลายเป็นแม่แบบของกฎหมายบริษัทเอกชนของอังกฤษ ฝรั่งเศส และญี่ปุ่นในเวลาต่อมา^๖

เอกสารการจัดตั้งบริษัท ในระบบกฎหมายบริษัทเยอรมนีนั้น การตั้งบริษัทไม่ต้องมีหนังสือบริคณห์สนธิ (Memorandum of Association) เหมือนระบบกฎหมายบริษัทประเทศอังกฤษ แต่ต้องมีข้อบังคับ เรียกในภาษาเยอรมันว่า “Gessellschaftsertrag” ซึ่งหมายถึง ข้อตกลง

^๓ เสถียรภาพ นาหลวง, “แนวทางการปฏิรูปกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัดเพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นประเทศเศรษฐกิจพัฒนา” (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๙), ๑๐๙.

^๔ ฌูว์พัซร์ สกอลเจียมใจ, “ผู้เริ่มก่อการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัด”

^๕ เรื่องเดียวกัน, ๓๘ - ๓๙.

^๖ เรื่องเดียวกัน, ๒๗.

ระหว่างบริษัทกับกรรมการเกี่ยวกับการจัดการบริษัท ข้อบังคับมีสภาพเป็นตราสารจัดโครงสร้างของบริษัทเอกชนจำกัด (Constitution) โดยประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

- ๑) ชื่อบริษัท (The Company's Name)
- ๒) ที่ตั้งสำนักงานของบริษัท (Its Registered Seat)
- ๓) จำนวนทุนเรือนหุ้น (The Amount of its Share Capital)
- ๔) จำนวนกรรมการ (The Number of Members of Its Board of Management) แต่หากเป็นบริษัทเอกชนจำกัดขนาดใหญ่ก็ต้องระบุนิติกรรมการกำกับ (Supervisory Board)

การจัดตั้งบริษัทในประเทศเยอรมนีค่อนข้างมีขั้นตอนที่ยุ่งยากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่จดทะเบียนบริษัทในประเทศอังกฤษ เพราะการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในเยอรมนีประกอบด้วยหลายขั้นตอน เริ่มต้นด้วยการจองชื่อบริษัทและเสนอวัตถุประสงค์ให้การยื่นขอจดทะเบียนการเปิดบัญชีเงินฝากเพื่อรับชำระค่าหุ้น การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทและกรรมการผู้จัดการ การประกาศโฆษณาการจดทะเบียนในหนังสือพิมพ์และในหนังสือราชกิจจานุเบกษา อิเล็กทรอนิกส์ นายทะเบียนแจ้งผลของการจดทะเบียนเสร็จสมบูรณ์ไปยังโนตารีพับ หลังจากนั้นกรรมการบริษัทต้องยื่นเอกสารรายการจดทะเบียนพาณิชย์ต่อเทศบาลที่บริษัทตั้งสำนักงานใหญ่ การจดทะเบียนจะเสร็จสิ้นใช้เวลาประมาณเจ็ดวัน และกว่าจะสามารถดำเนินกิจการได้ต้องหลังจากการจดทะเบียนแล้วสองถึงสามวัน รวมเวลาดังกล่าวทั้งหมดประมาณหนึ่งสัปดาห์ครึ่ง^๗

ผู้ขอรับการประเมินพบว่า จากการศึกษากฎหมายบริษัทของต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องเอกสารการจัดตั้งบริษัทจำกัด เอกสารการจัดตั้งบริษัทจำกัดของประเทศอังกฤษจะประกอบด้วยหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับซึ่งกำหนดให้หนังสือบริคณห์สนธิจะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรที่ระบุผู้เข้าชื่อเป็นสมาชิกที่จะจัดตั้งบริษัทและตกลงจะเป็นผู้ถือหุ้นซึ่งแต่ละคนต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น ในส่วนของประเทศสหรัฐอเมริกาและเยอรมนีได้กำหนดเกี่ยวกับเอกสารการจัดตั้งบริษัทจำกัดประกอบด้วยข้อบังคับเพียงอย่างเดียว โดยไม่ต้องจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิเหมือนของประเทศอังกฤษ แต่เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับเอกสารการจัดตั้งบริษัทจำกัดของประเทศไทยแล้ว พบว่า ได้มีการกำหนดรายการในหนังสือบริคณห์สนธิไว้จำนวนหลายข้อตามความในมาตรา ๑๐๙๘ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ เอกเทศสัญญา ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท จึงทำให้การจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิของประเทศไทยทำได้โดยยาก ทำให้เกิดปัญหาการจัดตั้งบริษัททำได้ยากตามไปด้วย

๔.๑.๒ การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ

ผู้ขอรับการประเมินพบว่า จากการศึกษาแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคือ แบบฟอร์มหนังสือบริคณห์สนธิของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ที่มีการระบุวัตถุประสงค์ไว้แบบกว้าง ๆ และมีด้วยกันจำนวนหลายข้อ ส่งผลให้เกิดความสับสนและเกิดความไม่ชัดเจนในการลงข้อมูลของผู้ที่จะประกอบธุรกิจการค้า และมีการกำหนด

^๗ เสถียรภาพ นาทหลวง, “แนวทางการปฏิรูปกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัดเพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นประเทศเศรษฐกิจพัฒนา”, ๔๔.

รายละเอียดของการดำเนินกิจการจำนวนมาก ทำให้ผู้ประกอบการที่ขอจดทะเบียนไม่สามารถประกอบธุรกิจครบทุกประเภทตามที่กำหนดไว้ได้ หรือการกำหนดรายละเอียดของประเภทกิจการที่ยังไม่ครอบคลุมธุรกิจในรูปแบบใหม่โดยมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้สร้างนวัตกรรมของสินค้าและบริการที่ไม่สามารถบรรยายละเอียดให้ครบถ้วนได้ โดยผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการดังนี้

๔.๑.๒.๑ วิเคราะห์ข้อเท็จจริงกับข้อกำหนด

ผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ ข้อเท็จจริงกับข้อกำหนด โดยนำกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องมาประมวลผล จัดลำดับความสำคัญและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงกับหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นขั้นตอน โดยต้องพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายในแต่ละประเด็นว่า มีความสอดคล้องกับข้อเท็จจริงหรือไม่ อย่างไร หรือมีปัญหาอุปสรรคใดที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ แล้วประมวลผลข้อมูลทั้งหมด เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท และระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดให้ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะจัดตั้งบริษัทต้องมีการจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิ ซึ่งถือเป็นตราสารจัดตั้งนิติบุคคลชนิดหนึ่ง และหนังสือบริคณห์สนธิดังกล่าวต้องมีรายการประกอบด้วยชื่อบริษัท ที่ตั้ง วัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจทุนจดทะเบียน ชื่อและที่อยู่ของผู้เริ่มก่อการผู้ขอจดทะเบียน และระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประกอบการขอจดทะเบียนบริษัทให้ใช้ตามแบบฟอร์มที่กำหนด

แต่อย่างไรก็ตาม แม้หนังสือบริคณห์สนธิได้มีการรวบรวมวัตถุประสงค์แยกตามการประกอบกิจการต่าง ๆ ไว้แล้ว เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการที่จะมาขอจดทะเบียนบริษัทให้ใช้แบบฟอร์มที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนดขึ้นยื่นจดทะเบียนบริษัทได้แล้วก็ตาม แต่แบบฟอร์มดังกล่าวอาจมีปัญหาในการดำเนินการหลายประการ เช่น การกำหนดรายละเอียดของการดำเนินกิจการจำนวนมาก จึงทำให้ผู้ประกอบการที่ขอจดทะเบียนไม่สามารถประกอบธุรกิจครบทุกประเภทตามที่กำหนดไว้ได้ หรือการกำหนดรายละเอียดของประเภทกิจการที่ยังไม่ครอบคลุมธุรกิจในรูปแบบใหม่ที่มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้สร้างนวัตกรรมของสินค้าและบริการที่ไม่สามารถบรรยายละเอียดให้ครบถ้วนได้ ซึ่งแบบฟอร์มกำหนดรายละเอียดวัตถุประสงค์ทั้ง ๕ แบบตามที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้กำหนดไว้ มีรายละเอียด ดังนี้

แบบ ว.๑ คือ แบบฟอร์มวัตถุประสงค์ประกอบพาณิชย์กรรม ซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับ “รายละเอียดวัตถุประสงค์ประกอบพาณิชย์กรรม” คือ การประกอบกิจการเชิงพาณิชย์ทั่ว ๆ ไป ที่เขียนวัตถุประสงค์รวม ๒๒ ข้อ เพื่อให้ผู้ขอจดทะเบียนใช้เป็นแบบในการขอจัดตั้งบริษัท มีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์ทั่วไป

(๑) ซื้อ จัดหา รับ เช่า เช่าซื้อ ถือกรรมสิทธิ์ ครอบครอง ปรับปรุง ใช้ และจัดการโดยประการอื่น ซึ่งทรัพย์สินใด ๆ ตลอดจนดอกผลของทรัพย์สินนั้น

(๒) ขาย โอน จำนอง จำนำ แลกเปลี่ยน และจำหน่ายทรัพย์สินโดยประการอื่น

(๓) เป็นนายหน้า ตัวแทน ตัวแทนค้าต่างในกิจการและธุรกิจทุกประเภท

เว้นแต่ในธุรกิจประกันภัย การหาสมาชิกให้สมาคม และการค้าหลักทรัพย์

(๔) กู้ยืมเงิน เบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคาร นิติบุคคล หรือสถาบันการเงินอื่น และให้กู้ยืมเงิน หรือให้เครดิตด้วยวิธีการอื่น โดยจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งการรับ ออก โอน และสลักหลังตั๋วเงิน หรือตราสารที่เปลี่ยนมือได้อย่างอื่น เว้นแต่ในธุรกิจธนาคาร ธุรกิจเงินทุน และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

(๕) ทำการจัดตั้งสำนักงานสาขาหรือแต่งตั้งตัวแทน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

(๖) เข้าเป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบในห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด

วัตถุประสงค์ประกอบพาณิชย์กรรม

(๗) ประกอบกิจการค้าสัตว์มีชีวิต เนื้อสัตว์ชำแหละ เนื้อสัตว์แช่แข็ง และเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋อง

(๘) ประกอบกิจการค้า ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง มันสำปะหลังอัดเม็ด กาแฟ เม็ดมะม่วงหิมพานต์ ถัง งา ละหุ่ง ปาล์มน้ำมัน ปอ ฝ้าย นุ่น พืชไร่ ผลิตภัณฑ์จากสินค้าดังกล่าว ครั่ง หนังสัตว์ เขาสัตว์ ไม้ แร่ ยาง ยางดิบ ยางแผ่น หรือยางชนิดอื่นอันผลิตขึ้นหรือได้มาจากส่วนใดของต้นยางพารา ของป่า สมุนไพร และพืชผลทางเกษตรอื่นทุกชนิด

(๙) ประกอบกิจการค้า ผัก ผลไม้ หน่อไม้ พริกไทย พืชสวน บุหรี่ ยาเส้น เครื่องดื่ม น้ำดื่ม น้ำแร่ น้ำผลไม้ สุรา เบียร์ อาหารสด อาหารแห้ง อาหารสำเร็จรูป อาหารทะเลบรรจุกระป๋อง เครื่องกระป๋อง เครื่องปรุงรสอาหาร น้ำซอส น้ำตาล น้ำมันพืช อาหารสัตว์ และเครื่องบริโภคอื่น

(๑๐) ประกอบกิจการค้า ผ้า ผ้าทอจากใยสังเคราะห์ ด้าย ด้ายยัดเส้นใยในล่อน ใยสังเคราะห์ เส้นด้ายยัด เครื่องนุ่งห่ม เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับกาย ถักทอ ถักน่อง เครื่องหนัง รองเท้า กระเป๋า เครื่องอุปโภคอื่น สิ่งทอ อุปกรณ์การเล่นกีฬา

(๑๑) ประกอบกิจการค้า เครื่องเคหภัณฑ์ เครื่องเรือน เฟอร์นิเจอร์ เครื่องแก้ว เครื่องครัว ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ เครื่องฟอกอากาศ พัดลม เครื่องดูดอากาศ หม้อหุงข้าวไฟฟ้า เตาไรต์ไฟฟ้า เครื่องทำความร้อน เครื่องทำความเย็น เต้าอบไมโครเวฟ เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า รวมทั้งอะไหล่และอุปกรณ์ของสินค้าดังกล่าว

(๑๒) ประกอบกิจการค้า วัสดุก่อสร้าง อุปกรณ์และเครื่องมือใช้ในการก่อสร้าง เครื่องมือช่างทุกประเภท สี เครื่องมือทาสี เครื่องตกแต่งอาคาร เครื่องเหล็ก เครื่องทองแดง เครื่องทองเหลือง เครื่องเคลือบ เครื่องสุขภัณฑ์ อุปกรณ์ประปา รวมทั้งอะไหล่และอุปกรณ์ของสินค้าดังกล่าว

(๑๓) ประกอบกิจการค้า เครื่องจักร เครื่องยนต์ เครื่องมือกล เครื่องทุ่นแรง ยานพาหนะ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า เครื่องสูบน้ำ เครื่องบำบัดน้ำเสีย และเครื่องกำจัดขยะ

(๑๔) ประกอบกิจการค้า น้ำมันเชื้อเพลิง ถ่านหิน ผลิตภัณฑ์อย่างอื่นที่ก่อให้เกิดพลังงานและสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(๑๕) ประกอบกิจการค้า ยา ยารักษาโรค เกษภัณฑ์เคมีภัณฑ์เครื่องมือแพทย์ เครื่องมือเครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ยาบำรุงพืชและสัตว์ทุกชนิด

(๑๖) ประกอบกิจการค้าเครื่องสำอาง อุปกรณ์เครื่องมือและเครื่องใช้เสริมความงาม

(๑๗) ประกอบกิจการค้า กระดาษ เครื่องเขียน แบบเรียน แบบพิมพ์ หนังสือ อุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์การถ่ายภาพและภาพยนตร์ เครื่องคำนวณ เครื่องพิมพ์ อุปกรณ์การพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ ตู้เก็บเอกสาร เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องมือสื่อสาร คอมพิวเตอร์ รวมทั้งอุปกรณ์และอะไหล่ของสินค้าดังกล่าว

(๑๘) ประกอบกิจการค้า ทอง นาก เงิน เพชร พลอย และอัญมณีอื่น รวมทั้งวัตถุทำเทียมสิ่งดังกล่าว

(๑๙) ประกอบกิจการค้า เม็ดพลาสติก พลาสติก หรือสิ่งอื่นซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งที่อยู่ในสภาพวัตถุดิบหรือสำเร็จรูป

(๒๐) ประกอบกิจการค้า ยางเทียม สิ่งทำเทียม วัตถุหรือสินค้าดังกล่าว โดยกรรมวิธีทางวิทยาศาสตร์

(๒๑) ส่งเข้ามาจำหน่ายในประเทศและส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศ ซึ่งสินค้าตามที่กำหนดไว้ในวัตถุที่ประสงค์

(๒๒) ทำการประมวลเพื่อขายสินค้าตามวัตถุที่ประสงค์ให้แก่บุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล ส่วนราชการ และองค์การของรัฐทั้งภายในและภายนอกประเทศ

แบบ ว.๒ คือ แบบฟอร์มวัตถุที่ประสงค์ประกอบธุรกิจบริการ ซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับ “รายละเอียดวัตถุที่ประสงค์ประกอบธุรกิจบริการ” คือ ประกอบกิจการให้บริการทั่ว ๆ ไป ที่เขียนวัตถุประสงค์รวม ๒๑ ข้อ เพื่อให้ผู้ขอจดทะเบียนใช้เป็นแบบในการขอจัดตั้งบริษัท มีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุที่ประสงค์ทั่วไป

(๑) ซื้อ จัดหา รับ เช่า เช่าซื้อ ถูกรวมสิทธิ์ ครอบครอง ปรับปรุง ใช้ และจัดการโดยประการอื่น ซึ่งทรัพย์สินใด ๆ ตลอดจนดอกผลของทรัพย์สินนั้น

(๒) ขาย โอน จำนอง จำนำ แลกเปลี่ยน และจำหน่ายทรัพย์สินโดยประการอื่น

(๓) เป็นนายหน้า ตัวแทน ตัวแทนค้าต่างในกิจการและธุรกิจทุกประเภท เว้นแต่ในธุรกิจประกันภัย การหาสมาชิกให้สมาคม และการค้าหลักทรัพย์

(๔) กู้ยืมเงิน เบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคาร นิติบุคคล หรือสถาบันการเงินอื่น และให้กู้ยืมเงิน หรือให้เครดิตด้วยวิธีการอื่น โดยจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งการรับออก โอน และสลับหลังตัวเงิน หรือตราสารที่เปลี่ยนมือได้อย่างอื่น เว้นแต่ในธุรกิจธนาคาร ธุรกิจเงินทุน และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์

(๕) ทำการจัดตั้งสำนักงานสาขาหรือแต่งตั้งตัวแทน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

(๖) เข้าเป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบในหุ้นส่วนจำกัด เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท จำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด

วัตถุประสงค์ประกอบธุรกิจบริการ

(๗) ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างอาคาร อาคารพาณิชย์ อาคารที่พักอาศัย สถานที่ทำการ ถนน สะพาน เขื่อน อุโมงค์ และงานก่อสร้างอย่างอื่นทุกชนิด รวมทั้งรับทำงานโยธาทุกประเภท

(๘) ประกอบกิจการโรงแรม ภัตตาคาร บาร์ ไนท์คลับ

(๙) ประกอบกิจการขนส่งและขนถ่ายสินค้า และคนโดยสารทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้งรับบริการนำของออกจากท่าเรือตามพิธีศุลกากร และการจัดระวางการขนส่งทุกชนิด

(๑๐) ประกอบกิจการบริการจัดเก็บ รวบรวม จัดทำ จัดพิมพ์และเผยแพร่สถิติ ข้อมูลในทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การเงิน การตลาด รวมทั้งวิเคราะห์และประเมินผลในการดำเนินธุรกิจ

(๑๑) ประกอบกิจการบริการทางด้านกฎหมาย ทางบัญชี ทางวิศวกรรม ทางสถาปัตยกรรม รวมทั้งกิจการโฆษณา

(๑๒) ประกอบธุรกิจบริการรับค่าประกันหนี้สิน ความรับผิด และการปฏิบัติตามสัญญาของบุคคลอื่น รวมทั้งรับบริการค่าประกันบุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในประเทศหรือเดินทางออกไปต่างประเทศตามกฎหมาย ว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยภาษีอากร และกฎหมายอื่น

(๑๓) ประกอบธุรกิจบริการรับเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำปัญหาเกี่ยวกับด้านบริหารงานพาณิชยกรรม อุตสาหกรรม รวมทั้งปัญหาการผลิต การตลาดและจัดจำหน่าย

(๑๔) ประกอบธุรกิจบริการรับเป็นผู้จัดการและดูแลผลประโยชน์ เก็บผลประโยชน์และจัดการทรัพย์สินให้บุคคลอื่น

(๑๕) ประกอบกิจการโรงพยาบาลเอกชน สถานพยาบาล รัรักษาคนไข้ และผู้ป่วยเจ็บ รับทำการฝึกสอนและอบรมทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการแพทย์ การอนามัย

(๑๖) ประกอบกิจการจัดสร้างและจัดจำหน่ายภาพยนตร์ โรงภาพยนตร์ และโรงมหรสพอื่น สถานพักตากอากาศ สนามกีฬา สระว่ายน้ำ โบว์ลิ่ง

(๑๗) ประกอบกิจการให้บริการซ่อมแซม บำรุงรักษา ตรวจสอบ อัดฉีด พ่นน้ำยากันสนิมสำหรับยานพาหนะทุกประเภท รวมทั้งบริการติดตั้ง ตรวจสอบ และแก้ไขอุปกรณ์ป้องกันวินาศภัยทุกประเภท

(๑๘) ประกอบกิจการซักรีดเสื้อผ้า ตัดผม แต่งผม เสริมสวย

(๑๙) ประกอบกิจการรับจ้างถ่ายรูป ล้างอัดขยายรูป รวมทั้งเอกสาร

(๒๐) ประกอบกิจการสถานบริการอาบอบนวด

(๒๑) ประกอบกิจการประมูลเพื่อรับจ้างทำของ ตามวัตถุประสงค์ทั้งหมดให้แก่บุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล ส่วนราชการ และองค์การของรัฐ

แบบ ว.๓ คือ แบบฟอร์มวัตถุประสงค์ประกอบอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับ “รายละเอียดวัตถุประสงค์ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมและหัตถกรรม” ที่เขียนวัตถุประสงค์รวม ๑๖ ข้อ เพื่อให้ผู้จดทะเบียนใช้เป็นแบบในการขอจัดตั้งบริษัท มีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์ทั่วไป

(๑) ซื้อ จัดหา รับ เช่า เช่าซื้อ ถูกรวมสิทธิ์ ครอบครอง ปรับปรุง ใช้ และจัดการโดยประการอื่น ซึ่งทรัพย์สินใด ๆ ตลอดจนดอกผลของทรัพย์สินนั้น

(๒) ขาย โอน จำนอง จำนำ แลกเปลี่ยน และจำหน่ายทรัพย์สินโดยประการอื่น

(๓) เป็นนายหน้า ตัวแทน ตัวแทนค้าต่างในกิจการและธุรกิจทุกประเภท เว้นแต่ในธุรกิจประกันภัย การหาสมาชิกให้สมาคม และการค้าหลักทรัพย์

(๔) กู้ยืมเงิน เบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคาร นิติบุคคล หรือสถาบันการเงินอื่น และให้กู้ยืมเงิน หรือให้เครดิตด้วยวิธีการอื่น โดยจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งการรับ ออก โอน และสลักหลังตั๋วเงิน หรือตราสารที่เปลี่ยนมือได้อย่างอื่น เว้นแต่ในธุรกิจธนาคาร ธุรกิจเงินทุน และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

(๕) ทำการจัดตั้งสำนักงานสาขาหรือแต่งตั้งตัวแทน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

(๖) เข้าเป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบในห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด

วัตถุประสงค์ประกอบอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

(๗) ประกอบกิจการโรงงานสกัดน้ำมันพืช โรงสี โรงงานน้ำตาล โรงน้ำแข็ง โรงงานผลิตอาหารสำเร็จรูป โรงงานผลิตเครื่องตีพิมพ์ โรงงานสุรา โรงงานบุหรี

(๘) ประกอบกิจการโรงงานปั่นด้าย โรงงานทอผ้า โรงงานย้อมและพิมพ์ ลวดลายผ้า โรงงานกระสอบ โรงงานอัดปอ

(๙) ประกอบกิจการโรงงานไสไม้และอบไม้ โรงเลื่อย โรงงานผลิตบาน ประตูและหน้าต่าง

(๑๐) ประกอบกิจการโรงงานกระดาษ โรงพิมพ์ รัปพิมพ์หนังสือ พิมพ์หนังสือจำหน่ายและออกหนังสือพิมพ์

(๑๑) ประกอบกิจการโรงงานผลิตและหล่อตอกยางรถยนต์ โรงงานหล่อยาง โรงงานผลิตเครื่องใช้พลาสติก

(๑๒) ประกอบกิจการ โรงงานแก้ว โรงงานผลิตเซรามิค และเครื่องเคลือบ โรงงานผลิตเครื่องปั้นดินเผา

(๑๓) ประกอบกิจการโรงงานผลิตเหล็ก โรงงานรีดและหล่อโลหะ โรงงานสังกะสี โรงงานประกอบรถยนต์ โรงงานต่อตัวถังรถยนต์

(๑๔) ประกอบกิจการโรงงานผลิตก๊าซ

(๑๕) ประกอบกิจการระเบิดหินและย่อยหิน

(๑๖) ประกอบกิจการเหมืองแร่ โรงงานถลุงแร่ แยกแร่ แปรสภาพแร่ หลอมแร่ แต่งแร่ สักรวจแร่ วิเคราะห์และตรวจสอบแร่ บดแร่ ขนแร่ ทำนาเกลือ

แบบ ว.๔ คือ แบบฟอร์มวัตถุที่ประสงค์ประกอบเกษตรกรรม ซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับ “รายละเอียดวัตถุที่ประสงค์ประกอบเกษตรกรรม” คือ การประกอบเกษตรกรรมทั่วไปที่เขียนวัตถุประสงค์รวม ๑๐ ข้อ เพื่อให้ผู้จดทะเบียนใช้เป็นแบบในการขอจัดตั้งบริษัท มีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุที่ประสงค์ทั่วไป

(๑) ซื้อ จัดหา รับ เช่า เช่าซื้อ ถิ่นกรรมสิทธิ์ ครอบครอง ปรับปรุง ใช้ และจัดการโดยประการอื่น ซึ่งทรัพย์สินใด ๆ ตลอดจนดอกผลของทรัพย์สินนั้น

(๒) ขาย โอน จำนอง จำนำ แลกเปลี่ยน และจำหน่ายทรัพย์สินโดยประการอื่น

(๓) เป็นนายหน้า ตัวแทน ตัวแทนค้าต่างในกิจการและธุรกิจทุกประเภท เว้นแต่ในธุรกิจประกันภัย การหาสมาชิกให้สมาคม และการค้าหลักทรัพย์

(๔) กู้ยืมเงิน เบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคาร นิติบุคคล หรือสถาบันการเงินอื่น และให้กู้ยืมเงิน หรือให้เครดิตด้วยวิธีการอื่น โดยจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งการรับออก โอน และสลับหลังตัวเงิน หรือตราสารที่เปลี่ยนมือได้อย่างอื่น เว้นแต่ในธุรกิจธนาคาร ธุรกิจเงินทุน และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์

(๕) ทำการจัดตั้งสำนักงานสาขาหรือแต่งตั้งตัวแทน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

(๖) เข้าเป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบในห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด

วัตถุที่ประสงค์ประกอบเกษตรกรรม

(๗) ประกอบกิจการทำนา ทำสวน ทำไร่

(๘) ประกอบกิจการเลี้ยงสัตว์

(๙) ประกอบกิจการป่าไม้ การทำไม้ และปลูกสวนป่า

(๑๐) ประกอบกิจการประมง

แบบ ว.๕ คือ แบบฟอร์มวัตถุที่ประสงค์ประกอบธุรกิจสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค ซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับ “การประกอบธุรกิจสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค” คือ การประกอบธุรกิจสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคทั่วไป ที่เขียนวัตถุประสงค์รวม ๖ ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุที่ประสงค์ทั่วไป

(๑) ซื้อ จัดหา รับ เช่า เช่าซื้อ ถิ่นกรรมสิทธิ์ ครอบครอง ปรับปรุง ใช้ และจัดการโดยประการอื่น ซึ่งทรัพย์สินใด ๆ ตลอดจนดอกผลของทรัพย์สินนั้น

(๒) ขาย โอน จำนอง จำนำ แลกเปลี่ยน และจำหน่ายทรัพย์สินโดยประการอื่น

(๓) กู้ยืมเงิน เบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคาร นิติบุคคล หรือสถาบันการเงินอื่น และให้กู้ยืมเงิน หรือให้เครดิตด้วยวิธีการอื่น โดยจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งการรับออก โอน และสลับหลังตัวเงิน หรือตราสารที่เปลี่ยนมือได้อย่างอื่น เว้นแต่ในธุรกิจธนาคาร ธุรกิจเงินทุน และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์

(๔) เข้าเป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดในห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด

วัตถุประสงค์ประกอบธุรกิจสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค

(๕) ประกอบกิจการให้บริการด้านการบริหารหรือด้านเทคนิค แก่วิสาหกิจในเครือหรือสาขาของตน ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในประเทศไทยหรือในต่างประเทศ

(๖) ประกอบกิจการให้บริการสนับสนุนในเรื่องดังต่อไปนี้ แก่วิสาหกิจในเครือหรือสาขาของตน ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในประเทศไทยหรือในต่างประเทศ

(๖.๑) การบริหารงานทั่วไป การวางแผนทางธุรกิจ และการประสานงานทางธุรกิจ

(๖.๒) การจัดหาวัตถุดิบและชิ้นส่วน

(๖.๓) การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์

(๖.๔) การสนับสนุนด้านเทคนิค

(๖.๕) การส่งเสริมด้านการตลาดและการขาย

(๖.๖) การบริหารด้านงานบุคคลและการฝึกอบรมในภูมิภาค

(๖.๗) การให้คำปรึกษาด้านการเงิน

(๖.๘) การวิเคราะห์และวิจัยด้านเศรษฐกิจและการลงทุน

(๖.๙) การจัดการและควบคุมสินเชื่อ

จากการศึกษา แบบ ว.๑ ถึง แบบ ว.๕ ที่กล่าวนี้ จะมี (๑) - (๖) เป็นวัตถุประสงค์ทั่วไป ซึ่งนิติบุคคลสามารถทำได้ เช่น ชื่อ จัดหา เซ่า โอน จำนอง เป็นตัวแทน นายหน้า เป็นต้น มีรายละเอียดดังนี้

(๑) ชื่อ จัดหา รับ เซ่า เซ่าชื่อ ถือกรรมสิทธิ์ ครอบครอง ปรับปรุง ใช้ และจัดการโดยประการอื่น ซึ่งทรัพย์สินใด ๆ ตลอดจนดอกผลของทรัพย์สินนั้น

(๒) ชาย โอน จำนอง จำนำ แลกเปลี่ยน และจำหน่ายทรัพย์สินโดยประการอื่น

(๓) เป็นนายหน้า ตัวแทน ตัวแทนค้าต่างในกิจการและธุรกิจทุกประเภท เว้นแต่ในธุรกิจประกันภัย การหาสมาชิกให้สมาคม และการค้าหลักทรัพย์

(๔) กู้ยืมเงิน เบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคาร นิติบุคคล หรือสถาบันการเงินอื่น และให้กู้ยืมเงิน หรือให้เครดิตด้วยวิธีการอื่น โดยจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งการรับ ออก โอน และสลักหลังตั๋วเงิน หรือตราสารที่เปลี่ยนมือได้อย่างอื่น เว้นแต่ในธุรกิจธนาคาร ธุรกิจเงินทุน และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

(๕) ทำการจัดตั้งสำนักงานสาขาหรือแต่งตั้งตัวแทน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

(๖) เข้าเป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดในห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด

ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ เอกเทศสัญญา ลักษณะ ๒๒ เรื่องวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจนั้น กฎหมายไม่ได้กำหนดว่าจะต้องประกอบด้วยรายละเอียด

ใดบ้าง ให้ขึ้นอยู่กับนิติบุคคลได้ระบุนรายละเอียดที่ประกอบธุรกิจนั้น แต่เนื่องจากตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นต้นมา กรมพัฒนาธุรกิจการค้าพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่มาขอจดทะเบียนไม่มั่นใจว่าจะกรอกรายละเอียดอย่างไร กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงเห็นว่า เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการดังกล่าว จึงได้ทำแบบวัตถุประสงค์ขึ้นมา ๕ แบบ ดังกล่าวไว้ข้างต้น^๘

อย่างไรก็ตาม การระบุวัตถุประสงค์ไว้แบบกว้าง ๆ เช่น ในเอกสารการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิในส่วนของ “แบบ ว.๑” ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับ “รายละเอียดวัตถุประสงค์ประกอบพาณิชย์กรรม” คือ การประกอบกิจการเชิงพาณิชย์ทั่ว ๆ ไป ที่เขียนวัตถุประสงค์รวม ๆ จำนวน ๒๒ ข้อ เพื่อให้ผู้จดทะเบียนใช้เป็นแบบในการขอจัดตั้งบริษัท เช่น ในข้อ ๑ ประกอบกิจการ ซื้อ จัดหา รับ เช่า เช่าซื้อ ถือกรรมสิทธิ์ ครอบครอง ปรับปรุง ใช้ และจัดการโดยประกอบการอื่น ซึ่งทรัพย์สินใด ๆ ตลอดจนดอกผลของทรัพย์สินนั้น และในข้อที่ ๑๗ จะเป็นการประกอบกิจการค้า กระจาย เครื่องเขียน แบบเรียน อุปกรณ์การพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าในแบบฟอร์มทั้ง ๒๒ ข้อ นั้น มีการเขียนวัตถุประสงค์ไว้ครอบคลุมกิจการที่หลากหลายทำให้ผู้ที่ไปขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำนวนมากได้เลือกวัตถุประสงค์ไว้หลายข้อ เนื่องจากคิดว่าอาจมีการเปลี่ยนแปลงแผนการทำธุรกิจและถ้ามีการเลือกวัตถุประสงค์ในข้อ ๑๗ ทำให้อาจเกิดเป็นเงื่อนไขและปัญหาในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ” ... และในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ ก็ได้บัญญัติไว้ในลักษณะเช่นเดียวกัน ดังนั้น หนังสือบริคณห์สนธิที่มีวัตถุประสงค์การประกอบกิจการแบบกว้าง ๆ ตามแบบฟอร์มนั้นจึงเป็นปัญหากับผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากกรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการถือหุ้นสื่อ ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ “มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ”^๙ ต่อมาได้ปรากฏว่า มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากถูกร้องว่าขาดคุณสมบัติเพราะถือหุ้นสื่อและถูกร้องดังกล่าวได้ต่อสู้ในประเด็นนี้ว่า ได้ขายหรือโอนหุ้นสื่อไปแล้ว หรือต่อสู้ว่าไม่ได้ทำสื่อ แต่หนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทได้ระบุว่าทำสื่อด้วยเท่านั้น เนื่องจากแบบฟอร์มหนังสือบริคณห์สนธิของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้มีการระบุวัตถุประสงค์ไว้แบบกว้าง ๆ และมีจำนวนหลายข้อ รวมถึงหนังสือบริคณห์สนธิยังได้กำหนดกรอบวัตถุประสงค์ของบริษัท และกำหนดรายละเอียดอื่น ๆ ที่สำคัญของบริษัทไว้ด้วย จึงทำให้เกิดประเด็นที่เป็นข้อถกเถียงกันเป็นอย่างมาก ประกอบกับ วัตถุประสงค์

^๘ คณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สภาผู้แทนราษฎร, เรื่อง การปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ, ครั้งที่ ๒๓, วันอังคารที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔, สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง, ๒๕๖๔, บันทึกการประชุม. ๓.

^๙ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐, มาตรา ๙๘, ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก (๖ เมษายน ๒๕๖๐): ๒๖.

บางข้อไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่จะประกอบกิจการค้า จึงทำให้เกิดความสับสนและเกิดความไม่ชัดเจน ในการลงข้อมูลของผู้ที่จะประกอบธุรกิจการค้า^{๑๐} นอกจากนี้ การถือหุ้นสื่อตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีความแตกต่างจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยได้มีการบัญญัติกำหนดโทษเพิ่มขึ้น และยังได้มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๔๒ (๓) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดไว้ว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” และใน (๓) กำหนดไว้ว่า “เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ” จะเห็นได้ว่าการถือหุ้นในทางการเมืองเป็นสิ่งที่ไม่พึงกระทำ และผู้ใดถือหุ้นแล้วย่อมถูกระงับสิทธิในการลงรับสมัครเลือกตั้ง^{๑๑}

จากกรณีตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ได้ปรากฏมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ถูกร้องว่าขาดคุณสมบัติเพราะถือหุ้นสื่อจำนวนมาก โดยเฉพาะกรณีของนายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๖๒ ว่า นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท วี - ลัค มีเดีย จำกัด ซึ่งประกอบกิจการสื่อมวลชนอยู่ในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่พรรคอนาคตใหม่ยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง อันเป็นลักษณะต้องห้ามมิให้นายธนาธรใช้สิทธิรับสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) ทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายธนาธรสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓)^{๑๒} ซึ่งมติของศาลรัฐธรรมนูญครั้งดังกล่าว ได้อาศัยความตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในส่วนที่ ๒ ว่าด้วยเรื่องสภาผู้แทนราษฎร มาตรา ๙๘ ลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้อ (๓) ระบุว่าผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะต้อง “ไม่เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด” ประกอบมาตรา ๑๐๑ ที่ระบุว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะสิ้นสุดลง เมื่อมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ ซึ่งหมายความว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะสิ้นสุดลงเมื่อพบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำเช่นนั้น เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด นอกเหนือจากเรื่องของการถือหุ้นสื่อจะส่งผลโดยตรงต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แล้ว ในส่วนที่ ๓ ว่าด้วยเรื่องวุฒิสภา ยังระบุไว้ในมาตรา ๑๐๘ ถึงลักษณะต้องห้ามของผู้มี

^{๑๐} สำนักการประชุม, ญัตติเพื่อพิจารณาศึกษาการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริษัท สนิธิ, สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง เป็นพิเศษ ๒๕๖๔, หนังสือราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๑๕๐ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

^{๑๑} สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, “ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาการศึกษาการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริษัท สนิธิ” (เอกสารประกอบการพิจารณา อ.พ.๗/๒๕๖๔ สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง, สภาผู้แทนราษฎร, มกราคม ๒๕๖๔).

^{๑๒} คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๔/๒๕๖๒, *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่มที่ ๑๓๖ ตอนที่ ๑๓๖ ก (๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒): ๑๒ - ๓๗.

สิทธิเป็นสมาชิกวุฒิสภา โดยอ้างกลับไปถึงมาตรา ๙๘ (๓) นั้นย่อมาหมายความว่า สมาชิกวุฒิสภาเอง ก็ถูกห้ามมิให้ “ถือหุ้นสื่อ” เช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งหากฝ่าฝืนย่อมมีโทษถึงพ้นจากสมาชิกภาพในลักษณะเดียวกัน^{๑๓}

จากกรณีของนายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ ส่งผลให้มีการตรวจสอบการถือหุ้นสื่อของทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคอนาคตใหม่ ได้เข้าชื่อเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรให้วินิจฉัยคุณสมบัติของสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓๒ คน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคพลังประชาชนเอง ได้เข้าชื่อเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรให้มีการตรวจสอบคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคอนาคตใหม่ในฐานะความผิดการถือหุ้นสื่อตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๘ (๓) ซึ่งต่อมา ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๖๓^{๑๔} เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓๓ คน สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) หรือไม่ โดยได้มีการพิจารณาจากเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (๑) หนังสือรับรองของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (๒) คำขอจดทะเบียนบริษัทจำกัด (แบบ บอจ.๑) (๓) หนังสือบริคณห์สนธิ (แบบ บอจ.๒) (๔) รายการจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม และ/หรือมติพิเศษ (แบบ บอจ.๔) (๕) สำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ.๕) (๖) แบบแสดงรายการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของห้างหุ้นส่วนบริษัท ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ ๘๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ยื่นต่อนายทะเบียน (แบบ สสช.๑) (๗) แบบนำส่งงบการเงิน (แบบ ส.บช.๓) (๘) งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน (๙) แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (ภ.ง.ด.๕๐ หรือ ภ.ง.ด.๕๑) (๑๐) แบบยื่นรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลรัษฎากร (แบบ ภ.ง.ด.๓) และ (๑๑) หลักฐานการขออนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และได้มีคำวินิจฉัยให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายธัญญ์วาริน สุขะพิสิษฐ์ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) นับแต่วันสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และส่วนผู้ถูกร้องอื่นจำนวน ๒๘ คน วินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องไม่สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓)

จากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ศาลได้มีการพิจารณาจากพยานเอกสารหลักฐานที่สำคัญ คือ หนังสือบริคณห์สนธิ (แบบ บอจ.๒) รายการจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม และ/หรือมติพิเศษ (แบบ บอจ.๔) สำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ.๕) และแบบแสดงรายการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของห้างหุ้นส่วนบริษัท ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ ๘๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ยื่นต่อนายทะเบียน (แบบ สสช.๑) เป็นพยานเอกสารหลักฐานที่สำคัญเพื่อแสดงว่า บริษัทดังกล่าวมีวัตถุประสงค์

^{๑๓} สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, “ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ” ๓ - ๒.

^{๑๔} คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๒๐/๒๕๖๓, *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ ๑๓๗ ตอนที่ ๙๗ ก (๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓): ๖๕ - ๑๑๖.

ของการจัดตั้งบริษัทขึ้นเพื่อประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอันเป็นกิจการตามนัยความหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๘ (๓) ถึงแม้ผู้ถูกร้อง จำนวน ๒๑ คน^{๑๕} ได้ให้การว่าแบบฟอร์มของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เป็นแบบฟอร์มสำเร็จรูปสำหรับจดทะเบียนนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัด โดยระบุขอบเขตวัตถุประสงค์ไว้ตามลักษณะการประกอบกิจการ หากผู้ใดประสงค์จะจดทะเบียนนิติบุคคลเพื่อประกอบกิจการประเภทใดต้องเลือกใช้แบบฟอร์มแบบใดแบบหนึ่งตามที่กำหนดไว้ ซึ่งทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการจดทะเบียนนิติบุคคลดังกล่าว มิได้เป็นสิ่งที่แสดงหรือยืนยันว่านิติบุคคลดังกล่าวประกอบกิจการเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ อีกทั้งผู้จดทะเบียนจะแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อความในแบบฟอร์มดังกล่าวไม่ได้ หากประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมวัตถุประสงค์นอกจากฟอร์มที่กำหนดไว้ ผู้จดทะเบียนจะต้องขอจดวัตถุประสงค์ที่นิติบุคคลจะประกอบกิจการโดยแท้จริงขึ้นใหม่ โดยใช้แบบฟอร์มอีกประเภทหนึ่งซึ่งเป็นแบบฟอร์มเปล่าที่ไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ใด ๆ ไว้

สำหรับกรณีการดำเนินคดีอาญาของนายธนาธร ภายหลังศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ยื่นดำเนินคดีนายธนาธร เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบัญชีรายชื่ออดีตหัวหน้าพรรคอนาคตใหม่กับสถานีตำรวจนครบาลทุ่งสองห้องในความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๕๑ ประกอบ มาตรา ๔๒ (๓) ต่อพนักงานอัยการ สำนักงานคดีอาญาได้รับสำนวนการสอบสวนคดีอาญาที่ ๔๖๗/๒๕๖๓ ในข้อหาทำอยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้สมัครรับเลือกตั้งหรือทำหนังสือยินยอมให้พรรคการเมืองเสนอรายชื่อของตนเพื่อสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ กรณีถือหุ้นของบริษัท วี - ลัค มีเดีย จำกัด และพนักงานอัยการ สำนักงานคดีอาญา ได้พิจารณาแล้ว มีคำสั่งทางคดี คือ สั่งไม่ฟ้องนายธนาธร ผู้ต้องหาแล้วจึงส่งสำนวนไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕/๑ ต่อมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตร.) ได้มีความเห็นแย้ง แล้วส่งสำนวนมายังอัยการสูงสุด เพื่อพิจารณาชี้ขาดความเห็นแย้งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕/๑ วรรคสอง จากนั้น อัยการสูงสุดได้พิจารณาคดีดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า การดำเนินคดีดังกล่าว เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาจำต้องพิจารณาจากพยานหลักฐานทั้งปวงว่าผู้ต้องหากระทำความผิดตามข้อกล่าวหาจริงหรือไม่ ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และไม่ปรากฏข้อเท็จจริง และหรือพยานหลักฐานอื่นใดที่แสดงให้เห็นว่าผู้ต้องหาทำผิดกรรมใดเกี่ยวข้องกับบริษัท วี - ลัค มีเดีย จำกัด ภายหลังจากวันที่ระบุว่ามีการโอนหุ้นไปแล้ว ที่จะให้มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ต้องหายังคงถือหุ้นอยู่ ในขณะที่เกิดเหตุหรือมิได้โอนหุ้นของตนให้แก่นางสมพร แต่อย่างใด ทั้งผู้ต้องหาไม่ได้เป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนบริษัท วี - ลัค มีเดีย จำกัด จึงไม่มีอำนาจหรือหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการแจ้งการเปลี่ยนแปลงรายชื่อผู้ถือหุ้น ตามแบบ บอจ.๕ ให้นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทฯ ทราบ การที่ผู้ที่มีอำนาจจัดการแทนบริษัท วี - ลัค มีเดีย จำกัด เพิ่งแจ้งการ

^{๑๕} อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ ๑๓, หน้า ๓๒.

เปลี่ยนแปลงรายชื่อผู้ถือหุ้นต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทล่าช้า จึงยังไม่อาจนำมารับฟังให้เป็นผลร้ายแก่ผู้ต้องหาได้ ประกอบกับคดีนี้มีผู้ต้องหาให้การปฏิเสธตลอดมา จึงเห็นว่า พยานหลักฐานยังไม่มีน้ำหนักมั่นคงเพียงพอที่จะฟ้องและพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาได้ ดังนั้น อัยการสูงสุดจึงมีคำสั่งชี้ขาดไม่ฟ้องนายธนาธร ความผิดฐานรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้สมัครรับเลือกตั้งหรือทำหนังสือยินยอมให้พรรคการเมืองเสนอรายชื่อของตนเพื่อสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๕๑ ประกอบ มาตรา ๔๒ (๓)^{๑๖}

ประเด็นปัญหาแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทที่ใช้ในปัจจุบันที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้กำหนดแบบฟอร์มไว้ ๕ แบบ นั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ เอกเทศสัญญา ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท มาตรา ๑๐๘๘ ระบุว่าเมื่อผู้ประกอบการประสงค์จัดตั้งบริษัทจะต้องมีการจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิซึ่งถือเป็นตราสารจัดตั้งนิติบุคคลชนิดหนึ่ง โดยในหนังสือบริคณห์สนธิได้กำหนดชื่อบริษัท ที่ตั้ง วัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจ ทุนจดทะเบียน ชื่อ ที่อยู่ของผู้เริ่มก่อการผู้จดทะเบียน ซึ่งวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจนั้น กฎหมายไม่ได้กำหนดว่าจะต้องประกอบด้วยรายละเอียดใดบ้าง ให้ขึ้นอยู่กับนิติบุคคลได้ระบุนายละเอียดที่ประกอบธุรกิจนั้น แต่เนื่องจากตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นต้นมา กรมพัฒนาธุรกิจการค้าพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่มาขอจดทะเบียนไม่มั่นใจว่าจะกรอกรายละเอียดอย่างไร กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงได้จัดทำแบบฟอร์มวัตถุประสงค์ขึ้นมา ๕ แบบ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก และมีความสะดวก และมีเจตนาให้ผู้ประกอบการได้เลือกกรอกแบบฟอร์มตรงตามธุรกิจที่ดำเนินการจริง รายละเอียด ดังนี้

แบบ ว.๑ คือ แบบฟอร์มวัตถุประสงค์ประกอบพาณิชย์กรรม ซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับ “รายละเอียดวัตถุประสงค์ประกอบพาณิชย์กรรม” คือ การประกอบกิจการเชิงพาณิชย์ทั่ว ๆ ไป ที่เขียนวัตถุประสงค์รวม ๒๒ ข้อ เพื่อให้ผู้จดทะเบียนใช้เป็นแบบในการขอจัดตั้งบริษัท

แบบ ว.๒ คือ แบบฟอร์มวัตถุประสงค์ประกอบธุรกิจบริการ ซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับ “รายละเอียดวัตถุประสงค์ประกอบธุรกิจบริการ” คือ ประกอบกิจการให้บริการทั่ว ๆ ไป ที่เขียนวัตถุประสงค์รวม ๒๑ ข้อ เพื่อให้ผู้จดทะเบียนใช้เป็นแบบในการขอจัดตั้งบริษัท

แบบ ว.๓ คือ แบบฟอร์มวัตถุประสงค์ประกอบอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับ “รายละเอียดวัตถุประสงค์ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมและหัตถกรรม” คือ ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ที่เขียนวัตถุประสงค์รวม ๑๖ ข้อ เพื่อให้ผู้จดทะเบียนใช้เป็นแบบในการขอจัดตั้งบริษัท

^{๑๖} มติชนออนไลน์, “ออส. ชี้ขาดไม่ฟ้อง ธนาธร ถู้อหุ้่นลือวี-ลัด กรณื กกต. ฟ้อง หลังศาล รธน.วินิจฉัยขาดคุณสมบัติ ส.ส.” เว็บไซต์, วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕, https://www.matichon.co.th/news-monitor/news_3701941

แบบ ว.๔ คือ แบบฟอร์มวัตถุประสงค์ประกอบเกษตรกรรม ซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับ “รายละเอียดวัตถุประสงค์ประกอบเกษตรกรรม” คือ การประกอบเกษตรกรรมทั่วไปที่เขียนวัตถุประสงค์รวม ๑๐ ข้อ เพื่อให้ผู้ขอจดทะเบียนใช้เป็นแบบในการขอจัดตั้งบริษัท

แบบ ว.๕ คือ แบบฟอร์มวัตถุประสงค์ประกอบธุรกิจสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค ซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับ “การประกอบธุรกิจสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค” คือ การประกอบธุรกิจสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคทั่วไป ที่เขียนวัตถุประสงค์รวม ๖ ข้อ เพื่อให้ผู้ขอจดทะเบียนใช้เป็นแบบในการขอจัดตั้งบริษัท

ซึ่งจากแบบฟอร์ม ว.๑ ถึง ว.๕ นี้จะมีรายละเอียด (๑) ถึง (๖) ที่เป็นวัตถุประสงค์ทั่วไป นิติบุคคลสามารถทำได้ เช่น ชื่อ จัดหาเช่า โอน จำนอง เป็นต้น นายหน้า เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม แม้แบบฟอร์มดังกล่าวได้มีการรวบรวมวัตถุประสงค์แยกตามการประกอบกิจการต่าง ๆ ไว้แล้ว เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการที่จะมาขอจดทะเบียนให้ใช้แบบฟอร์มดังกล่าวยื่นจดทะเบียนบริษัทได้เลยก็ตาม แต่แบบฟอร์มดังกล่าวอาจมีปัญหาในการดำเนินการหลายประการ เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้มากเกินไป ซึ่งวัตถุประสงค์บางข้อไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่จะประกอบกิจการค้า ทำให้เกิดความสับสน และเกิดความไม่ชัดเจนในการลงข้อมูลของผู้ที่จะประกอบการ ซึ่งผู้ขอรับการประเมินวิเคราะห์ในเอกสารการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิในส่วนของ “แบบ ว.๑” ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับ “รายละเอียดวัตถุประสงค์ประกอบพาณิชย์กรรม” คือ การประกอบกิจการเชิงพาณิชย์ทั่ว ๆ ไป ที่เขียนวัตถุประสงค์รวม ๆ ๒๒ ข้อ เพื่อให้ผู้ขอจดทะเบียนใช้เป็นแบบในการขอจัดตั้งบริษัท เช่น ในข้อ ๑ ประกอบกิจการ ชื่อ รับเช่าเช่าซื้อ ถูกรวมสิทธิ์ ครอบครอง ปรับปรุงใช้ และจัดการโดยประกอบการอื่นซึ่งทรัพย์สินใด ๆ ตลอดจนดอกผลของทรัพย์สินนั้น และในข้อที่ ๑๗ จะเป็นการประกอบกิจการค้ากระดาษ เครื่องเขียน แบบเรียน อุปกรณ์การพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าในแบบฟอร์มทั้ง ๒๒ ข้อ นั้น มีการเขียนวัตถุประสงค์ไว้ครอบคลุมกิจการที่หลากหลาย ทำให้อาจเกิดเป็นเงื่อนไขและปัญหาในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ”

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาของแบบฟอร์มหนังสือบริคณห์สนธิที่เปิดโอกาสให้ผู้ขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทที่มักจะกรอวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งให้ครอบคลุมกิจการแบบกว้าง ๆ ไว้ก่อน ในลักษณะระบุให้ครบทุกข้อ โดยส่งผลกระทบต่อคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้วอาจไม่ได้มีการประกอบกิจการตามที่ระบุไว้อย่างชัดเจนและในการประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ ที่เป็นสื่อมวลชน ซึ่งกิจการดังกล่าวนี้เป็นกิจการที่ถูกควบคุม ผู้ที่จะประกอบกิจการดังกล่าวได้นั้นจะต้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการก่อนดำเนินการประกอบกิจการอีกครั้งหนึ่ง ถ้าไม่เคยมีการขออนุญาต ไม่มีใบอนุญาต ย่อมไม่สามารถประกอบกิจการดังกล่าวได้ ประเด็นดังกล่าวจึงเป็นข้อถกเถียงว่า จะยึดตามหนังสือบริคณห์สนธิหรือการประกอบกิจการจริง และต้องพิจารณาต่อไปว่าความผิดฐานนี้ต้องมีการประกอบกิจการจริงหรือไม่ เนื่องจากเจตนารมณ์ของกฎหมายคือ

การป้องกันมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้สื่อเป็นเครื่องมือ หรือครอบงำสื่อเพื่อสร้างความนิยมให้แก่ตนเอง ดังนั้น ถ้ามีบริษัทที่มีการจดทะเบียนตามแบบฟอร์มหนังสือบริคณห์สนธิไว้แต่ยังไม่ได้ประกอบกิจการสื่อสารมวลชน แม้จะระบุวัตถุประสงค์ในหนังสือบริคณห์สนธิก็ว่าจะยังไม่มีเจตนาใช้สื่อเป็นเครื่องมือ เนื่องจากยังไม่ได้ดำเนินการจริง ๆ แต่อีกด้านหนึ่งก็จะเกิดประเด็นว่า หากไม่ยึดตามบริคณห์สนธิแล้วจะให้อึดตามหลักการใดเพราะหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทคือ ตราสารจัดตั้งนิติบุคคลชนิดหนึ่งที่กำหนดกรอบวัตถุประสงค์ของบริษัท และกำหนดรายละเอียดอื่น ๆ ที่สำคัญของบริษัทซึ่งระบุวัตถุประสงค์ให้บริษัทประกอบกิจการสื่อสารมวลชนได้ แม้ว่าในเวลานั้นจะยังไม่ได้ประกอบกิจการสื่อสารมวลชนจริง แต่ในอนาคตบริษัทก็สามารถประกอบกิจการนั้นได้ อย่างไรก็ตามหน่วยงานภาครัฐคือ กรมพัฒนาธุรกิจการค้ามีส่วนสำคัญที่จะจัดทำลำดับขั้นตอนการให้บริการที่ง่ายและไม่ซับซ้อนเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้รับบริการสามารถทำตามได้อย่างถูกต้องและไม่สับสน ซึ่งหากกรมพัฒนาธุรกิจการค้ามีการปรับปรุงแบบฟอร์มแล้วจะทำให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์อีกด้วย **กล่าวคือ** เพื่อเป็นการกำหนดรายละเอียดของประเภทกิจการที่ครอบคลุมธุรกิจในรูปแบบใหม่ที่มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้สร้างนวัตกรรมของสินค้าและบริการให้ครบถ้วนได้ เช่น ในหมวดการผลิต กรณีผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ และหมวดข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร เช่น การจัดทำซอฟต์แวร์สำเร็จรูป การจัดทำซอฟต์แวร์เกมสำเร็จรูป เป็นต้น ซึ่งนับว่าเป็นผลดีสามารถตอบโจทย์การประกอบอาชีพใหม่ ๆ ได้อย่างครอบคลุมและครบถ้วน ลดปัญหาความสับสน ความไม่ชัดเจนในการลงข้อมูล รวมทั้งเป็นการจูงใจให้ผู้ประกอบการรายใหม่หันมาจดทะเบียนเพิ่มขึ้น และสร้างรายได้ให้กับภาครัฐมากขึ้นด้วย ดังนั้นจึงควรปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ทั้งนี้ จากการประชุมคณะอนุกรรมการทรัพยากรศึกษาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพยากรศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒๔ วันจันทร์ที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมคณะอนุกรรมการ (สผ.) ๓๑๔ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา เพื่อพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ตลอดจนการชี้แจงแสดงความคิดเห็นจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีความเห็นตรงกันว่า ควรมีการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนโดยจัดทำรายการธุรกิจ (Shopping List) ลงในแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่มาขอจดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าเพื่อให้เกิดความชัดเจนมากที่สุด

๔.๒ ผลการจัดทำเอกสารวิชาการ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ของการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ

สืบเนื่องจากที่ปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชนจากกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถูกร้องว่าขาดคุณสมบัติเพราะถือหุ้นสื่อ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้บุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือ

สื่อมวลชนใด ๆ” ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ถูกร้องว่าขาดคุณสมบัติเพราะถือหุ้นสื่อ นั้น ได้ต่อสู้ในประเด็นที่ว่า ขายหรือโอนหุ้นสื่อไปแล้ว หรือต่อสู้ว่าตนเองไม่ได้ทำสื่อ เพียงแต่ในหนังสือบริษัท สนธิของบริษัทระบุว่าทำสื่อด้วยเท่านั้น เป็นผลสืบเนื่องจากแบบฟอร์มหนังสือบริษัท สนธิของ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่มีการระบุวัตถุประสงค์ไว้แบบกว้าง ๆ และมีด้วยกันจำนวนหลายข้อ โดยที่หนังสือบริษัท สนธิ คือ ตราสารจัดตั้งนิติบุคคลชนิดหนึ่งที่กำหนดกรอบวัตถุประสงค์ของบริษัท และกำหนดรายละเอียดอื่น ๆ ที่สำคัญของบริษัท ทำให้เกิดเป็นประเด็นที่เป็นข้อถกเถียงกัน เป็นจำนวนมาก ถึงแบบฟอร์มที่ระบุไว้ในหนังสือบริษัท สนธิที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจการไว้แบบครอบจักรวาล และวัตถุประสงค์บางข้อไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่จะประกอบกิจการค้า ทำให้เกิดความสับสน และเกิดความไม่ชัดเจนในการลงข้อมูลของผู้ที่จะประกอบธุรกิจการค้า เป็นอย่างมาก

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริษัท สนธิ (นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ เป็นผู้เสนอ) และที่ประชุมได้ลงมติส่งให้คณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญาเป็นผู้พิจารณาศึกษา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๙ โดยได้กำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษาไว้ ๖๐ วัน เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริษัท สนธิให้มีความชัดเจนต่อไป

ต่อมาในคราวประชุมคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา ครั้งที่ ๔๕ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมกรมการ (สผ.) ๔๐๕ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา ที่ประชุมมีมติมอบหมายให้คณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ รับเรื่องดังกล่าวไปพิจารณาดำเนินการศึกษาหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความชัดเจนต่อไป

ในการนี้ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา ได้มอบหมายให้ผู้ขอรับการประเมินปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการให้กับคณะอนุกรรมการ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนงานด้านวิชาการและด้านกฎหมาย และงานเลขานุการในการประชุมของคณะอนุกรรมการ ซึ่งจากการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายนี้ ผู้ขอรับการประเมินได้ทำหน้าที่ในการสนับสนุนข้อมูลด้านวิชาการและด้านกฎหมาย ดังนี้

๔.๒.๑ ศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะด้านวิชาการ และกฎหมาย และจัดทำเอกสารวิชาการประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ

๔.๒.๒ ดำเนินการจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษา และข้อสังเกต ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการตามที่ได้มอบหมาย

๔.๒.๓ ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ความเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อนำความเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตเพื่อปรับปรุงรายงานของคณะกรรมการก่อนเสนอรายงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการจัดทำเอกสารวิชาการเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ โดยใช้องค์ความรู้จากการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ และจากการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นต้น โดยผู้ขอรับการประเมินได้มีการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณา โดยมีรายละเอียดดังนี้

๔.๒.๑ จัดทำเอกสารวิชาการ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ

ในการจัดทำเอกสารวิชาการ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่อสนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในการจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ นั้น ผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ เรื่องดังกล่าวอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากการพิจารณาความสำคัญและที่มาของเรื่องที่จะศึกษา การกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิเคราะห์วิธีดำเนินการ ขอบเขตการดำเนินการนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำเอกสารวิชาการประกอบการพิจารณา โดยได้รวบรวมข้อมูลจากผลการศึกษาของบุคคล กลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ ที่ได้เผยแพร่ข้อมูลไว้ และค้นคว้าข้อมูลเอกสารทั้งที่เป็นข้อกฎหมาย ข้อเท็จจริง รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจากอินเทอร์เน็ต โดยผู้ขอรับการประเมินได้วางโครงเรื่องที่จะวิเคราะห์ด้วยการจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาสาระ กฎหมาย โดยลำดับข้อมูลจากส่วนใหญ่ไปหาส่วนย่อย โดยนำเสนอเนื้อหาของการศึกษาวิเคราะห์ที่เป็นสากล มีรายละเอียดของเนื้อหาที่ครบถ้วน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิเคราะห์ โดยแบ่งโครงเรื่องที่น่าสนใจในเอกสารวิชาการออกเป็น ๔ ส่วน สรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

ส่วนที่ ๑ บทนำ เป็นการนำเสนอขั้นตอนการศึกษาวิเคราะห์เรื่อง เริ่มจากที่มาหลักการเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เหตุผลตามที่ปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชนจากกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถูกร้องว่าขาดคุณสมบัติเพราะถือหุ้นสื่อ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ” ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ถูกร้องว่าขาดคุณสมบัติเพราะถือหุ้นสื่อ นั้น ได้ต่อสู้ในประเด็นที่ว่า ชายหรือโอนหุ้นสื่อไปแล้ว หรือต่อสู้ว่าตนเองไม่ได้ทำสื่อ เพียงแต่ในหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทระบุว่าทำสื่อด้วยเท่านั้น เป็นผลสืบเนื่องจากแบบฟอร์มหนังสือบริคณห์สนธิของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่มีการระบุวัตถุประสงค์ไว้แบบกว้าง ๆ และมีด้วยกันจำนวนมาก โดยที่หนังสือบริคณห์สนธิ คือ ตราสารจัดตั้งนิติบุคคลชนิดหนึ่งที่กำหนดกรอบวัตถุประสงค์ของบริษัท และกำหนดรายละเอียดอื่น ๆ ที่สำคัญของบริษัท ทำให้เกิดเป็นประเด็นที่เป็นข้อถกเถียงกันเป็นอย่างมาก โดยมติที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๔ ได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาการศึกษาการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ และที่ประชุมได้ลงมติส่งเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการกฤษฎีกาและ

ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นผู้พิจารณาศึกษา โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ได้มีข้อสังเกตว่า กระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดให้ผู้ที่จะจัดตั้งบริษัทกรณีที่เป็นนิติบุคคลต้องจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิจะมีการจดแจ้งในส่วนของกรรมการ กรรมการผู้มีอำนาจ วัตถุประสงค์ของบริษัท แต่ปัจจุบันพบปัญหา คือ การใช้วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งบริษัทไม่ตรงกับการดำเนินธุรกิจจริง และมีการจดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งบริษัทแบบครอบจักรวาล ประกอบกับแบบฟอร์มมาตรฐานที่ใช้ในปัจจุบันกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้มากเกินไป ส่งผลให้เกิดความสับสนกับผู้ประกอบการที่มาขอจดทะเบียน

ส่วนที่ ๒ กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เช่น สื่อเป็นเครื่องมือสำคัญที่ถูกฉวยใช้เพื่อหวังผลทางการเมืองสร้างความชอบธรรมของบรรดานักการเมือง ด้วยเหตุนี้ กฎหมายจึงห้ามไม่ให้นักการเมืองเป็นเจ้าของสื่อเพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในภายหน้า

ส่วนที่ ๓ บทวิเคราะห์ โดยผู้ขอรับการประเมินได้วิเคราะห์ว่า จากสภาพปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิที่เปิดโอกาสให้ผู้ขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทที่มีกิจกรรมก่อวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งบริษัทให้ครอบคลุมกิจการแบบกว้าง ๆ ไว้ก่อน ในลักษณะระบุให้ครบทุกข้อ โดยส่งผลต่อคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้ว อาจไม่ได้มีการประกอบกิจการตามที่ระบุไว้ และในการประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ ที่เป็นสื่อมวลชนซึ่งกิจการดังกล่าวเป็นกิจการที่ถูกควบคุมผู้ที่จะประกอบกิจการดังกล่าวได้นั้นจะต้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการก่อนดำเนินการประกอบกิจการอีกครั้งหนึ่ง ถ้าไม่เคยมีการขออนุญาต ไม่มีใบอนุญาตย่อมไม่สามารถประกอบกิจการดังกล่าวได้

อย่างไรก็ตาม แม้หนังสือบริคณห์สนธิได้มีการรวบรวมวัตถุประสงค์ โดยแยกตามการประกอบกิจการต่าง ๆ ไว้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการที่จะมาขอจดทะเบียนบริษัทให้ใช้แบบฟอร์มที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้จัดทำขึ้น ยื่นจดทะเบียนบริษัทได้เลยก็ตาม แต่แบบฟอร์มดังกล่าวอาจมีปัญหาในการดำเนินการอีกหลายประการ เช่น การกำหนดรายละเอียดของการดำเนินกิจการจำนวนมาก จึงทำให้ผู้ประกอบการที่ขอจดทะเบียนไม่สามารถประกอบธุรกิจครบทุกประเภทตามที่กำหนดไว้ได้ หรือการกำหนดรายละเอียดของประเภทกิจการที่ยังไม่ครอบคลุมธุรกิจในรูปแบบใหม่ โดยมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้สร้างนวัตกรรมของสินค้าและบริการที่ไม่สามารถระบุรายละเอียดให้ครบถ้วนได้

นอกจากนี้ ผู้ขอรับการประเมินได้วิเคราะห์ประเด็นเรื่องการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อให้เกิดความเหมาะสม ซึ่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรดำเนินการเก็บค่าธรรมเนียม ดังนี้

๔.๒.๑.๑ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใหม่โดยต้องมีอัตราไม่น้อยกว่าเดิม เพื่อไม่ให้รัฐสูญเสียรายได้

๔.๒.๑.๒ มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมกับสถานการณ์เพื่อสร้างมาตรฐานให้กับผู้ประกอบการ และเป็นการส่งเสริมผู้ประกอบการให้มีมาตรฐาน

๔.๒.๑.๓ กรณีการยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท ควรกำหนดจำนวนวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน และกรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการคิดค่าธรรมเนียม

กับต่างประเทศเพื่อนำมาปรับใช้กับการคิดค่าธรรมเนียมการยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทเพื่อสร้างแรงจูงใจส่งเสริมให้ผู้ประกอบการหันมาจดทะเบียนการค้าให้เพิ่มสูงขึ้น และคุ้มครองผู้ประกอบการรายย่อยเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำกัน

ส่วนที่ ๔ ข้อเสนอแนะ จากการศึกษาเอกสารวิชาการต่าง ๆ เช่น รายงานการศึกษาส่วนบุคคล การหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ผู้ขอรับการประเมินมีข้อเสนอแนะว่า กรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรยกเลิกแบบวัตถุที่ ประสงค์ทั้ง ๕ แบบ (ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน) ดังนี้

แบบ ว.๑ คือ วัตถุที่ประสงค์ประกอบพาณิชย์กรรม

แบบ ว.๒ คือ วัตถุที่ประสงค์ประกอบธุรกิจบริการ

แบบ ว.๓ คือ วัตถุที่ประสงค์ประกอบอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

แบบ ว.๔ คือ วัตถุที่ประสงค์ประกอบเกษตรกรรม

แบบ ว.๕ คือ วัตถุที่ประสงค์ประกอบธุรกิจสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค

และกรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรจัดทำรายการธุรกิจลงในแบบฟอร์มการจดทะเบียนเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่จะมาขอจดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าได้เลือกกรอกรายละเอียดได้ตรงตามธุรกิจที่ดำเนินการจริง และเกิดความชัดเจนมากที่สุด ดังนี้

หมวด ๑ เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง

หมวด ๒ การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน

หมวด ๓ การผลิต

หมวด ๔ ไฟฟ้า ก๊าซ ใอน้ำ และระบบปรับอากาศ

หมวด ๕ การจัดหา น้ำ การจัดการและการบำบัดน้ำเสีย ของเสียและสิ่งปฏิกูล

หมวด ๖ การก่อสร้าง

หมวด ๗ การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยายนต์

หมวด ๘ การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า

หมวด ๙ ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร

หมวด ๑๐ ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร

หมวด ๑๑ กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย

หมวด ๑๒ กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์

หมวด ๑๓ กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

หมวด ๑๔ กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน

หมวด ๑๕ การศึกษา

หมวด ๑๖ กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์

หมวด ๑๗ ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ

หมวด ๑๘ กิจกรรมบริการด้านอื่น ๆ

หมวด ๑๙ กิจกรรมการจ้างงานในครัวเรือนส่วนบุคคล กิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการที่ทำขึ้นเองเพื่อใช้ในครัวเรือน ซึ่งไม่สามารถจำแนกกิจกรรมได้อย่างชัดเจน

ผู้ขอรับการประเมินได้เปรียบเทียบการจดทะเบียนแบบเดิม และเสนอแนะ
แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการจดทะเบียนธุรกิจ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๑ เปรียบเทียบการจดทะเบียนแบบเดิม และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา
การจดทะเบียนธุรกิจ

การจดทะเบียนแบบเดิม	ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุง และพัฒนาการจดทะเบียนธุรกิจ
<p>๑. แบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ มี ๕ แบบ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบ ว.๑ คือ วัตถุประสงค์ประกอบพาณิชย์กรรม - แบบ ว.๒ คือ วัตถุประสงค์ประกอบธุรกิจบริการ - แบบ ว.๓ คือ วัตถุประสงค์ประกอบอุตสาหกรรม และหัตถกรรม - แบบ ว.๔ คือ วัตถุประสงค์ประกอบเกษตรกรรม - แบบ ว.๕ คือ วัตถุประสงค์ประกอบธุรกิจ สำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค 	<p>๑. กำหนดให้มีแบบวัตถุประสงค์ ๒ แบบ คือ แบบ ว./๑ และแบบ ว. โดยกำหนดให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าทำรายการธุรกิจ (Shopping List หมวด ๑ ถึง หมวด ๑๙) เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่มาขอจดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าให้เกิดความชัดเจนมากที่สุดและทำให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ กล่าวคือ เพื่อเป็นการกำหนดรายละเอียดของประเภทกิจการที่ครอบคลุมธุรกิจในรูปแบบใหม่ ที่มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้สร้างนวัตกรรมของสินค้าและบริการให้ครบถ้วนได้</p>
<p>๒. กรมพัฒนาธุรกิจการค้ายังขาดความเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค</p>	<p>๒. หน่วยงานภาครัฐควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันให้ทั่วถึงทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อลดข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูล รวมทั้งรณรงค์ให้มีการลดใช้กระดาษในการทำนิติกรรมต่าง ๆ ให้น้อยลง (Paperless)</p>
<p>๓. การคิดค่าธรรมเนียมตามวัตถุประสงค์การจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ</p>	<p>๓. เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์น้อยลง ควรปรับค่าธรรมเนียมให้เหมาะสม โดยไม่ทำให้รัฐสูญเสียรายได้</p>
<p>๔. หนังสือรับรองการจัดตั้งจดทะเบียนบริษัทจำกัด</p>	<p>๔. กรณีขอคัดหนังสือรับรองการจดทะเบียนบริษัทจำกัด ควรระบุจำนวนวันชัดเจนที่จะนำไปใช้ เช่น ๙๐ หรือ ๑๘๐ วัน</p>

ตารางที่ ๑ เปรียบเทียบการจดทะเบียนแบบเดิม และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการจดทะเบียนธุรกิจ (ต่อ)

การจดทะเบียนแบบเดิม	ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการจดทะเบียนธุรกิจ
	๕. กรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรส่งเสริมและยกระดับการให้บริการจดทะเบียนธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกผู้ประกอบการและสามารถให้บริการได้รวดเร็วมากขึ้นนำไปสู่การจัดเก็บภาษีซึ่งจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจไทยในภาพรวมให้ก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ

จากตารางที่ ๑ เปรียบเทียบการจดทะเบียนแบบเดิม และข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการจดทะเบียนธุรกิจ ผู้ขอรับการประเมินได้วิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑) แบบฟอร์มการจดทะเบียน **ควรยกเลิก จากเดิม** แบบวัตถุที่ประสงค์ทั้ง ๕ แบบ (แบบ ว.๑ ถึง แบบ ว.๕ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน) **และเสนอเป็น** มีแบบวัตถุที่ประสงค์ ๒ แบบ คือ แบบ ว./๑ และแบบ ว. ขึ้นมาใหม่ โดยการปรับปรุงนั้นได้นำข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่ปัจจุบันมีแบบ ว.๑ ถึง แบบ ว.๕ ซึ่งมีวัตถุประสงค์การจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิมีจำนวนมากเกินไปและไม่ตรงกับส่วนที่ผู้ประกอบการจะดำเนินการประกอบธุรกิจ ทำให้เกิดปัญหาผู้ประกอบการต้องไปขอจดเพิ่ม เมื่อไปจดเพิ่มในข้อสุดท้ายทำให้ข้อที่เป็นแบบฟอร์มก็ไม่ได้ตรงกับธุรกรรมที่ได้ทำจริง ซึ่งจากการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้รับทราบประเด็นนี้และเห็นสมควรปรับปรุงเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้นด้วยเช่นกัน ฉะนั้น จึงเห็นควรทำเป็นรายการธุรกิจ (Shopping List) จำนวน ๑๙ หมวด (หมวด ๑ ถึง หมวด ๑๙) เพื่อให้ผู้ประกอบการที่ตั้งใจจะจดนิติบุคคลหรือจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิได้เลือกรายการเฉพาะที่ตนทำจริงจาก Shopping List ที่ทางกรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะได้กำหนดขึ้นตามหลักการการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย (Thailand Standard Industrial Classification : TSIC) และการจัดประเภทอุตสาหกรรมตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities : ISIC) มีรายละเอียด ดังนี้

หลักการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย TSIC ซึ่งเป็นการจัดประเภทข้อมูลอุตสาหกรรมตามประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Activitises) เพื่อจัดกลุ่มประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีลักษณะการดำเนินกิจกรรมเหมือนกันหรือคล้ายคลึงเข้าด้วยกัน และจัดกลุ่มหน่วยงาน (Unit) ตามประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หน่วยงานดังกล่าวดำเนินการเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ และการนำเสนอข้อมูลสถิติ ทั้งในสถิติประชากร สถิติการผลิต สถิติแรงงาน และสถิติด้านเศรษฐกิจอื่น ๆ รวมถึงการจัดทำระบบบัญชีประชาชาติ (System of National Account : SNA) อีกทั้งเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลกันระหว่างประเทศได้ทั้งในระดับสากลและระดับภูมิภาคอาเซียน

การจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรม (ประเทศไทย) ปี ๒๕๕๒ ใช้หลักเกณฑ์โครงสร้างของการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมสากล ISIC Rev.๔ คือ การจัดประเภทอุตสาหกรรมที่คล้ายกันเข้าอยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยแบ่งเป็นหมวดใหญ่ หมวดย่อย หมู่ใหญ่ และหมู่ย่อย การจัดประเภทที่เล็กลงจากหมู่ย่อย องค์การสหประชาชาติให้เป็นหน้าที่ของแต่ละประเทศพิจารณาจำแนกรายละเอียดตัวอุตสาหกรรมตามโครงสร้างเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ ซึ่งกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ได้จัดกลุ่มโครงสร้างการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรม (ประเทศไทย) ปี ๒๕๕๒ รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ โครงสร้างการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรม (ประเทศไทย) ปี ๒๕๕๒

โครงสร้าง	จำนวน	แทนด้วย	เลขรหัสตัวที่
หมวดใหญ่ (ตัวอักษร ๑ ตัว)	๒๑	A-U	-
หมวดย่อย (เลขรหัสตัวที่ ๑-๒)	๘๘	ตัวเลข	๑-๒
หมู่ใหญ่ (เลขรหัสตัวที่ ๑-๓)	๒๔๓	ตัวเลข	๑-๓
หมู่ย่อย (เลขรหัสตัวที่ ๑-๔)	๔๔๑	ตัวเลข	๑-๔
ตัวอุตสาหกรรม (เลขรหัสตัวที่ ๑-๕)	๑,๐๙๑	ตัวเลข	๑-๕

เนื่องจากรายละเอียดโครงสร้างการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมจัดตาม “กิจกรรมทางเศรษฐกิจ” จึงเรียกว่า โครงสร้างระดับ “ตัวอุตสาหกรรม” ว่า “กิจกรรม” โดยจากตารางที่ ๒ มีรายละเอียด ดังนี้

หมวดใหญ่ เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุด แบ่งเป็น ๒๑ หมวดใหญ่ แทนด้วยตัวอักษร ๑ ตัว คือ A-U

หมวดย่อย จำแนกย่อยจากหมวดใหญ่ แบ่งเป็น ๘๘ หมวดย่อย แทนด้วยเลขรหัสตัวที่ ๑-๒

หมู่ใหญ่ จำแนกย่อยจากหมวดย่อย แบ่งเป็น ๒๔๓ หมู่ใหญ่ แทนด้วยเลขรหัสตัวที่ ๑-๓

หมู่ย่อย จำแนกย่อยจากหมู่ใหญ่ แบ่งเป็น ๔๔๑ หมู่ย่อย แทนด้วยเลขรหัสตัวที่ ๑-๔

กิจกรรมเป็นหน่วยที่เล็กที่สุด จำแนกจากหมู่ย่อย แบ่งเป็น ๑,๐๙๑ กิจกรรม แทนด้วยเลขรหัสตัวที่ ๑ - ๕

หน่วยที่เล็กที่สุด “กิจกรรม” แทนด้วยเลขรหัส ๕ ตัว ซึ่งชุดเลขรหัสประกอบด้วยหมวดย่อย หมู่ใหญ่ หมู่ย่อยและกิจกรรม รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ ตัวอย่างโครงสร้างการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรม (ประเทศไทย) ปี ๒๕๕๒

โครงสร้าง	รายละเอียดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ	เลขรหัส
หมวดใหญ่	เกษตรกรรม ป่าไม้ และการประมง	A
หมวดย่อย	การเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์ การล่าสัตว์ และกิจกรรมบริการที่เกี่ยวข้อง	๐๑
หมู่ใหญ่	การปลูกพืชล้มลุก	๐๑๑
หมู่ย่อย	การปลูกธัญพืช (ยกเว้น ข้าว) พืชตระกูลถั่วและพืชน้ำมัน	๐๑๑๑
กิจกรรม	การปลูกข้าวโพดที่ใช้เมล็ดแก่	๐๑๑๑๑

จากตารางที่ ๓ แสดงถึงการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรม (ประเทศไทย) ปี ๒๕๕๒ ดังนี้

หมวดใหญ่ : เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง แทนด้วยอักษร “A”

หมวดย่อย : การเพาะปลูก และการเลี้ยงสัตว์ การล่าสัตว์และกิจการบริการที่เกี่ยวข้อง ใช้เลขรหัส “๐๑”

หมู่ใหญ่ : การปลูกพืชล้มลุก ใช้เลขรหัส “๐๑๑” อยู่ใน หมวดย่อย “๐๑”

หมู่ย่อย : การปลูกธัญพืช (ยกเว้น ข้าว) พืชตระกูลถั่วและพืชน้ำมัน ใช้เลขรหัส “๐๑๑๑” อยู่ใน หมู่ใหญ่ “๐๑๑”

กิจกรรม : การปลูกข้าวโพดที่ใช้เมล็ดแก่ ใช้เลขรหัส “๐๑๑๑๑” อยู่ในหมู่ย่อย “๐๑๑๑”

เนื่องจาก TSIC เป็นมาตรฐานการจัดประเภทอุตสาหกรรมที่จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของ International Standard Industrial Classification of All Economic Activities Revision ๔ (ISIC Rev.๔) เป็นหลัก ดังนั้น เพื่อให้การใช้งาน TSIC เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงเกณฑ์การจัดประเภทอุตสาหกรรมตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (ISIC) เพื่อให้เข้าใจถึงที่มาและแนวคิดของการจัดทำมาตรฐานดังกล่าวได้อย่างชัดเจน โดยการจัดประเภทอุตสาหกรรมตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (ISIC) เป็นมาตรฐานการจัดประเภทกิจกรรมทั้งการผลิตสินค้าและบริการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ได้กลุ่มของกิจกรรมที่นำมาใช้ในการจัดเก็บ และนำเสนอข้อมูลสถิติตามกิจกรรมที่ต้องการ ดังนั้น ISIC จึงมีเป้าหมายในการนำกลุ่มของกิจกรรมที่หน่วยสถิติ (สถานประกอบการ, วิสาหกิจ, ฯลฯ) ดำเนินการอยู่มาจัดประเภทตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยจัดประเภทของกิจกรรมตามกระบวนการที่หน่วยงานดำเนินการเพื่อนำมาอธิบายในรูปของข้อมูลสถิติเชิงเศรษฐกิจ รายการข้อมูลต่างๆ ที่จัดแบ่งใน ISIC จึงเป็นการจัดประเภทตามกิจกรรมที่หน่วยสถิติดำเนินการ ไม่ได้จัดประเภทตามชื่อหรือชนิดของหน่วยงาน ด้วยเหตุผล ๒ ประการ คือ ๑) การจัดประเภทโดยพิจารณาจากชื่อของหน่วยงานเพียงอย่างเดียวอาจไม่ถูกต้อง เนื่องจากชื่อเหมือนกันแต่อาจดำเนินกิจกรรมต่างกัน เช่น การตั้งชื่อว่า “อินเทอร์เน็ตคาเฟ่” อาจดำเนินกิจกรรมภัตตาคาร/ร้านอาหารที่มีบริการอินเทอร์เน็ตทั้งแบบ wired และ wireless แก่ลูกค้า หรืออาจเป็นบริการทางธุรกิจที่ให้เช่าเวลาเพื่อใช้คอมพิวเตอร์ ใช้อินเทอร์เน็ต หรือเพื่อวัตถุประสงค์

อื่นก็ได้ ๒) การจัดประเภทโดยพิจารณาจากชื่อของหน่วยงาน ไม่ได้หมายความว่าหน่วยงานดังกล่าว ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามชื่อดังกล่าว เช่น “อู่ต่อเรือ” โดยส่วนใหญ่แล้วดำเนินกิจกรรม การต่อเรือ แต่ในทางปฏิบัติสามารถใช้เครื่องจักร อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้สำหรับการ ต่อเรือมาใช้ในการรื้อ/แยกชิ้นส่วนเรือก็ได้ ถ้าอู่ต่อเรือถูกนำมาใช้ในการรื้อ/แยกชิ้นส่วนเรือ เป็นหลัก ก็ไม่ควรจะจัดประเภทหน่วยงานดังกล่าวไว้ในกิจกรรมการต่อเรือ ในการจัดประเภท กิจกรรมตาม SIC นอกจากจะสามารถนำมาวิเคราะห์ในแง่มุมมองของความเหมือนกันของกิจกรรม ทางเศรษฐกิจแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลจะมีประโยชน์มากขึ้นถ้านำข้อมูลที่จัดประเภทตาม SIC มาวิเคราะห์เพิ่มเติมในแง่มุมมองของพื้นที่ภูมิศาสตร์ ซึ่งถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการ วิเคราะห์ข้อมูลสถิติ ซึ่งปัจจุบันนี้มีหลายหน่วยงานนำมาใช้แล้ว^{๑๗} ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้ขอรับ การประเมินจึงเห็นว่า ควรนำรายการที่กำหนดโดย TSIC และ SIC มาให้ทางผู้ประกอบการได้เลือก แทนที่จะให้ผู้ประกอบการไปเขียนต่อท้ายจากแบบฟอร์ม แบบ ว.๑ ถึง แบบ ว.๕ เอง ดังนั้น ผู้ขอรับ การประเมินจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

๑.๑) ข้อเสนอการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ รายการธุรกิจ (Shopping List หมวด ๑ ถึง หมวด ๑๙) เป็นการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียน ในหนังสือบริคณห์สนธิเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่จะมาขอจดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้า ให้เกิดความชัดเจนมากที่สุด และให้ผู้ประกอบการได้จัดวัตถุประสงค์ที่แท้จริงแล้วทำให้ตรงกับ ธุรกิจและธุรกิจที่ดำเนินการจริง ควรมีรายละเอียด ดังนี้

^{๑๗} สำนักงานสถิติแห่งชาติ, *การจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย ปี ๒๕๕๒*, (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกบล็อก, ๒๕๕๓), ๑ - ๖.

แบบ ว./๑

รายละเอียดวัตถุประสงค์

ของ

ห้างหุ้นส่วน/บริษัท.....

ทะเบียนเลขที่.....

วัตถุประสงค์ของ ห้างหุ้นส่วน/บริษัท นี้ มี.....ข้อ ดังนี้

- (๑) ซื้อ จัดหา รับ เช่า เช่าซื้อ ถิ่นกรรมสิทธิ์ ครอบครอง ปรับปรุง ใช้ และจัดการโดยประการอื่น ซึ่งทรัพย์สินใด ๆ ตลอดจนดอกผลของทรัพย์สินนั้น
- (๒) ขาย โอน จำนอง จำน่า แลกเปลี่ยน และจำหน่ายทรัพย์สินโดยประการอื่น
- (๓) เป็นนายหน้า ตัวแทน ตัวแทนค้าต่างในกิจการและธุรกิจทุกประเภท เว้นแต่ในธุรกิจประกันภัย การหาสมาชิกให้สมาคม และการค้าหลักทรัพย์
- (๔) กู้ยืมเงิน เบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคาร นิติบุคคล หรือสถาบันการเงินอื่น และให้กู้ยืมเงินหรือ ให้เครดิตด้วยวิธีการอื่น โดยจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งการรับ ออก โอน และสลักหลังตัวเงิน หรือตราสารที่เปลี่ยนมือได้อีก เว้นแต่ในธุรกิจธนาคาร ธุรกิจเงินทุน และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์
- (๕) ทำการจัดตั้งสำนักงานสาขาหรือแต่งตั้งตัวแทน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- (๖) เข้าเป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบในห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด
- (๗)

(ลงลายมือชื่อ)..... หุ้นส่วนผู้จัดการ/กรรมการผู้ขอจดทะเบียน
 (.....) ผู้เริ่มก่อการผู้ขอจดทะเบียน

วัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจ ควรระบุเฉพาะกิจการที่จะดำเนินการ และกิจการกฎหมาย กำหนดให้ต้องขออนุญาต นิติบุคคลต้องขออนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการประกอบกิจการนั้น

หน้า.....ของจำนวนหน้า (ลงลายมือชื่อ).....นาย
 เอกสารประกอบคำขอที่..... ทะเบียน
 (.....)

แผนภาพที่ ๒ ข้อเสนอแบบ ว./๑ รายละเอียดวัตถุประสงค์

แบบ ว.

รายละเอียดวัตถุที่ประสงค์

ของ

ห้างหุ้นส่วน/บริษัท.....

ทะเบียนเลขที่.....

วัตถุที่ประสงค์ของ ห้างหุ้นส่วน/บริษัท นี้ มี.....ข้อ ดังนี้

()

(ลงลายมือชื่อ)..... หุ้นส่วนผู้จัดการ/กรรมการผู้จดทะเบียน

(.....) ผู้เริ่มก่อการผู้จดทะเบียน

วัตถุที่ประสงค์ในการประกอบธุรกิจ ควรระบุเฉพาะกิจการที่จะดำเนินการ และกิจการกฎหมาย กำหนดให้ต้องขออนุญาต นิติบุคคลต้องขออนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการประกอบกิจการนั้น

หน้า.....ของจำนวนหน้า (ลงลายมือชื่อ).....นายทะเบียน

เอกสารประกอบคำขอที่..... (.....)

แผนภาพที่ ๓ ข้อเสนอแบบ ว. รายละเอียดวัตถุที่ประสงค์

รายการธุรกิจ (Shopping List หมวด ๑ ถึง หมวด ๑๙)

หมวด ๑ เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง

- (๑) การเพาะปลูก
- (๒) การเลี้ยงสัตว์ การล่าสัตว์
- (๓) การป่าไม้และการทำไม้
- (๔) การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

หมวด ๒ การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน

- (๑) การทำเหมืองถ่านหินและลิกไนต์
- (๒) การขุดเจาะปิโตรเลียมดิบและก๊าซธรรมชาติ
- (๓) การทำเหมืองสินแร่โลหะ
- (๔) การทำเหมืองแร่และเหมืองหินอื่น ๆ
- (๕) กิจกรรมบริการที่สนับสนุนการทำเหมืองแร่

หมวด ๓ การผลิต

(๑) การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารสด แช่เย็น หรือแช่แข็ง การผลิตอาหารบรรจุกระป๋อง การผลิตน้ำตาล การแปรรูปและการถนอมผลไม้และผัก การผลิตน้ำมันพืช น้ำมันปาล์ม

- (๒) การผลิตเครื่องตี
- (๓) การผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบ บุหรี่และซิการ์
- (๔) การผลิตสิ่งทอ
- (๕) การผลิตหน้ากากอนามัย (ที่ไม่ใช่ทางการแพทย์)
- (๖) การผลิตหน้ากากอนามัยทางการแพทย์
- (๗) การผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย
- (๘) การผลิตเครื่องหนังและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง
- (๙) การผลิตไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้และไม้ก๊อก (ยกเว้นเฟอร์นิเจอร์) การผลิตสิ่งของจากฟาง และวัสดุถักสาน

(๑๐) การผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ

(๑๑) การพิมพ์และการผลิตซ้ำสื่อบันทึกข้อมูล หนังสือพิมพ์ วารสาร ฉลาก และนิตยสาร

(๑๒) การผลิตถ่านโค้กและผลิตภัณฑ์จากการกลั่นปิโตรเลียม

(๑๓) การผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี ปุ๋ยเคมี พลาสติก ยางสังเคราะห์ ผลิตภัณฑ์เคมีทางการเกษตร สี หมึกพิมพ์ ผลิตภัณฑ์เคมีที่ใช้ในการทำทำความสะอาดและขัดเงา น้ำหอมและเครื่องประทินโฉม

แผนภาพที่ ๔ ข้อเสนอรายการธุรกิจ (Shopping List หมวด ๑ ถึง หมวด ๑๙)

<p>(๑๔) การผลิตเภสัชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ที่ใช้รักษาโรค และผลิตภัณฑ์จากพืชและสัตว์ที่ใช้รักษาโรค</p> <p>(๑๕) การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก</p> <p>(๑๖) การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำจากแร่โลหะ ผลิตแก้ว กระจกแผ่น ผลิตภัณฑ์วัสดุทนไฟ อิฐ กระเบื้องปูพื้นและแผ่นเซรามิก ปูนซีเมนต์</p> <p>(๑๗) การผลิตโลหะ เหล็กและเหล็กกล้าแผ่น อะลูมิเนียม สังกะสี ตะกั่ว ดีบุก</p> <p>(๑๘) การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะประดิษฐ์ โครงสร้างโลหะสำหรับใช้ในงานก่อสร้าง ประตู หน้าต่างบานเลื่อน ประตูรั้ว ที่ทำจากโลหะ กระสุน ระเบิด อาวุธปืน ของใช้ชนิดมีคม</p> <p>(๑๙) การผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์</p> <p>(๒๐) การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า</p> <p>(๒๑) การผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือ ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น เครื่องทำความเย็น เครื่องอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับยกและขนย้าย แทรกเตอร์ที่ใช้ในการเกษตร เครื่องจักรที่ใช้ในการขึ้นรูปโลหะ เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ</p> <p>(๒๒) การผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง</p> <p>(๒๓) การผลิตอุปกรณ์ขนส่งอื่น ๆ การต่อเรือ หัวรถจักร และตู้สำหรับขนส่งทางรถไฟ และรถราง อากาศยาน ยานอวกาศ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน</p> <p>(๒๔) การผลิตเฟอร์นิเจอร์</p> <p>(๒๕) การผลิตเครื่องประดับเพชรพลอยแท้และสิ่งของที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(๒๖) การผลิตเครื่องดนตรี</p> <p>(๒๗) การผลิตเครื่องกีฬา</p> <p>(๒๘) การผลิตเกม (ไม่รวมซอฟต์แวร์เกมสำเร็จรูป) และของเล่น</p> <p>(๒๙) การผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ในทางการแพทย์และทางทันตกรรม</p> <p>(๓๐) การผลิตไม้กวาดและแปรง</p> <p>(๓๑) การผลิตอุปกรณ์เครื่องเขียน</p> <p>(๓๒) การผลิตเครื่องอุปกรณ์ด้านความปลอดภัย</p> <p>(๓๓) การผลิตดอกไม้และต้นไม้ประดิษฐ์</p> <p>(๓๔) การผลิตวัสดุอุปกรณ์สำหรับการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย หรือการผลิตของใช้ส่วนบุคคลหรือของใช้ซึ่งมิได้จัดอยู่ในประเภทอื่น เช่น ซิป ไม้เท้า ฆมปลอม รูป เทียน ร่ม</p> <p>(๓๕) การผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบเพื่อสุxonามัยสำหรับมือ</p> <p>(๓๖) การซ่อมและการติดตั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์</p> <p>หมวด ๔ ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ</p> <p>(๑) การผลิต การส่ง และการจ่ายไฟฟ้า</p> <p>(๒) การผลิตก๊าซ การจ่ายเชื้อเพลิงก๊าซผ่านท่อหลัก</p> <p>(๓) การจัดหาไอน้ำและระบบปรับอากาศ</p>

แผนภาพที่ ๔ ข้อเสนอรายการธุรกิจ (Shopping List หมวด ๑ ถึง หมวด ๑๙) (ต่อ)

หมวด ๕ การจัดหา การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล

- (๑) การเก็บกักน้ำ การจัดหา และการจ่ายน้ำ
- (๒) การจัดการน้ำเสีย
- (๓) การเก็บรวบรวมของเสีย การบำบัด และการกำจัดของเสีย รวมถึงการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่
- (๔) กิจกรรมการบำบัดและบริการจัดการของเสียอื่น ๆ

หมวด ๖ การก่อสร้าง

- (๑) การก่อสร้างอาคาร
- (๒) งานวิศวกรรมโยธา การก่อสร้างถนนและทางรถไฟ การก่อสร้างโครงการสาธารณูปโภค
- (๓) งานก่อสร้างเฉพาะทาง การรื้อถอน การเตรียมสถานที่ก่อสร้าง การติดตั้งระบบไฟฟ้า การติดตั้งระบบประปา ระบบทำความร้อน และระบบปรับอากาศ การตกแต่งอาคารให้เสร็จสมบูรณ์

หมวด ๗ การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์

- (๑) การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์
- (๒) การขายส่ง (ยกเว้นยานยนต์และจักรยานยนต์) การขายส่งวัตถุดิบทางการเกษตรและสัตว์มีชีวิต การขายส่งอาหาร การขายส่งเครื่องดื่มและยาสูบ การขายส่งสิ่งทอ เสื้อผ้า และรองเท้า การขายส่งเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ชนิดใช้ในครัวเรือน การขายส่งหนังสือ หนังสือพิมพ์ และเครื่องเขียน การขายส่งสินค้าทางเภสัชกรรมและทางการแพทย์ เครื่องหอม และเครื่องประทีน โคม การขายส่งของใช้ในครัวเรือนอื่น ๆ การขายส่งคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อพ่วง และซอฟต์แวร์ การขายส่งเครื่องจักร อุปกรณ์และเครื่องใช้ทางการเกษตร การขายส่งเชื้อเพลิง โลหะ วัสดุก่อสร้าง การขายส่งของเสียและเศษวัสดุ
- (๓) การขายปลีก (ยกเว้นยานยนต์และจักรยานยนต์) ร้านขายปลีกสินค้าทั่วไป อาหาร เครื่องดื่ม ยาสูบ เชื้อเพลิงยานยนต์ ขายปลีกอุปกรณ์สารสนเทศและอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม สิ่งทอ โลหะ สี พรม เครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ ของใช้ในครัวเรือน หนังสือ เครื่องเขียน สื่อบันทึกเสียงและภาพ เครื่องกีฬา ของเล่น เสื้อผ้า รองเท้า เครื่องหนัง นาฬิกา แว่นตา อุปกรณ์ถ่ายภาพ สินค้าทางเภสัชภัณฑ์และเวชภัณฑ์ เครื่องหอม เครื่องประดับ ต้นไม้ สัตว์เลี้ยง ก๊าซบรรจุถัง
- (๔) ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต ดิสเคาท์สโตร์ ร้านสะดวกซื้อ ร้านขายของชำ ขายปลีก โดยไม่มีร้านขายตรง

หมวด ๘ การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า

- (๑) การขนส่งทางบกและการขนส่งทางท่อลำเลียง ทางรถไฟ รถโดยสารประจำทาง
- (๒) การขนส่งทางน้ำ
- (๓) การขนส่งทางอากาศ
- (๔) กิจกรรมคลังสินค้าและกิจกรรมที่สนับสนุนการขนส่ง คลังสินค้าและการจัดเก็บสินค้า การขนถ่ายสินค้า
- (๕) กิจกรรมไปรษณีย์และการรับส่งพัสดุภัณฑ์

แผนภาพที่ ๔ ข้อเสนอรายการธุรกิจ (Shopping List หมวด ๑ ถึง หมวด ๑๙) (ต่อ)

หมวด ๙ ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร

- (๑) ที่พักแรม โรงแรมและรีสอร์ท เกสต์เฮ้าส์
- (๒) การบริการอาหารและเครื่องดื่ม การบริการจัดเลี้ยงนอกสถานที่

หมวด ๑๐ ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร

(๑) การจัดพิมพ์จำหน่ายหรือเผยแพร่หนังสือ การจัดพิมพ์จำหน่ายหรือเผยแพร่ตำราเรียน พจนานุกรมและสารานุกรม ลงบนสื่อต่างๆ (ทั้งทางออนไลน์และออฟไลน์) การจัดพิมพ์จำหน่ายหรือเผยแพร่หนังสือพิมพ์ วารสาร และนิตยสาร การจัดทำซอฟต์แวร์สำเร็จรูป การจัดทำซอฟต์แวร์เกมสำเร็จรูป

(๒) การผลิตภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ และรายการโทรทัศน์ การบันทึกเสียงลงบนสื่อ และการจัดพิมพ์จำหน่ายหรือเผยแพร่ดนตรี การบริการทำคอมพิวเตอร์กราฟฟิก แอนิเมชัน และเทคนิคพิเศษ

(๓) การจัดผังรายการและการแพร่ภาพกระจายเสียง (ทั้งทางออนไลน์และออฟไลน์)

(๔) การโทรคมนาคม การบริการอินเทอร์เน็ตแบบใช้สายและไร้สาย การบริการจัดส่งรายการโทรทัศน์/วิทยุผ่านดาวเทียม การบริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ การบริการอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย

(๕) การจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การประมวลผลข้อมูลการจัดการและการให้เข้าพื้นที่บนเครื่องแม่ข่าย เว็บทำ

(๖) การบริการสารสนเทศ กิจกรรมสำนักข่าว กิจกรรมสำนักข่าวสื่อสิ่งพิมพ์

หมวด ๑๑ กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย

(๑) กิจกรรมบริการทางการเงิน

(๒) การประกันภัย การประกันภัยต่อ

(๓) กิจกรรมสนับสนุนการบริการทางการเงินและการประกันภัย เช่น ตัวแทนประกันภัย นายหน้าประกันภัย

(๔) กิจกรรมเกี่ยวกับการรับจํานองทรัพย์สิน โดยมีได้มีการรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชน และใช้ประโยชน์จากเงินนั้น

หมวด ๑๒ กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์

(๑) การซื้อและการขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อการอยู่อาศัย

(๒) การซื้อและการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ใช่เพื่อการอยู่อาศัย

(๓) การให้เช่าและการดำเนินการเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์เพื่อการอยู่อาศัย

(๔) การให้เช่าและการดำเนินการเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ใช่เพื่อการอยู่อาศัย

หมวด ๑๓ กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค

(๑) กิจกรรมทางกฎหมายและการบัญชี

(๒) กิจกรรมของสำนักงานใหญ่และบริการให้คำปรึกษาด้านการบริหารจัดการ

(๓) กิจกรรมด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม รวมถึงการทดสอบและการวิเคราะห์ทางเทคนิค

(๔) การวิจัยและพัฒนาเชิงวิทยาศาสตร์

แผนภาพที่ ๔ ข้อเสนอรายการธุรกิจ (Shopping List หมวด ๑ ถึง หมวด ๑๙) (ต่อ)

(๕) การโฆษณาและการวิจัยตลาด กิจกรรมของบริษัทโฆษณา

(๖) กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิคอื่น ๆ กิจกรรมการออกแบบเฉพาะด้าน กิจกรรมการถ่ายภาพ กิจกรรมการแปลและล่าม การบริการให้คำปรึกษาด้านสิ่งแวดล้อม

(๗) การบริการรักษาสัตว์

หมวด ๑๔ กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน

(๑) กิจกรรมการให้เช่า การให้เช่ายานยนต์ การให้เช่าเครื่องอุปกรณ์เพื่อการนันทนาการและการกีฬา การให้เช่าสื่อบันทึกเสียงและภาพ การให้เช่าเครื่องจักร อุปกรณ์ และสินค้าที่จับต้องได้อื่น ๆ

(๒) กิจกรรมการจ้างงาน กิจกรรมการคัดเลือกนักแสดงภาพยนตร์ โทรทัศน์ และการแสดงอื่น ๆ กิจกรรมของสำนักงานหรือตัวแทนจัดหางานชั่วคราว

(๓) กิจกรรมของตัวแทนธุรกิจท่องเที่ยว การจัดนำเที่ยว การบริการสำรอง กิจกรรมของมัคคุเทศก์

(๔) การบริการรักษาความปลอดภัยและการสืบสวน

(๕) กิจกรรมการบริการสำหรับอาคารและภูมิทัศน์ การบริการทำความสะอาดทั่วไปสำหรับอาคารการบริการฆ่าเชื้อและกำจัด

(๖) การบริการด้านการบริหารและสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงาน และกิจกรรมอื่น ๆ ที่สนับสนุนทางธุรกิจ การถ่ายเอกสาร การเตรียมเอกสาร และกิจกรรมเฉพาะด้านอื่น ๆ ที่สนับสนุนการดำเนินงานสำนักงาน กิจกรรมศูนย์บริการลูกค้าทางโทรศัพท์ การจัดการประชุม และการแสดงสินค้า กิจกรรมของตัวแทนจัดเก็บเงินและการบริการข้อมูลเครดิต กิจกรรมการบรรจุหีบห่อ

หมวด ๑๕ การศึกษา

(๑) การศึกษาระดับประถมศึกษา

(๒) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาประเภทสามัญศึกษา

(๓) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาประเภทอาชีพศึกษา

(๔) การศึกษาระดับอุดมศึกษา

(๕) การศึกษาด้านกีฬาและนันทนาการ

(๖) การศึกษาด้านวัฒนธรรม สอนเต้นรำ ดนตรี ศิลปะ

(๗) กิจกรรมการเรียนการสอนภาษา

(๘) กิจกรรมการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศ

(๙) กิจกรรมการกวาดวิชาทั่วไป

(๑๐) กิจกรรมการเรียนการสอนตัดเสื้อผ้าและเสริมสวย

(๑๑) กิจกรรมการเรียนการสอนสปาบำบัด กิจกรรมการเรียนการสอนนวด

(๑๒) กิจกรรมการเรียนการสอนขับขี่

(๑๓) การศึกษา ประเภทอื่นที่ไม่ได้มุ่งสู่การสำเร็จประกาศนียบัตร เช่น การเตรียมความพร้อมเพื่อศึกษาต่อต่างประเทศ การฝึกกัญภัย การสอนทำอาหาร

(๑๔) การบริการที่สนับสนุนการศึกษา บริการแนะแนวการศึกษา โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

(๑๕) การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

แผนภาพที่ ๔ ข้อเสนอรายการธุรกิจ (Shopping List หมวด ๑ ถึง หมวด ๑๙) (ต่อ)

หมวด ๑๖ กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์

- (๑) กิจกรรมด้านสุขภาพของมนุษย์ กิจกรรมโรงพยาบาล กิจกรรมทางการแพทย์และทันตกรรม
- (๒) กิจกรรมการให้การดูแลที่ให้แก่ที่พัก สถานบริการด้านการพยาบาลที่ให้แก่ที่พัก กิจกรรมการให้การดูแลที่ให้แก่ที่พักแก่ผู้พิการทางสติปัญญา ผู้มีปัญหาสุขภาพจิต และผู้ติดยาเสพติด กิจกรรมการให้การดูแลที่ให้แก่ที่พักแก่ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- (๓) กิจกรรมสังคมสงเคราะห์ที่ไม่ใช่ที่พัก กิจกรรมการดูแลเด็กเวลากลางวัน

หมวด ๑๗ ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ

- (๑) กิจกรรมการสร้างสรรคศิลปะและความบันเทิง
- (๒) กิจกรรมห้องสมุด หอจดหมายเหตุ พิพิธภัณฑ์สถาน และกิจกรรมทางวัฒนธรรมอื่น ๆ
- (๓) กิจกรรมการเสี่ยงโชค การดำเนินงานเกี่ยวกับสลากกินแบ่ง
- (๔) กิจกรรมด้านการกีฬา ความบันเทิง และนันทนาการ การดำเนินงานของศูนย์ฟิตเนส และการออกกำลังกายเพื่อฝึกความยืดหยุ่นของร่างกาย กิจกรรมการจัดการแข่งขันกีฬา กิจกรรมสวนสนุกและซิมปาร์ค

หมวด ๑๘ กิจกรรมบริการด้านอื่น ๆ

- (๑) การซ่อมคอมพิวเตอร์และของใช้ส่วนบุคคล นาฬิกา เสื้อผ้า รถจักรยาน เครื่องดนตรี เครื่องกีฬาและของใช้ เครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ในครัวเรือน การซ่อมอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคม การซ่อมเครื่องใช้ในครัวเรือนและอุปกรณ์สำหรับบ้านและสวน การซ่อมรองเท้าและเครื่องหนัง การซ่อมเฟอร์นิเจอร์
- (๒) การซ่อมของใช้ประเภทอื่น เช่น ซ่อมเครื่องประดับ ซ่อมหนังสือ ซ่อมของเล่น บั๊กกุญแจ
- (๓) กิจกรรมบริการเพื่อเสริมสร้างสุขภาพร่างกาย สปา การลดน้ำหนัก การแต่งผม กิจกรรมการดูแลความงาม แต่งเล็บมือและเล็บเท้า
- (๔) การบริการซักรีดและซักแห้ง
- (๕) การทำศพและกิจการที่เกี่ยวข้อง
- (๖) กิจกรรมบริการด้วยเครื่องหยอดเหรียญ เช่น ถ่ายภาพ ชั่งน้ำหนัก
- (๗) กิจกรรมการดูแลสัตว์เลี้ยง
- (๘) กิจกรรมโหราศาสตร์และไสยศาสตร์
- (๙) กิจกรรมบริการส่วนบุคคลประเภทอื่น เช่น บริการสักร่างกาย บริการจอดรถ บริการจัดงานแต่งงานรับชำระค่าบริการสาธารณูปโภค

หมวด ๑๙ กิจกรรมการจ้างงานในครัวเรือนส่วนบุคคล กิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการที่ทำขึ้นเองเพื่อใช้ในครัวเรือน ซึ่งไม่สามารถจำแนกกิจกรรมได้อย่างชัดเจน

- (๑) กิจกรรมการจ้างงานในครัวเรือนส่วนบุคคล
- (๒) กิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการที่ทำขึ้นเองเพื่อใช้ในครัวเรือน ซึ่งไม่สามารถจำแนกกิจกรรมได้อย่างชัดเจน

แผนภาพที่ ๔ ข้อเสนอรายการธุรกิจ (Shopping List หมวด ๑ ถึง หมวด ๑๙) (ต่อ)

คำเตือน

๑. วัตถุประสงค์ทั้งหลายของห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัดจะต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้
 - (๑) ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือรัฐประศาสนโยบาย
 - (๒) ใช้คำหรือข้อความที่มีความหมายไม่ชัดเจน หรือไม่กำหนดขอบเขตให้ชัดเจนแน่นอน
 - (๓) เป็นธุรกิจรับประกันภัย ธุรกิจธนาคาร
 - (๔) เป็นกิจการแชร์
๒. ธุรกิจดังต่อไปนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อน **จึงจะจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ (วัตถุประสงค์) ได้** เช่น
 - (๑) กิจการนายหน้าประกันภัย
 - (๒) ธุรกิจขายตรง หรือธุรกิจตลาดแบบตรง
 - (๓) ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจข้อมูลเครดิต ธุรกิจจัดหางาน กิจการซื้อขายล่วงหน้า (คอมโมดิตตี้) กิจการไปรษณีย์
๓. ธุรกิจที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อน **จึงจะสามารถประกอบธุรกิจได้** เช่น
 - (๑) กิจการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
 - (๒) การศึกษา โรงเรียน สถาบันการศึกษา
 - (๓) กิจการคลังสินค้า กิจการไซโล หรือกิจการห้องเย็น
 - (๔) กิจการด่านเหมืองแร่
 - (๕) กิจการผลิตสุรา ยาสูบ
 - (๖) กิจการผลิต ขยายปลีก ขยายส่งยาแผนปัจจุบัน
 - (๗) กิจการผลิตอาวุธ
 - (๘) กิจการพิมพ์หนังสือ
 - (๙) กิจการสถานพยาบาล
 - (๑๐) ธุรกิจรักษาความปลอดภัย
 - (๑๑) กิจการโรงแรม
 - (๑๒) กิจการเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลต่าง ๆ

คำแนะนำ

การใช้แบบวัตถุประสงค์

- (๑) แบบ ว. ใช้สำหรับพิมพ์วัตถุประสงค์ที่ห้างหุ้นส่วนบริษัทจะดำเนินการได้เอง โดยเริ่มพิมพ์ตั้งแต่ข้อ ๑ จนจบ
- (๒) แบบ ว./๑ สามารถพิมพ์วัตถุประสงค์ที่ต้องการ ต่อเป็นข้อ (๗) และหากพิมพ์ใน แบบ ว./๑ ไม่พอให้พิมพ์ข้อความต่อในแบบ ว.

แผนภาพที่ ๔ ข้อเสนอรายการธุรกิจ (Shopping List หมวด ๑ ถึง หมวด ๑๙) (ต่อ)

๒) กรมพัฒนาธุรกิจการค้ายังขาดความเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พบปัญหา คือ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้ข้อมูลการจดทะเบียนที่คลาดเคลื่อนกัน เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้าแจ้งว่า การจดทะเบียนหรือวัตถุประสงค์สามารถที่จะจดโดยที่แท้จริงได้ แต่เมื่อไปติดต่อที่พาณิชย์จังหวัดต่าง ๆ จะถูกระบุว่าจะต้องใช้แบบฟอร์มที่ทางกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนดไว้เท่านั้นก็คือ แบบ ว.๑ ถึง แบบ ว.๕ ฉะนั้น เมื่อประชาชนหรือผู้ประกอบการที่ไปขอยื่นจดทะเบียน หรือสำนักงานรับแจ้งจดทะเบียนไปยื่นขอจดทะเบียน ถ้าไปยื่นโดยไม่ใช้แบบฟอร์ม (Form) มาตรฐานของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า พาณิชย์จังหวัดก็มีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนคือ ไม่ยอมรับการจดทะเบียน ทั้ง ๆ ที่ส่วนกลางให้ข้อมูลว่าสามารถจดได้ แต่พอเวลาภาคปฏิบัติจริงไปถึงพาณิชย์จังหวัดก็บอกว่าไม่สามารถจดได้ ต้องใช้แบบฟอร์ม (Form) มาตรฐาน จึงทำให้มีวัตถุประสงค์ที่ครอบจักรวาล และส่งผลกระทบต่อข้อที่ ๑) คือ ทำให้หนังสือบริคณห์สนธิมีวัตถุประสงค์มาก หนังสือบริคณห์สนธิ หรือหนังสือรับรองบริษัทแทนที่จะมีแค่แผ่นเดียว คือ เอ ๔ (A๔) ก็จะต้องเป็น ๒ - ๕ แผ่น หากประชาชนไปทำธุรกรรมในข้อที่ ๒) หน่วยงานภาครัฐควรจะต้องเชื่อมโยงข้อมูลกันให้มากที่สุดและควรใช้กระดาษให้น้อยที่สุด ฉะนั้น ถ้าไปทำธุรกรรมหรือนิติกรรมกับส่วนราชการต่าง ๆ เช่น กรมการขนส่งทางบก กรมที่ดิน ต้องใช้ออกสารเป็นจำนวนมาก แทนที่จะใช้เพียงแค่หนังสือรับรองชุดเดียว ๑ แผ่น ก็เพียงพอ สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาสิ้นเปลืองกระดาษ และเป็นปัญหากับสิ่งแวดล้อมด้วย ฉะนั้น ผู้ขอรับการประเมินจึงวิเคราะห์ว่า ทางภาครัฐสามารถลดจำนวนวัตถุประสงค์ได้ โดยให้ทำจริงก็จะเหลือกระดาษเพียงใบเดียว และภาครัฐควรเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันเพื่อให้เกิดการประหยัดการใช้กระดาษในการทำนิติกรรมต่าง ๆ

๓) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ให้น้อยลง จึงควรปรับค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมโดยไม่ทำให้รัฐสูญเสียรายได้ เช่น กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใหม่โดยต้องมีอัตราไม่น้อยกว่าเดิม มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมกับสถานการณ์เพื่อสร้างมาตรฐานให้ผู้ประกอบการ และเป็นการส่งเสริมผู้ประกอบการให้มีมาตรฐาน กล่าวคือ มีการเก็บค่าธรรมเนียมไม่น้อยและไม่มากเกินไป ถ้าน้อยเกินไปรัฐก็สูญเสียรายได้ ถ้ามักเกินไปก็เป็นการกีดกันผู้ประกอบการที่จะมาจัดตั้งบริษัทใหม่

๔) หนังสือรับรองการจัดตั้งจดทะเบียนบริษัท ปัจจุบันมีเฉพาะหัวกระดาษระบุว่าจะออก ณ วันที่เท่าไร ซึ่งในกรณีคัดหนังสือรับรองนี้ ควรจะมีการระบุชัดเจน เช่น หนังสือรับรองมีอายุ ๙๐ วัน หรือ ๑๘๐ วัน เพราะส่วนใหญ่พบปัญหา คือ การทำนิติกรรมกับหน่วยงานราชการบางหน่วยงานราชการ เช่น กรมการขนส่งทางบกก็มีระยะเวลาหนึ่งบอกหนังสือจดทะเบียนต้องไม่เกิน ๙๐ วัน ในขณะที่บางส่วนราชการสามารถใช้ได้ถึง ๑๘๐ วัน ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นว่าประชาชนเกิดความไม่สะดวกในการทำนิติกรรมดังกล่าว จึงเสนอแนะให้มีการปรับปรุงโดยระบุจำนวนวันที่ชัดเจน

๕) กรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรส่งเสริมและยกระดับการให้บริการจดทะเบียนธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกผู้ประกอบการ และสามารถให้บริการได้รวดเร็วมากขึ้น

ซึ่งประโยชน์ของระบบการให้บริการจดทะเบียนธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์จะก่อให้เกิดผลดีได้หลายประการ ดังนี้^{๑๘}

๕.๑) ด้านของผู้ให้บริการจะทำให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าสามารถตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ทำให้ระบบจดทะเบียนมีความโปร่งใส ช่วยลดข้อขัดแย้ง ลดการใช้กระดาษ และสามารถรองรับการจัดเก็บข้อมูลนิติบุคคลที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นทุกปีได้อย่างเพียงพอ

๕.๒) ด้านของผู้ใช้บริการ ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจะได้รับการบริการที่สะดวกและรวดเร็ว โดยสามารถยื่นคำขอจดทะเบียนออนไลน์ที่ใดก็ได้ โดยไม่ต้องเดินทางไปเพื่อจดทะเบียนที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งทำให้ประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และต้นทุนในการดำเนินงาน ช่วยเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการ

๕.๓) ด้านประสิทธิภาพการให้บริการของภาครัฐและการเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์จะเป็นการพัฒนาและยกระดับการให้บริการแก่ผู้ประกอบการเชิงรุก โดยเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการของส่วนราชการแบบบูรณาการ และเพื่อเป็นการรองรับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

๕.๔) ด้านเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศ เมื่อผู้ขอจดทะเบียนได้รับความพึงพอใจอันเนื่องจากการให้บริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ จะก่อให้เกิดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดียิ่งขึ้นในการเริ่มต้นธุรกิจ และช่วยส่งเสริมการค้าการลงทุนของประเทศไทย อีกทั้งเป็นการสนับสนุนและเป็นแรงผลักดันให้ผู้ประกอบการจัดตั้งธุรกิจภายในประเทศก่อให้เกิดการจ้างงาน การลงทุน ประโยชน์ด้านการจัดเก็บภาษี ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจของไทยในภาพรวมให้ก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ

สรุปผลที่ได้จากการศึกษา และประเด็นปัญหาที่ค้นพบ

สืบเนื่องจากกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากถูกร้องว่าขาดคุณสมบัติ เพราะถือหุ้นสื่อ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้น ในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ” ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ถูกร้องว่าขาดคุณสมบัติเพราะถือหุ้นสื่อ นั้นได้ต่อสู้ในประเด็นที่ว่า ชายหรืออินหุ้นสื่อไปแล้ว หรือต่อสู้ว่าตนเองไม่ได้ทำสื่อ เพียงแต่ในหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทระบุว่าทำสื่อด้วยเท่านั้น ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากแบบฟอร์มหนังสือบริคณห์สนธิของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่มีการระบุวัตถุประสงค์ไว้แบบกว้าง ๆ และมีด้วยกันจำนวนหลายข้อ โดยที่หนังสือบริคณห์สนธิ คือ ตราสารจัดตั้งนิติบุคคลชนิดหนึ่งที่กำหนดกรอบวัตถุประสงค์ของบริษัท และกำหนดรายละเอียดอื่น ๆ ที่สำคัญของบริษัท ทำให้เกิดเป็นประเด็นที่เป็นข้อถกเถียงกันเป็นอย่างมาก และวัตถุประสงค์บางข้อไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่จะประกอบกิจการค้า ทำให้เกิดความสับสนและเกิดความไม่ชัดเจนในการลงข้อมูลของผู้ที่จะประกอบธุรกิจการค้า

^{๑๘} พูนพงษ์ นัยนาภากรณ์, “การยกระดับการให้บริการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน – บริษัททางอิเล็กทรอนิกส์” (รายงานการศึกษาส่วนบุคคล, การฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ ๕ สถาบันการต่างประเทศ เทเวศร์วชิราภรณ์ กระทรวงการต่างประเทศ, ๒๕๕๖), ๒๑.

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ เอกเทศสัญญา ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วน และบริษัท และระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดให้ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะจัดตั้งบริษัทต้องมีการจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิซึ่งถือเป็นตราสารจัดตั้งนิติบุคคลชนิดหนึ่ง และหนังสือบริคณห์สนธิดังกล่าวต้องมีรายการประกอบด้วยชื่อบริษัท ที่ตั้ง วัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจ ทุนจดทะเบียน ชื่อและที่อยู่ของผู้เริ่มก่อการผู้จดทะเบียน และระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประกอบการขอจดทะเบียนบริษัท แต่อย่างไรก็ตามแม้หนังสือบริคณห์สนธิได้มีการรวบรวมวัตถุประสงค์แยกตามการประกอบกิจการต่าง ๆ ไว้แล้ว เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการที่จะมาขอจดทะเบียนบริษัทให้ใช้แบบฟอร์มดังกล่าวยื่นจดทะเบียนบริษัทได้แล้วก็ตาม แต่แบบฟอร์มดังกล่าวมีปัญหาในการดำเนินการหลายประการ เช่น การกำหนดรายละเอียดของการดำเนินกิจการจำนวนมาก จึงทำให้ผู้ประกอบการที่ขอจดทะเบียนไม่สามารถประกอบธุรกิจครบทุกประเภทตามที่กำหนดไว้ได้ หรือการกำหนดรายละเอียดของประเภทกิจการที่ยังไม่ครอบคลุมธุรกิจในรูปแบบใหม่โดยมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้สร้างนวัตกรรมของสินค้าและบริการที่ไม่สามารถระบุรายละเอียดให้ครบถ้วนได้ ดังนั้น จากการศึกษาจึงได้มีข้อสังเกต ดังนี้

๑.๑) กรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียน โดยจัดทำรายการธุรกิจ (Shopping List) ลงในแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่จะมาขอจดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าให้เกิดความชัดเจนมากที่สุด

๑.๒) กรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใหม่ โดยต้องมีอัตราไม่น้อยกว่าเดิมเพื่อไม่ให้อัตราสูญเสียมูลค่า และจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมกับสถานการณ์เพื่อสร้างมาตรฐานให้กับผู้ประกอบการ และเป็นการส่งเสริมผู้ประกอบการให้มีมาตรฐาน

๑.๓) หน่วยงานภาครัฐควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันให้ทั่วถึง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อลดข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูล

๔.๒.๒ เสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ต่อคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา

ที่ประชุมคณะกรรมการได้พิจารณารายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์ และเห็นควรให้ปรับแก้ไขรายงานในประเด็นการคิดอัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท โดยเสนอให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการคิดค่าธรรมเนียมกับต่างประเทศเพื่อนำมาปรับใช้กับการคิดค่าธรรมเนียมการยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศไทยเพื่อสร้างแรงจูงใจและคุ้มครองผู้ประกอบการรายย่อยให้เกิดความเป็นธรรม และไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำกัน

ผู้ขอรับการประเมิน ได้ปรับแก้ไขรายงานตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญาให้ถูกต้องสมบูรณ์ และเสร็จตามเวลาที่กำหนด

มติที่ประชุม ที่ประชุมมีมติเห็นชอบรายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์ และเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ ประธานคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา ได้ทำหนังสือกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎร เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการต่อไป ซึ่งผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการจัดส่งรายงานฉบับดังกล่าวให้สำนักประชุม เพื่อบรรจุในระเบียบวาระการประชุมในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

๔.๒.๓ การแก้ไขปรับปรุงรายงานของคณะกรรมการตามข้อสังเกต และข้อเสนอแนะของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณารายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิของคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา โดยมีสมาชิกสภาผู้แทน-ราษฎรได้แสดงความคิดเห็นต่อรายงานจำนวน ๔ คน มีประเด็นที่สำคัญในเรื่องต่าง ๆ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๔.๒.๓.๑ พลตำรวจตรี สุพิศาล ภักดีนฤนาถ สมาชิกแบบบัญชีรายชื่อ พรรคก้าวไกล ได้อภิปรายดังนี้ เรื่องการปรับปรุงแบบฟอร์ม (Form) การจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เป็นสิ่งที่เกิดและเป็นประเด็นปัญหาที่บรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาตลอดสมัยที่เข้ามา แล้วก็有一部分ที่เป็นปัญหา โดยเฉพาะในประเด็นของการเข้าถึงหุ้นในบริษัทที่จดทะเบียน โดยบรรดาท่านสมาชิก หรือว่าที่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอนาคต หรือที่ผ่านมาก็ตาม ได้เกิดประสบปัญหาดังกล่าวจากผลพวงของการปรากฏธุรกรรมที่เรียกว่า สื่อสารมวลชน หนังสือพิมพ์ ในการจดทะเบียนสนธิอย่างนี้มาระยะเวลาหนึ่ง แต่ต้นเหตุคือเกิดจากกฎหมาย กฎหมายระบุคุณสมบัติจึงทำให้หนังสือบริคณห์สนธิเป็นเหมือนมีดดาบหรือเข็มอาบายที่ฉีดยาเข้ามาแล้วทำให้ผู้ที่มิชื่อปรากฏจะต้องหมดคุณสมบัติซึ่งเป็นส่วนสำคัญอันหนึ่งที่ทำให้ขาดคนดีเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎรโดยมิได้มีเจตนา เช่น คดีความอาญาอื่นเป็นเพียงแต่ผู้ที่ออกกฎหมายนั้นตั้งต้นที่จะให้เอาคุณสมบัตินี้มาเป็นคุณสมบัติที่ขัดเป็นข้อห้าม ทำให้กลายเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดคนที่ควรจะได้อยู่ในสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้เข้ามา คนที่มีสิทธิควรจะได้ก็ไม่ได้มีสิทธิ อย่างไรก็ตามเห็นว่า ๑. การแก้หนังสือบริคณห์สนธินี้ถือเป็นนิมิตหมายที่ดี แต่ถามว่าแก้แล้วใช้หลักสากลอย่างไรเป็นช้อปปิ้งลิสต์ (Shopping List) ตามที่คณะกรรมการเสนอมานั้นเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ผู้ที่ประกอบธุรกิจนั้นสามารถที่จะเลือกหาเป็นแบบฟอร์ม (Form) ที่ควรจะทำได้ ดังนั้น ตนจึงเห็นด้วยและถือเป็นสิ่งหนึ่งที่จะต้องระมัดระวังในช่วงระยะเวลานี้ หรือการเลือกตั้งครั้งต่อไปคิดว่าอาจมีเหตุการณ์ดังกล่าวปรากฏขึ้นอีกซึ่งผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน คือ ว่าที่ผู้สมัครต้องเช็ค (Check) ในลิสต์ (List) ของตัวเองที่ทำธุรกิจหรือธุรกรรมในการมีชื่อเป็นผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นหัวใจสำคัญ ประเด็นคือ ต้นเหตุมีอาจจะเกิดขึ้นได้จากประเด็นของ Shopping List แต่เกิดจากความสมัครใจของว่าที่ผู้สมัครมาสมัครแต่ไม่รู้ เพราะเป็นเรื่องของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่กำหนดบทบัญญัติ ซึ่งวิธีการแก้ไขเรื่องการจดทะเบียนนั้นเห็นด้วยกับรายงานของคณะกรรมการที่ได้ศึกษาทุกประการ แต่สิ่งที่สำคัญคือ ในเรื่องการแก้ไขปัญหา

คือ เมื่อเริ่มจดทะเบียน ผู้ที่จดทะเบียนควรจะเป็น Shopping List อย่างที่กล่าวไว้แล้ว และ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรจะออกคำเตือนว่าการจดทะเบียนอาจจะกระทบสิทธิในการสมัคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรืออย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องเตือนไว้ในเอกสาร ในแบบฟอร์ม (Form) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกคนได้ตระหนักในเรื่องนี้ และสิ่งสำคัญ คือ เรื่องการใช้ เอกสารแบบฟอร์ม (Form) ต่าง ๆ ปัจจุบันได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทาง อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีเรื่องเอกสารแบบฟอร์มเรื่องนี้อยู่ด้วย ดังนั้น หน่วยงานของทางราชการควรมีการ ปรับรูปแบบของการออกคำร้อง คำขออนุญาต ซึ่งเรื่องแบบฟอร์ม (Form) นี้ ประเด็นแรกที่ควรคำนึง คือ จะต้องเป็นเอกสารที่เข้าใจง่ายและปรากฏชัดเจนที่จะเตือนภัยในเหตุอื่น ๆ ได้ ประการที่ ๒ คือ สามารถแก้ไขหรือเพิ่ม หรือตัดออกได้อย่างรวดเร็ว โดยเสียค่าธรรมเนียมผ่านระบบทาง อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งอาจจะมีพระราชบัญญัติอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในอนาคต และขอให้ว่าที่ผู้สมัคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอนาคตควรเช็คลิสต์ (Check List) อย่างรอบคอบและฝากให้กรมพัฒนา ธุรกิจการค้าเปิดเว็บไซต์ (Website) ให้เช็ค (Check) ข้อมูลได้ทันที เช่น สามารถกรอกชื่อและปรากฏว่า มีบริษัทรหัสอยู่ที่ใดบ้าง เพื่อจะได้ไม่เกิดความสับสนและลดข้อผิดพลาด

๔.๒.๓.๒ นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย พรรคเพื่อไทย ได้อภิปรายดังนี้ ตนเห็นด้วยกับรายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง แนวทาง การปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ กล่าวคือ ควรเสนอให้มีการยกเลิก แบบฟอร์ม (Form) มาตรฐานของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่มีไว้ ให้ผู้ที่ประสงค์จะจัดตั้งบริษัทเลือก กรอกแบบฟอร์ม ๕ ด้าน (ว. ๑ ถึง ว. ๕) และให้ใช้รูปแบบใหม่ที่เรียกว่า ซอปปิงลิสต์ (Shopping List) ตามรายงานผลการพิจารณาญาติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียน ในหนังสือบริคณห์สนธิซึ่งจะทำให้มีความสะดวกและง่ายขึ้น และเพื่อให้ผู้ประกอบการที่จะจัดตั้ง บริษัทสามารถเลือกได้ว่า อยากจะประกอบธุรกิจอะไรก็เลือกแล้วก็ติ๊กลงไป ตรงนี้ตนเห็นด้วยกับ กรรมาธิการ ส่วนประเด็นเรื่องข้อสังเกต และประเด็นที่เสนอเพิ่มเติมคือ คณะกรรมาธิการ การพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญาควรกำหนดประเด็นการศึกษาเรื่องการอำนวยความสะดวกให้กับ ผู้ประกอบการไว้ในรายงานฉบับดังกล่าวด้วย เนื่องจากที่ผ่านมาพบว่า กรณีขอคัดสำเนาหนังสือ จดทะเบียนการค้าเหล่านี้ต้องเดินทางไปคัดที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเท่านั้น ดังนั้น ผู้ประกอบการ ที่อยู่ต่างอำเภอบางจังหวัดจากอำเภอไปตัวจังหวัดมีระยะทางไกล ต้องตรงไปที่สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดเท่านั้น ซึ่งกรณีดังกล่าวถือว่าไม่ได้อำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการหรือประชาชน อย่างแท้จริง ดังนั้น ตนจึงเสนอให้มีการถ่ายโอนภารกิจในส่วนการจัดตั้งบริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด ในส่วนของการคัดสำเนาหรือทำธุรกรรมที่ไม่ต้องเดินทางไปถึงสำนักงานพาณิชย์จังหวัดสามารถ ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล เป็นผู้ดำเนินการแทน ซึ่งจะ เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนอย่างแท้จริง

๔.๒.๓.๓ นายจिरายู ห่วงทรัพย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร พรรคเพื่อไทย ได้อภิปรายดังนี้ ตนไม่เห็นด้วยที่จะให้มีการยกเลิกแบบวัตถุที่ประสงค์ทั้ง ๕ แบบ (ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันซึ่งประกอบด้วย แบบ ว.๑ คือ วัตถุที่ประสงค์ประกอบพาณิชย์กรรม แบบ ว.๒ คือ วัตถุที่ประสงค์ประกอบธุรกิจบริการ แบบ ว.๓ คือ วัตถุที่ประสงค์ประกอบอุตสาหกรรมและหัตถกรรม แบบ ว.๔ คือ วัตถุที่ประสงค์ประกอบเกษตรกรรม แบบ ว.๕ คือ วัตถุที่ประสงค์ประกอบธุรกิจ

สำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค) ในขณะที่แบบ ว.๑ วัตถุประสงค์ประกอบพาณิชย์กรรม ในข้อ (๑๗) ประกอบกิจการค้า กระดาษ เครื่องเขียน แบบเรียน แบบพิมพ์หนังสือ อุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์การถ่ายภาพและภาพยนตร์ เครื่องคำนวณ เครื่องพิมพ์ อุปกรณ์การพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ ตู้เก็บเอกสาร เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องมือสื่อสาร คอมพิวเตอร์ รวมทั้งอุปกรณ์และอะไหล่ของสินค้าซึ่งแบบฟอร์มดังกล่าวนี้ได้ใช้มาตั้งแต่สมัยอดีต แต่จากกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนมากถูกร้องว่าขาดคุณสมบัติเพราะถือหุ้นสื่อ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์ หรือสื่อมวลชนใด ๆ” ดังนั้น ผู้ที่ประสงค์จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ควรมี การตรวจสอบคุณสมบัติตนเองเบื้องต้นว่าเป็นเจ้าของหรือถือหุ้นสื่อในกิจการหนังสือพิมพ์หรือ สื่อมวลชนใด ๆ หรือไม่ อย่างไร ด้วยเหตุนี้ จึงไม่มีความจำเป็นที่จะยกเลิกแบบวัตถุประสงค์ ทั้ง ๕ แบบ ตามที่กล่าวข้างต้น ทั้งนี้ หากผู้ประกอบการไม่สามารถไปยื่นขอจดทะเบียนการค้าได้ด้วย ตนเอง และมีการว่าจ้างบริษัทนายหน้า เช่น สำนักงานการจัดทำบัญชี หรือสำนักงานทนายความ ให้ไปดำเนินการแทนและควรกำกับให้บริษัทนายหน้าดังกล่าวตรวจสอบเอกสารอย่างละเอียดเพื่อตรวจ เชครธุรกิจที่ดำเนินการจริงให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่จะกรอกในแบบฟอร์ม

๔.๒.๓.๔ นายกษิต์เดช ชูติมันต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร พรรคพลังประชารัฐ ได้อภิปรายดังนี้ รายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์ม (Form) การจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิมีสมาชิกจำนวนหนึ่งสงสัยว่า การปรับปรุงแบบฟอร์ม (Form) การจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ต้นเหตุหน้าจะเป็นเรื่องของการได้เปรียบเสียเปรียบกัน หรือวัตถุประสงค์ของผู้ประกอบการในการจดทะเบียนบริคณห์สนธิหรือ ว่าในส่วนของหน่วยงานราชการในการรับจดทะเบียนบริคณห์สนธิแล้วเกิดเหตุว่าทั้ง ๒ ฝ่ายมีเหตุให้ ได้เปรียบเสียเปรียบซึ่งกันและกันจึงเป็นที่มาของการแก้ไขแบบฟอร์ม (Form) แต่จากการอ่านและ พิจารณารายงานอย่างละเอียดแล้วพบว่า เรื่อง การปรับปรุงแบบฟอร์ม (Form) การจดทะเบียนใน หนังสือบริคณห์สนธินี้ต้นเหตุหน้าจะเกิดจากผู้ร้อง ไม่ได้เป็นต้นเหตุของเนื้อหาของผู้ประกอบการที่ไป จดทะเบียนนิติบุคคลเป็นบริษัท จำกัด หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด แต่เป็นประเด็นทางการเมือง อย่างไรก็ตามได้อภิปรายว่า โดยภาพรวมของรายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง การปรับปรุง แบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิเป็นสิ่งที่ดี และมีความเชื่อมั่นว่าในการปรับปรุง แบบฟอร์ม (Form) ครั้งนี้จะทำให้ผู้ที่ขอประกอบการสะดวกยิ่งขึ้น และหน่วยงานของรัฐก็สะดวก ยิ่งขึ้นในการสนับสนุนให้เกิดการประกอบการจดทะเบียนการทำนิติกรรมบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วน จำกัด

โดยผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาารายงาน ตามมติ ของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้เกิดความครบถ้วนและสมบูรณ์

ทั้งนี้ ที่ประชุมได้มีมติส่งรายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการต่อ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป (รายละเอียดปรากฏตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๔๑๗๒ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔)

๔.๒.๔ การดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๑๑๒๒๐ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เรื่อง ผลการพิจารณารายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ของคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา แจ้งว่า กระทรวงพาณิชย์โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้พิจารณาและดำเนินการตามรายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ของคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

๔.๒.๔.๑ การจัดทำแบบฟอร์มวัตถุประสงค์สำเร็จรูปในการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิของกระทรวงพาณิชย์ โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จำนวน ๕ แบบ โดยแบ่งเป็น ประเภทธุรกิจพาณิชย์กรรม ธุรกิจบริการ ธุรกิจอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ธุรกิจเกษตรกรรม และ ธุรกิจสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคนั้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการที่ขอจดทะเบียนในการระบูกิจการที่ ประสงค์จะดำเนินการสามารถเลือกใช้แบบใดแบบหนึ่งที่มีรายละเอียดวัตถุประสงค์ตรงกับกิจการของนิติบุคคลได้ทันที ทำให้กระบวนการเตรียมเอกสารและการจดทะเบียนดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ในกรณีที่ไม่ประสงค์จะใช้แบบฟอร์มสำเร็จรูปหรือประสงค์จะเพิ่มเติมกิจการจากแบบฟอร์มดังกล่าว ก็สามารถจัดพิมพ์รายละเอียดที่ต้องการได้เองในแบบ ว. (แบบเปล่า)

๔.๒.๔.๒ ปัจจุบันกระทรวงพาณิชย์ โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้าส่งเสริมสนับสนุน เพื่อจะผลักดันให้มีการใช้ระบบการจดทะเบียนนิติบุคคลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (e - Registration) ให้เพิ่มมากขึ้นกว่าการจดทะเบียนปกติ (Walk - in) กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงอยู่ระหว่างการพัฒนาาระบบจดทะเบียนนิติบุคคลและปรับปรุงรูปแบบวิธีการจดทะเบียนให้มีความสะดวก และได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับความต้องการของนิติบุคคลมากขึ้น รวมถึงดำเนินการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนทั้งหมด โดยจะนำผลการศึกษาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการมาปรับปรุงการกำหนดวัตถุประสงค์ในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่อให้ผู้ประกอบการเลือกใช้รายการธุรกิจ (Shopping List) หรือกำหนดขึ้นเองได้เท่าที่จะประกอบธุรกิจจริง การพัฒนาดังกล่าวจะเปลี่ยนแปลงวิธีการจดทะเบียนทั้งหมดที่กรอกแบบฟอร์มในรูปแบบกระดาษเป็นการให้ผู้ประกอบการกรอกข้อมูลจดทะเบียนเข้าระบบออนไลน์ (e - Form) จึงต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความคุ้นเคยกับแบบฟอร์มเดิมที่ใช้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ทั้งนี้ ในระหว่างที่การพัฒนาาระบบจดทะเบียนนิติบุคคลดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จได้ปรับปรุงตัวอย่างการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิและคำอธิบายหลักเกณฑ์การกำหนดวัตถุประสงค์ในเว็บไซต์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (www.dbd.go.th) เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้ประกอบการในการระบุวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการให้ชัดเจนเท่าที่จะดำเนินการจริง

๔.๒.๔.๓ การลดใช้กระดาษทำนิติกรรมต่าง ๆ ให้น้อยลง (Paperless) ปัจจุบันกระทรวงพาณิชย์ โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้มีการดำเนินการดังนี้

๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการดำเนินการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ด้านการจดทะเบียนนิติบุคคล (e - Registration) การยื่นงบการเงิน (e - Filing) การขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยบัญชี (e - Permit) งานผู้ทำบัญชี (e - Accountant) งานรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี (e - AccFirm) เป็นต้น

๒) ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภาครัฐจำนวนกว่า ๑๕๐ หน่วยงานใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงข้อมูลหนังสือรับรองนิติบุคคล เพื่อตรวจสอบข้อมูลทางทะเบียนที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รับความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่ายในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ

นอกจากนี้ บุคคลทั่วไปสามารถเลือกขอหนังสือรับรองนิติบุคคลในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e - Service ได้ด้วย รวมทั้งสามารถตรวจสอบข้อมูลนิติบุคคลได้ทางเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (www.dbd.go.th) เมฆคลังข้อมูลธุรกิจ (Data Warehouse) และทางโปรแกรม DBD e - Service (Application DBD Service) ได้ตลอดเวลาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

๔.๒.๔.๔ หนังสือรับรองที่นายทะเบียนออกให้ตามระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นหนังสือที่รับรองความถูกต้องของข้อความทางทะเบียนที่นิติบุคคลได้ยื่นจดทะเบียน ณ วันที่ออกหนังสือเท่านั้น กรมพัฒนาธุรกิจการค้ามิได้มีข้อบังคับหรือกฎกระทรวงกำหนดอายุของหนังสือรับรองไว้แต่อย่างใด การกำหนดอายุของหนังสือรับรองไว้ไม่เกิน ๙๐ วัน หรือ ๑๘๐ วัน เป็นการกำหนดขององค์กรหรือหน่วยงานอื่นเพื่อประกอบการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ หรือแนวปฏิบัติของแต่ละหน่วยงาน ทั้งนี้ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ประชาสัมพันธ์การให้บริการหนังสือรับรองนิติบุคคลผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (DBD e - Service) พร้อมจัดทำคำชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการรับรองข้อมูลในหนังสือรับรองนิติบุคคลให้แก่ประชาชน เนื่องจากนิติบุคคลสามารถจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียนได้ตลอดเวลา จึงเน้นย้ำให้หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่ประสงค์ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทางทะเบียน ให้ความสำคัญกับการแจ้งข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและยื่นหนังสือรับรองฉบับปัจจุบัน มากกว่าการกำหนดอายุของหนังสือรับรอง

๔.๒.๔.๕ การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม จะต้องพิจารณาถึงปัจจัยในหลาย ๆ ด้าน ทั้งความจำเป็นในการจัดเก็บ ต้นทุนในการดำเนินการ รวมถึงจะต้องไม่เป็นการสร้างภาระให้กับประชาชน ซึ่งเดิมเคยจัดเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนนิติบุคคลแต่ละกรณีแตกต่างกัน เช่น จัดตั้งห้างหุ้นส่วนบริษัท เปลี่ยนแปลงรายการจดทะเบียน เลิก เสร็จการชำระบัญชี รวมทั้งทุนที่จดทะเบียน และตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ กระทรวงพาณิชย์ได้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ส่วนหนึ่งมีการปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รูปแบบ วิธีการ ตลอดจนต้นทุนค่าใช้จ่ายของภาครัฐ โดยลดอัตราค่าธรรมเนียมลง ดังนี้

๑) กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ลดอัตราค่าธรรมเนียม และยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนการขอตรวจเอกสาร การขอสำเนาเอกสารพร้อมคำรับรอง และค่าธรรมเนียมอื่นเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยได้ปรับลดค่าธรรมเนียม

จากที่คิดตามจำนวนทุนจดทะเบียน หรือคิดค่าธรรมเนียมทุกรายการที่จดทะเบียน เป็นคิดแบบอัตราคงที่ (Flat Rate) ในแต่ละครั้งที่จดทะเบียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงต้นทุนของการให้บริการรับจดทะเบียน ส่งผลให้เกิดการเริ่มต้นธุรกิจที่ง่ายขึ้นและเกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

๒) กฎกระทรวงลดอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับห้างหุ้นส่วนและบริษัท จำกัด ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ลดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน และบริษัทจำกัด ที่มีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจเฉพาะกิจใน ๕ จังหวัด ชายแดนภาคใต้ลงร้อยละ ๕๐

๓) กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ลดอัตราค่าธรรมเนียม และยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน การขอตรวจเอกสาร การขอสำเนาเอกสารพร้อมคำร้อง และ ค่าธรรมเนียมอื่นเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยได้ลดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ (e - Registration) ลงอีกร้อยละ ๕๐

ทั้งนี้ การสนับสนุนภารกิจของคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา มีรายละเอียด ขั้นตอนการดำเนินการดังแผนภาพที่ ๕

คณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา แต่งตั้งคณะกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีอำนาจหน้าที่ ๑) พิจารณาศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนวิเคราะห์ข้อมูลข้อเท็จจริงเพื่อจัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาทุกประเภท การนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และการป้องกันและการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการประดิษฐ์ หรือการค้นคิดให้เกิดความรู้ใหม่อันเป็นการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยให้ยั่งยืนในระยะยาวต่อไป และ ๒) พิจารณาขอเอกสารและเชิญหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

คณะกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ประชุมหารือกำหนดแนวทาง เพื่อประมวลและจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาปฏิบัติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ฝ่ายเลขานุการ ดำเนินการ ดังนี้

๑. การวางแผนงานในการศึกษาวิเคราะห์ ศึกษาประวัติ ความเป็นมา รูปแบบ และสาระสำคัญของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ
๒. การรวบรวมข้อมูล และประมวลผลการพิจารณาจากเอกสาร
๓. การวิเคราะห์ข้อเท็จจริงกับข้อกฎหมาย วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวลผล สรุปและจัดทำข้อเสนอแนะ
๔. จัดทำเอกสารวิชาการประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ
๕. จัดทำ (ร่าง) รายงานผลการพิจารณาศึกษาปฏิบัติ เรื่อง การปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ

คณะกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา มีมติเห็นชอบร่างรายงาน และประธานคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญามีหนังสือกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเสนอรายงาน

ฝ่ายเลขานุการสรุปประเด็นตามมติของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรและปรับปรุงรายงาน เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา และติดตามความคืบหน้าในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมมีมติให้ส่งรายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

แผนภาพที่ ๕ การสนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา

บทที่ ๕

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิของคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มีวัตถุประสงค์การศึกษา คือ ๑) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ๒) เพื่อจัดทำเอกสารวิชาการ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ของการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Study) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยหลักการศึกษาระบบเอกสารเพื่ออธิบายรายละเอียด เนื้อหา และสาระสำคัญในการสนับสนุนงานด้านวิชาการและกฎหมายโดยใช้เทคนิคการรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายวิธีการ และขั้นตอนในการวิเคราะห์เพื่อจัดทำเอกสารวิชาการประกอบการพิจารณาการศึกษาของคณะอนุกรรมการเพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย การสังเคราะห์ข้อมูลที่สามารถกระทำได้ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การวิเคราะห์เนื้อหา และการวิจัยเอกสาร โดยแต่ละวิธีดำเนินการตามที่กำหนดในวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยใช้หลักในการคิดวิเคราะห์ประมวลผล วิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่อแสวงหาคำตอบในส่วนของ การปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนงานด้านวิชาการและกฎหมายในการพิจารณาศึกษาผู้คดี มีรายละเอียด ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการศึกษา

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการศึกษา

การศึกษา เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิของคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

๕.๑.๑ ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ

ผลการศึกษาพบว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ เอกเทศสัญญา ลักษณะ ๒๒ เรื่องวัตถุที่ประสงค์ในการประกอบธุรกิจนั้น กฎหมายไม่ได้กำหนดว่าจะต้องประกอบด้วยรายละเอียดใดบ้าง ให้ขึ้นอยู่กับนิติบุคคลได้ระบุรายละเอียดที่ประกอบธุรกิจนั้น แต่เนื่องจากตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นต้นมา กรมพัฒนาธุรกิจการค้าพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่มาขอจดทะเบียนไม่มั่นใจว่าจะกรอกรายละเอียดอย่างไร กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงเห็นว่า เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการดังกล่าว จึงได้ทำแบบวัตถุประสงค์ขึ้นมา ๕ แบบ ดังนี้

๕.๑.๑.๑ แบบ ว.๑ คือ วัตถุประสงค์ประกอบพาณิชย์กรรม

๕.๑.๑.๒ แบบ ว.๒ คือ วัตถุประสงค์ประกอบธุรกิจบริการ

๕.๑.๑.๓ แบบ ว.๓ คือ วัตถุประสงค์ประกอบอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

๕.๑.๑.๔ แบบ ว.๔ คือ วัตถุประสงค์ประกอบเกษตรกรรม

๕.๑.๑.๕ แบบ ว.๕ คือ วัตถุประสงค์ประกอบธุรกิจสำนักงานปฏิบัติการ
ภูมิภาค

ซึ่งแบบวัตถุประสงค์ทั้ง ๕ แบบนี้ มีการระบุวัตถุประสงค์ไว้แบบกว้าง ๆ เช่น ในเอกสารการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิในส่วนของ “แบบ ว.๑” เป็นเอกสารเกี่ยวกับ “รายละเอียดวัตถุประสงค์ประกอบพาณิชย์กรรม” คือ การประกอบกิจการเชิงพาณิชย์ทั่ว ๆ ไป ที่เขียนวัตถุประสงค์รวม ๆ จำนวน ๒๒ ข้อ เพื่อให้ผู้จดทะเบียนใช้เป็นแบบในการขอจัดตั้งบริษัท เช่น ในข้อ ๑ ประกอบกิจการ ซื้อ จัดหา รับ เช่า เช่าซื้อ ถือกรรมสิทธิ์ ครอบครอง ปรับปรุง ใช้ และ จัดการโดยประกอบการอื่น ซึ่งทรัพย์สินใด ๆ ตลอดจนดอกผลของทรัพย์สินนั้น และในข้อที่ ๑๗ จะเป็นการประกอบกิจการค้า กระจาย เครื่องเขียน แบบเรียน อุปกรณ์การพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าในแบบฟอร์มทั้ง ๒๒ ข้อ นั้น มีการเขียนวัตถุประสงค์ไว้ครอบคลุม กิจการที่หลากหลายทำให้ผู้ที่ไปจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทส่วนใหญ่ได้เลือกวัตถุประสงค์ไว้หลายข้อ เนื่องจากคิดว่าอาจมีการเปลี่ยนแปลงแผนการทำธุรกิจ และถ้ามีการเลือกวัตถุประสงค์ในข้อ ๑๗ ทำให้อาจเกิดเป็นเงื่อนไขและปัญหาในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะ ดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ” ... และในพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ ก็ได้ บัญญัติไว้ในลักษณะเช่นเดียวกัน ดังนั้น หนังสือบริคณห์สนธิที่มีวัตถุประสงค์การประกอบกิจการแบบ กว้าง ๆ ตามแบบฟอร์มนั้นจึงเป็นปัญหากับผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๕.๑.๒. จัดทำเอกสารวิชาการ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียน ในหนังสือบริคณห์สนธิ ประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคของ การจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ

โดยผู้ขอรับการประเมินได้จัดทำเอกสารทางวิชาการ เรื่อง แนวทางการปรับปรุง แบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ โดยผู้ขอรับการประเมินได้ศึกษา วิเคราะห์ แนวทาง ในการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้ประกอบการที่จะมาขอจดทะเบียนบริษัท โดยแบบฟอร์มควรมีการกำหนดรายละเอียดของการ ดำเนินกิจการที่เหมาะสม สามารถประกอบธุรกิจได้ครบทุกประเภทตามที่กำหนดไว้ได้ หรือการ กำหนดรายละเอียดของประเภทกิจการที่ครอบคลุมธุรกิจในรูปแบบใหม่ที่มีการนำเทคโนโลยี ที่ทันสมัยมาใช้สร้างนวัตกรรมของสินค้าและบริการที่ระบุรายละเอียดไว้อย่างครบถ้วน โดยเริ่มตั้งแต่ การวางแผนงานในการศึกษาวิเคราะห์ ศึกษาประวัติ ความเป็นมา รูปแบบ และสาระสำคัญของ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือ บริคณห์สนธิ รวบรวมข้อมูลและประมวลผลการพิจารณาจากเอกสาร วิเคราะห์ข้อเท็จจริงกับ

ข้อกฎหมาย วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวลผล สรุป และจัดทำข้อเสนอแนะ โดยประธานคณะอนุกรรมการเห็นชอบตามเอกสารวิชาการดังกล่าว และได้มีดำริให้นำเข้าที่ประชุมคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา ซึ่งคณะอนุกรรมการได้ใช้เอกสารวิชาการในการประกอบการพิจารณา โดยที่ประชุมได้นำเอกสารวิชาการของผู้ขอรับการประเมินประกอบการพิจารณาในการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการ และยก่างรายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ตามรูปแบบการจัดทำรายงานซึ่งคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญาได้มีมติเห็นชอบแล้ว และมีมติส่งรายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ นำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการต่อไป

ทั้งนี้ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาและมีมติส่งรายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๕.๒ การอภิปรายผล

การศึกษา เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิของคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การศึกษา ๑) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ๒) เพื่อจัดทำเอกสารวิชาการ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Study) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยหลักการศึกษาศาสตร์เพื่ออธิบายรายละเอียด เนื้อหาและสาระสำคัญในการสนับสนุนงานด้านวิชาการและกฎหมายโดยใช้เทคนิคการรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายวิธีการ และขั้นตอนในการวิเคราะห์เพื่อจัดทำเอกสารวิชาการประกอบการพิจารณาการศึกษาของคณะอนุกรรมการเพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการ มีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

การศึกษา เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิของคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ จำเป็นต้องศึกษา ค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเท็จจริง และกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วนเพื่อให้สามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิของคณะอนุกรรมการตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ขอรับการประเมินได้นำกฎหมายองค์กรธุรกิจกับกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัด มาวิเคราะห์ เนื่องจากกฎหมายบริษัทบังคับให้การตั้งและเลิกบริษัทต้องจดทะเบียน ทำให้รัฐสามารถมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีอื่น ๆ จากบริษัท นอกจากนี้ ได้นำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะจัดตั้งบริษัทต้องมีการจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิซึ่งถือเป็นตราสารจัดตั้งนิติบุคคลชนิดหนึ่ง โดยหนังสือบริคณห์สนธิมีการระบุรายละเอียด ประกอบด้วย ชื่อบริษัท ที่ตั้ง วัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจทุนจดทะเบียน ชื่อและที่อยู่ของผู้เริ่มก่อการผู้จดทะเบียน และระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่า

ด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑ มาใช้วิเคราะห์ในการเสนอให้มีการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เนื่องจากประเด็นปัญหาแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทที่ใช้ในปัจจุบัน ซึ่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้มากเกินไป และวัตถุประสงค์บางข้อไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่จะประกอบกิจการค้า ทำให้เกิดความสับสนและเกิดความไม่ชัดเจนในการลงข้อมูลของผู้ที่จะประกอบธุรกิจการค้า ดังนั้น ผู้ขอรับการประเมินจึงได้นำกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องตามที่กล่าวข้างต้น มาช่วยในการวิเคราะห์แบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิเพื่อสนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการสิทธิการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยต้องใช้ความรู้ ความสามารถในการให้เหตุผลอย่างถูกต้องกับเทคนิคการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งมีความสำคัญต่อการวิเคราะห์ในประเด็นการจัดทำเอกสารวิชาการประกอบการพิจารณาศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้มีการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิเพื่อเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีแนวทางการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิให้เกิดความชัดเจน ลดความสับสนในการกรอกข้อมูลของผู้ที่จะมาขอจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ โดยกำหนดรายละเอียดของประเภทกิจการให้ครอบคลุมธุรกิจในรูปแบบใหม่ โดยมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้สร้างนวัตกรรมของสินค้าและบริการให้ครบถ้วน สมบูรณ์ เหมาะสมกับสถานการณ์ทางการค้าในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และเกิดความชัดเจนในการกรอกแบบฟอร์มให้มากที่สุดซึ่งเมื่อผู้ขอจดทะเบียนได้รับความพึงพอใจอันเนื่องจากการให้บริการที่สะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ จะก่อให้เกิดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดียิ่งขึ้นในการเริ่มต้นธุรกิจและช่วยส่งเสริมการค้าการลงทุนของประเทศไทย อีกทั้งเป็นการสนับสนุนและเป็นแรงผลักดันให้ผู้ประกอบการจัดตั้งธุรกิจภายในประเทศก่อให้เกิดการจ้างงาน การลงทุน เกิดประโยชน์ด้านการจัดเก็บภาษี ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจของไทยในภาพรวมให้ก้าวหน้านั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิของคณะกรรมการสิทธิการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ผู้ขอรับการประเมิน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๑.๑ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรนำผลการพิจารณาการศึกษาของคณะกรรมการเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนโดยจัดทำเป็นรายการธุรกิจ (Shopping List) ลงในแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่จะมาขอจดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าให้เกิดความชัดเจนมากที่สุด

๕.๓.๑.๒ การจัดทำรายงานผลการพิจารณาการศึกษายุติ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ของคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สภาผู้แทนราษฎร ควรนำไปเป็นแนวทางเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการ เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้าควรนำผลการพิจารณาการศึกษาของคณะกรรมการ

เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนโดยจัดทำรายการธุรกิจ (Shopping List) ลงในแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่มาขอจดทะเบียนประกอบธุรกิจการค้าให้เกิดความชัดเจนมากที่สุด

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ผู้วิเคราะห์จำเป็นต้องมีทักษะการคิดวิเคราะห์องค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น กฎหมาย ระเบียบ งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำเอกสารวิชาการเพื่อประกอบการพิจารณาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเอกสารดังกล่าวสามารถใช้อ้างอิงได้ในกรณีนำไปประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ และควรมีการศึกษาโดยใช้วิธีการศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประกอบด้วยการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Study) และการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) และควรพิจารณาศึกษาในหลายมิติ เช่น มิติทางเศรษฐศาสตร์ ได้แก่ โอกาสของไทยในสงครามการค้า มิติทางสังคม ได้แก่ การพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคมและผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น

ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลการศึกษาในเชิงลึก รอบด้าน และเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาของคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา และบุคคลในวงงานรัฐสภาต่อไป

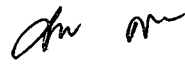
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๕.๓.๓.๑ ควรมีการเตรียมความพร้อมในด้านข้อมูลทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดทำตารางแหล่งข้อมูลการสืบค้น การสรุปข้อมูลทางวิชาการ เพิ่มองค์ความรู้เรื่องบริคณห์สนธิลงในฐานข้อมูลของคณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น เพื่อให้ทราบแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็ว หรือมีข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพทันท่วงที

๕.๓.๓.๒ ควรเพิ่มทักษะด้านการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดทำเอกสารวิชาการ เพื่อสนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการกำหนดหัวข้อการวิจัย การกำหนดคำถามการวิจัย การสร้างตัวแปรการวิจัย การกำหนดกรอบการวิจัย วิธีวิจัย รวมทั้งการวิเคราะห์และเขียนรายงานการวิจัย เพื่อการจัดทำข้อมูลทางวิชาการได้อย่างมีคุณภาพ และถูกต้องตามหลักวิชาการ

๕.๓.๓.๓ ควรติดตามประเด็นที่คณะกรรมการ กรรมการรายบุคคล ให้ความสนใจอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการใช้ข้อมูลทางวิชาการ ซึ่งหากคณะกรรมการ กรรมการประสงค์ให้สืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ สรุปผล และจัดทำเอกสารวิชาการ เพื่อนำไปสู่การตั้งคณะอนุกรรมการ วิทยากร นิติกร ผู้ปฏิบัติงานจะสามารถบริหารจัดการข้อมูล และทำการศึกษาวเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ได้สำเร็จทันท่วงทีภายในกรอบระยะเวลาที่จำกัด

ลงชื่อ ผู้ขอรับการประเมิน
 (นางสาวญาณ์กาญจน์ นุ้ยบุญแก้ว)
 ตำแหน่ง วิทยากรชำนาญการพิเศษ
 วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๘

ลงชื่อ ผู้บังคับบัญชากลุ่ม/กลุ่มงาน
 (นางสาวพัชรี สรวมประจำ)
 ตำแหน่ง ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการพาณิชย์
 และทรัพย์สินทางปัญญา
 วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๘

ลงชื่อ ผู้อำนวยการสำนัก
 (นางสาวปริยาภรณ์ แก้วโยน)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑
 วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๘

บรรณานุกรม

หนังสือ

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. ๑๑๑ ปี หุ้นส่วนบริษัทไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, ๒๕๕๕.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, มกราคม ๒๕๖๒.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐, ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก (๖ เมษายน ๒๕๖๐).

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. การจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย ปี ๒๕๕๒. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกบล็อก, ๒๕๕๓.

โสภณ รัตนกร. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์: หุ้นส่วนและบริษัท. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ, ๒๕๔๘.

วิทยานิพนธ์

ณัฐพัชร์ สกกุลเจียมใจ. “ผู้เริ่มก่อการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัด”. การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยอีสต์สมิธซีย์, ๒๕๖๐.

พูนพงษ์ นัยนาภากรณ์. “การยกระดับการให้บริการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน – บริษัททางอิเล็กทรอนิกส์”. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล, การฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ ๕ สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ, ๒๕๕๖.

เสถียรภาพ นาหลวง. “แนวทางการปฏิรูปกฎหมายบริษัทเอกชนจำกัดเพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นประเทศเศรษฐกิจพัฒนา”. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๙.

ราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๖๘ ก (๑๒ กันยายน ๒๕๖๑): ๕๘.

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๖๕, ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๙ ตอนที่ ๖๙ ก (๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕): ๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๔/๒๕๖๒, *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ ๑๓๖ ตอนที่ ๑๓๖ ก (๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒).

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๒๐/๒๕๖๓, *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ ๑๓๗ ตอนที่ ๙๗ ก (๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓).

เอกสารประกอบการบรรยาย

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. “เอกสารประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์” (การประชุมพิจารณาศึกษาศึกษาญัตติเรื่อง การปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือบริคณห์สนธิ ครั้งที่ ๒๓ วันอังคารที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ (สผ.) ๓๑๔ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา).

ข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

KMCP ACCOUNTING. “หนังสือบริคณห์สนธิ สำคัญยังไงต่อการจดทะเบียนบริษัท” เว็บไซต์. สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ จาก <https://www.kmcpaccounting.com/>.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. “ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท” เว็บไซต์. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๘ จาก <https://www.dbd.go.th/data-storage/attachment/08ddad103b31082ad6b329e9a9.pdf>.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. “ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท พ.ศ. ๒๕๖๑”. สืบค้นเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๖ จาก https://www.dbd.go.th/download/article/article_20210427153630.pdf.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. “ระเบียบสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางว่าด้วยการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัท (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๓”. สืบค้นเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๖ จาก https://www.dbd.go.th/download/article/article_20201225165341.pdf.

มติชนออนไลน์. “ออส. ชี้ขาดไม่ฟ้อง ธนาธร ถือหุ้นสื่อวิ-ลัก กรณี กกด. ฟ้อง หลังศาล รธน. วินิจฉัยขาดคุณสมบัติ ส.ส.” เว็บไซต์. สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ จาก https://www.matichon.co.th/news-monitor/news_3701941.

บรรณานุกรม (ต่อ)

รายงานและเอกสารสภาผู้แทนราษฎร

คณะอนุกรรมการทรัพย์สินทางปัญญาและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในคณะกรรมการการพาณิชย์ และทรัพย์สินทางปัญญา สภาผู้แทนราษฎร. เรื่อง การปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือปริคม์สนธิ. ครั้งที่ ๒๓. วันอังคารที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔. สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่สอง, ๒๕๖๔. บันทึกการประชุม.

สำนักการประชุม. ญัตติเพื่อพิจารณาศึกษาการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือปริคม์สนธิ, สมัยประชุมสามัญประจำปี ครั้งที่สอง เป็นพิเศษ ๒๕๖๔. หนังสือราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๑๕๐ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔.

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. “ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎร ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการปรับปรุงแบบฟอร์มการจดทะเบียนในหนังสือปริคม์สนธิ”. เอกสารประกอบการพิจารณา อ.พ.๗/๒๕๖๔ สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่สอง, สภาผู้แทนราษฎร, มกราคม ๒๕๖๔.

แบบขอรับการประเมิน

ข้อมูลส่วนบุคคล			
๑. ชื่อผู้ขอรับการประเมิน นางสาวญาณกัญญา น้อยบุญแก้ว วุฒิการศึกษา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต การจัดการทั่วไป			
๒. ปัจจุบันดำรงตำแหน่งประเภท วิชาการ ตำแหน่ง วิทยากร ระดับชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่ ๑๘๒๔ กลุ่มงาน คณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สำนัก กรรมการ ๑ สังกัด สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร			
๓. ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง วิทยากร ระดับเชี่ยวชาญ ตำแหน่งเลขที่ ๑๘๒๔ กลุ่มงาน คณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สำนัก กรรมการ ๑ สังกัด สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร			
๔. ประวัติการศึกษา			
<u>คุณวุฒิและวิชาเอก</u>	<u>ปีที่สำเร็จการศึกษา</u>	<u>สถาบัน</u>	
(ปริญญา/ประกาศนียบัตร)			
เศรษฐศาสตร์บัณฑิต	พ.ศ. ๒๕๔๑	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการทั่วไป)	พ.ศ. ๒๕๕๐	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	
๕. ประวัติการรับราชการ (จากเริ่มรับราชการจนถึงปัจจุบัน แสดงเฉพาะที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งในระดับสูงขึ้นแต่ละระดับ และการเปลี่ยนแปลงในการดำรงตำแหน่งในประเภทและ สายงานต่างๆ)			
<u>วัน เดือน ปี</u>	<u>ตำแหน่ง</u>	<u>อัตราเงินเดือน</u>	<u>สังกัด</u>
๑ ต.ค. ถึง ๑๘ พ.ย. ๕๑	วิทยากร ๔	๙,๗๐๐	กลุ่มงานคณะกรรมการ การพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สำนักกรรมการ ๑
๑๙ พ.ย. ๕๑ ถึง ๓๐ ก.ย. ๕๓	วิทยากร ๔	๙,๗๐๐	กลุ่มงานคณะกรรมการ การพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สำนักกรรมการ ๑
๑ ต.ค. ๕๓ ถึง ๘ ต.ค. ๕๔	วิทยากร ๕	๑๑,๐๖๐	กลุ่มงานคณะกรรมการ การพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สำนักกรรมการ ๑

ข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

<u>วัน เดือน ปี</u>	<u>ตำแหน่ง</u>	<u>อัตราเงินเดือน</u>	<u>สังกัด</u>
๙ มิ.ย. ๕๔ ถึง ๑๘ มี.ค. ๕๖	วิทยากร ปฏิบัติการ	๑๑,๙๖๐	กลุ่มงานคณะกรรมการ การพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สำนักกรรมการ ๑
๑๙ มี.ค. ๕๖ ถึง ๕ ส.ค. ๖๑	วิทยากร ชำนาญการ	๒๗,๗๒๐	กลุ่มงานคณะกรรมการ การพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สำนักกรรมการ ๑
๖ ส.ค. ๖๑ ถึงปัจจุบัน	วิทยากร ชำนาญการ พิเศษ	๓๕,๐๑๐	กลุ่มงานคณะกรรมการ การพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา สำนักกรรมการ ๑

๖. ประวัติการฝึกอบรมและดูงาน

<u>ปี</u>	<u>หลักสูตร</u>	<u>สถาบัน</u>	<u>ระยะเวลา</u>
๒๕๕๖	โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การถ่ายทอดทิศทางการแผนยุทธศาสตร์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐	สำนักพัฒนา บุคลากร	๓๐ - ๓๑ มี.ค. ๕๖
๒๕๕๖	โครงการรักษาสภาพ รุ่นที่ ๑ หลักสูตร “ห่างไกลโรคภัยวันทำงาน และการนวด คอ บ่า ไหล่ เพื่อผ่อนคลาย”	สำนักพัฒนา บุคลากร	๒๗ ธ.ค. ๕๖
๒๕๕๗	โครงการฝึกอบรมการพัฒนาข้าราชการ รัฐสภาในตำแหน่งวิทยากรให้เป็น นักวิชาการนิติบัญญัติ	มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ สำนักเสริมศึกษา และบริการสังคม	๒๔ ธ.ค. ๕๗ - ๒๕ มิ.ย. ๕๘
๒๕๖๐	บรรยายธรรมเนื่องในวันมาฆบูชา	สำนักพัฒนา บุคลากร	๓ ก.พ. ๖๐
๒๕๖๐	อบรมหลักสูตร HRD e-Learning ๒๕๖๐ - วิชาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)	สถาบันพัฒนา ข้าราชการ พลเรือน	๗ มิ.ย. ๖๐

ข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)			
ปี	หลักสูตร	สถาบัน	ระยะเวลา
๒๕๖๑	โครงการสัมมนา เรื่อง พระราชบัญญัติ การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ทางรอดหรือกั๊ก	มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	๗ พ.ค. ๖๑
๒๕๖๑	โครงการพัฒนาและยกระดับขีด ความสามารถในการปฏิบัติงานสนับสนุน กระบวนการนิติบัญญัติ สัมมนาเชิง ปฏิบัติการ เรื่อง บทบาทของ คณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย โครงการพัฒนา บุคลากรและเพิ่มประสิทธิภาพ สำนักกรรมการ ๑, ๒, ๓ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	สำนักกรรมการ ๑, ๒, ๓	๑๑ - ๑๒ ม.ค. ๖๑
๒๕๖๑	การสัมมนาเรื่อง การเตรียมความพร้อม ของบุคลากรในการสนับสนุนภารกิจของ คณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๙	สำนักกรรมการ ๑, ๒, ๓	๒๙ มี.ค. ๖๑
๒๕๖๑	งานสัมมนาทางวิชาการเพื่อรำลึกถึง รองศาสตราจารย์สุธีร์ ศุภินิตย์ เรื่อง พระราชบัญญัติการแข่งขันทาง การค้า พ.ศ. ๒๕๖๐... ทางรอดหรือ กั๊ก	คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรม ศาสตร์	พ.ค. ๖๑
๒๕๖๒	หลักสูตรที่ ๒ การบริหารการเงินเพื่อ ความพอเพียงและกิจกรรมเสริมเพิ่มดุลย ภาพชีวิต	สำนักพัฒนา บุคลากร	เม.ย. ๖๒
๒๕๖๓	อบรมการพัฒนาทางไกลด้วยระบบ อีเลิร์นนิ่ง (HRD: e-Learning) เรื่อง ความมั่นคงปลอดภัยบน อินเทอร์เน็ตและการปฏิบัติตนสำหรับ ข้าราชการยุคดิจิทัล	สำนักงาน คณะกรรมการ ข้าราชการพล เรือน	พ.ค. ๖๓

ข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)			
ปี	หลักสูตร	สถาบัน	ระยะเวลา
๒๕๖๔	อบรมการพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (HRD: e-Learning) เรื่อง Digital Literacy	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	พ.ค. ๖๔
๒๕๖๔	อบรมการพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (HRD: e-Learning) เรื่อง การใช้ Microsoft Excel เพื่อการบริหารข้อมูล	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	พ.ค. ๖๔
๒๕๖๔	อบรมการพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (HRD: e-Learning) เรื่อง สิทธิมนุษยชนกับการปฏิบัติราชการ	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	พ.ค. ๖๔
๒๕๖๔	อบรมการพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (HRD: e-Learning) เรื่อง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	พ.ค. ๖๔
๒๕๖๔	อบรมการพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (HRD: e-Learning) เรื่อง การออกแบบกระบวนการทำงานและสารสนเทศเพื่อปรับปรุงการให้บริการ (Process and Information Design for Service Improvement)	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	พ.ค. ๖๔
๒๕๖๔	อบรมการพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (HRD: e-Learning) เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการ ทำงาน : การอ่านที่มีประสิทธิภาพ	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	พ.ค. ๖๔
๒๕๖๕	อบรมโครงการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านกิจกรรมเพื่อสังคม สิ่งแวดล้อม และความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	รัฐสภา	เม.ย. ๖๕

ข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

๗. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน (เคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับอะไรบ้างที่นอกเหนือจากข้อ ๕ เช่น เป็นหัวหน้าโครงการ หัวหน้างาน กรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน เลขานุการ เป็นต้น พร้อมทั้งระบุโครงการ คณะกรรมการ คณะทำงานฯ และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานนั้นด้วย)

๗.๑ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะทำงานและเลขานุการ ในคณะทำงานเสริมสร้างความผาสุกและการมีส่วนร่วมทางสังคมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ของสำนักกรรมการ ๑

๗.๒ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ ในคณะทำงานขับเคลื่อนสำนักกรรมการ ๑ เป็นสำนักสีเขียว (Green Office) หมวดที่ ๕ สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย - ปัจจุบัน

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความที่แจ้งไว้ในแบบขอรับการประเมินนี้ถูกต้อง และตรงตามความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อผู้ขอรับการประเมิน.....

ตำแหน่ง..... วิทยากรชำนาญการพิเศษ.....

วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๘.....